

PRIRUČNIK ZA VJEROUČITELJE

Za 1000 radosti

Scenariji poučavanja katoličkoga vjeronauka

osnovna škola: 1. – 8. razred · srednja škola: 1. – 4. razred

Hrvatski Caritas

2026.

Scenariji poučavanja usklađeni s Kurikulumom katoličkoga vjeronauka

GRADiMIR – Craftaj bolji svijet! · Za 1000 radosti

osnovna škola: 1. – 8. razred · srednja škola: 1. – 4. razred

Virtualno gradilište: gradimir.caritas.hr

Prezentacije: bit.ly/GRADiMIR

Minuta mira: bit.ly/za1000radosti

Pripremile: Marica Celjak i Nataša Čurić

Uvod

Jedna kockica je možda mala, ali kad ih se skupi na tisuće, nastaje grad – i tisuću radosti za obitelji kojima je pomoć potrebna.

ZA 1000 RADOSTI – PROGRAM HRVATSKOGA CARITASA

Za 1000 radosti počeo je prije 24 godine kao mala predbožićna akcija. Danas je to najdugovječniji nacionalni humanitarni program Hrvatskoga Caritasa i traje cijelu godinu, ovaj put do sredine studenoga 2027. Cilj mu je razvijati socijalnu osjetljivost, solidarnost i zajedništvo te prikupljati pomoć za najsiromašnije obitelji u Hrvatskoj.

Pomoć preko 16 nadbiskupijskih i biskupijskih Caritasa stiže obiteljima koje se same ne mogu nositi s bolešću, nezaposlenošću, dugovima ili siromaštvom: za stanovanje, liječenje i rehabilitaciju, hranu, higijenske potrepštine, drva za ogrjev, lijekove, školovanje djece, medicinska pomagala, građevinski materijal i namještaj.

GRADIMIR! CRAFTAJ BOLJI SVIJET!

Program se ove godine posebno obraća djeci, mladima i njihovim obiteljima. Glavni mu je nositelj **GRADiMIR**, lav-arhitekt sa srcem, koji poziva da gradimo mir, zajedništvo i dobra djela. Uz preporuku Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih oko 460 000 narukvica stiže u osnovne i srednje škole diljem Hrvatske.

Ovaj priručnik donosi dvanaest scenarija poučavanja kojima vjeroučitelji akciju mogu uvesti u nastavu katoličkoga vjeronauka, od 1. razreda osnovne do 4. razreda srednje škole.

VIRTUALNO GRADILIŠTE

Na adresi gradimir.caritas.hr nalazi se virtualno gradilište na kojem zajedno gradimo grad, kockicu po kockicu. Svaka kockica predstavlja donaciju koja pomaže obiteljima u potrebi.

Na gradilištu se biraju dvije mogućnosti: razgledavanje grada, u kojem se grad može približiti, okretati i virtualno obići, i izgradnja (opcija „Imam kod").

Silikonske narukvice dolaze u četiri boje, a uz svaku dolazi kod iste boje. Boja određuje što učenik gradi:

PLAVA	CRVENA	ZELENA	BEŽ
škola	bolnica	kuće i stambene zgrade	restorani i pučke kuhinje

Nakon što skenira QR kod, učenik na zaslonu dobije poveznicu na gradimir.caritas.hr i šifru od šest slova i brojeva. Šifru upisuje na gradilištu i gleda kako njegova kockica pada na svoje mjesto i sudjeluje u izgradnji

škole, kuće ili bolnice. Zatim može približavati i okretati grad, a cijelo vrijeme može se vratiti do svoje kockice i vidjeti koja je povezana baš s njegovom narukvicom. Kad se sve zgrade izgrade, isti kod može ponovno skenirati i opet pronaći svoju kockicu.

Dobra djela ne smiju ostati u digitalnom svijetu. Gradilište služi tome da djeca vide kako malo djelo, učinjeno s puno ljubavi, može imati velik odjek.

1. – 4. RAZRED OŠ

Djeca kod s narukvice zalijepe na radni list ili u bilježnicu. Kod kuće ga s roditeljem upišu na gradilištu, postave kockicu i nacrtaju zgradu koju su pomogla graditi. Poruka roditeljima nalazi se u svakoj pripremi.

5. – 8. RAZRED OŠ I SREDNJA ŠKOLA

Kockica je u pravilu posljednja aktivnost sata. Mobiteli se koriste samo uz odobrenje vjeroučitelja. Najprije se naglas pročitaju pravila: samo službena poveznica, samo vlastiti kod; ne fotografiramo, ne snimamo i ne dijelimo kodove.

Tko nema uređaj ili mrežni pristup, nacrta kockicu ili zgradu u bilježnicu. To jednako vrijedi i ne utječe na ocjenu.

KAKO POMOĆI

Donacijski telefon: 060 9010 (poziv 0,83 € s PDV-om)
Uplata: PBZ, IBAN HR4023400091510126452, svrha „Za 1000 radosti”
E-pošta: 1000radosti@caritas.hr · Više: caritas.hr/programi/za-1000-radosti
Središnji humanitarno-promotivni događaj: 19. prosinca 2026., Trg bana Josipa Jelačića u Zagrebu.

ŠTO SADRŽI PRIRUČNIK?

Priručnik donosi dvanaest priprema: osam za osnovnu školu, svaku za dva školska sata (2 × 45 min), i četiri za srednju školu, svaku za jedan sat (45 min). Sve pripreme imaju isti raspored, pa se u svakoj lako snaći.

Uvodna stranica	tema, metode i oblici rada, ključni pojmovi, međupredmetne teme, vrednovanje, ishodi prema kurikulima (NN 10/2019 i NN 10/2025) i način na koji ih ostvarujemo, cilj i očekivanja, što pripremam, važne napomene
Scenarij korak po korak	tablica Korak – Što radim – Što govorim. Svaki korak ima fazu, vrijeme i oznaku slajda (npr. sl. 5–7), a u stupcu „Što govorim” nalaze se prijedlozi rečenica.
Minuta mira	u svakoj pripremi i prezentaciji: kratki video s poveznicom.
Kockica	korak s narukvicom i virtualnim gradilištem.
Kod kuće i poruka roditeljima	u osnovnoj školi: zadatak za kuću i kratka poruka spremna za slanje roditeljima.
Prilagodba	podrška za učenike kojima treba pomoć i dodatni izazov za one koji trebaju više; u srednjoj školi još i moguća dobra rješenja te kriteriji vrednovanja za učenje.
Prilozi	radni listovi, izlazne kartice, kartice slučajeva i zajednički listovi za skupine, spremni za ispis na kraju svake pripreme.

KAKO KORISTITI PRIRUČNIK

1 **Odaberite razred**
U sadržaju kliknite na razred – poveznica vodi ravno na početak pripreme.

2 **Pročitajte uvodnu stranicu**
Ondje su cilj, ishodi i popis onoga što treba pripremiti.

3 **Otvorite prezentaciju**
Prezentacije su na bit.ly/GRADiMIR. Oznake „sl.” u pripremi odgovaraju slajdovima, a u bilješkama uz slajdove nalaze se upute i prijedlozi rečenica. Slajd „Minuta mira” vodi izravno na video, a svi su videi i na bit.ly/za1000radosti.

4 **Ispišite priloge**
Radni listovi i kartice nalaze se na kraju svake pripreme.

5 **Pripremite kockicu**
Prije sata provjerite aktualnu uputu organizatora i pripremite kodove s narukvica.

6 **Prilagodite sat razredu**
Vremena su okvirna: sat ponekad ide brže, ponekad sporije. Rubrike za prilagodbu pomažu da svaki učenik dođe do istoga cilja.

PRIPREME UKRATKO

RAZRED	PRIPREMA	BIBLIJSKI TEKST	NAGLASAK
OŠ · 1. razred	Daruj mir i ljubav	Mk 10,13–16	Mir počinje malim djelima: lijepom riječju, pomoći i prihvaćanjem.
OŠ · 2. razred	Kad dijelim, ljubav raste	Mt 14,13–21 · Mt 7,12	Osim stvari možemo dijeliti vrijeme, pažnju i pomoć.
OŠ · 3. razred	Nitko ne gradi sam	Neh 2–6 · 1 Kor 12	Zajednica je jaka kad svatko donese svoj dar.
OŠ · 4. razred	Od pustinje do vrta	Post 1–2 · Iz 2,4 · Mk 4,30–32	Briga za stvoreni svijet i za čovjeka: vidim – osjećam – djelujem.
OŠ · 5. razred	Kraljevstvo koje gradimo	Mk 10,13–16 · Mt 5,1–12	Mir nije šutnja o nepravdi: mirotvorac štiti čovjeka.
OŠ · 6. razred	Sloboda koja služi	Gal 5,13–14	Pomoć koja čuva slobodu drugoga: uoči – pitaj – ponudi.
OŠ · 7. razred	Razoružaj riječ	Iv 8,1–11	Istina bez ponižavanja osobe: činjenica – granica – rješenje.
OŠ · 8. razred	Talent koji postaje odgovornost	1 Kor 12,4–7.12–26	Različiti darovi za zajedničku korist: potreba – sposobnosti – korak.
SŠ · 1. razred	Čovjek je više od profila	Post 1,26–27 · Mk 2,13–17	Dostojanstvo osobe i prosudba postupaka na temelju činjenica.
SŠ · 2. razred	Sloboda, savjest i služenje	Gal 5,13–14 · Iv 13,1–15	Pomoć koja je potrebna, slobodna i odgovorna.
SŠ · 3. razred	Savjest, rad i pomirenje	Lk 19,1–10	Savjest pod pritiskom: priznati, popraviti, obnavljati povjerenje.
SŠ · 4. razred	Vjera, solidarnost i opće dobro	Jak 2,14–17	Pomoć danas i promjena onoga što ljude isključuje.

Sadržaj

Uvod 3

OSNOVNA ŠKOLA

1. razred Daruj mir i ljubav 7

2. razred Kad dijelim, ljubav raste 12

3. razred Nitko ne gradi sam 19

4. razred Od pustinje do vrta 30

5. razred Kraljevstvo koje gradimo 40

6. razred Sloboda koja služi 50

7. razred Razoružaj riječ 55

8. razred Talent koji postaje odgovornost 59

SREDNJA ŠKOLA

1. razred Čovjek je više od profila 64

2. razred Sloboda, savjest i služenje 71

3. razred Savjest, rad i pomirenje 77

4. razred Vjera, solidarnost i opće dobro 84

Klikom na naslov otvara se početak pripreme.

KATOLIČKI VJERONAUK · 1. RAZRED · 2 × 45 MIN

Daruj mir i ljubav

Mir počinje dobrotom.

scenarij poučavanja korak po korak

Tema / jedinica	SRCE – Mir počinje dobrotom · Daruj mir i ljubav – moje riječi i djela grade mir
Projekt	GRADiMIR – Craftaj bolji svijet! · Za 1000 radosti
Metode i oblici	vođeni razgovor, biblijska pripovijest, slikopriča, radni list, stvaralački rad, molitva · frontalni, samostalni, u paru
Ključni pojmovi	mir, dobrota, riječi koje grade mir, ljutnja, prihvaćanje, pomirenje
Međupredmetne teme	Osobni i socijalni razvoj: osr B.1.1. Prepoznaje i uvažava potrebe i osjećaje drugih. · osr B.1.2. Razvija komunikacijske kompetencije. · osr B.1.3. Razvija strategije rješavanja sukoba.
Vrednovanje	za učenje: razgovor, opažanje i uvid u radni list (zadatci 1–6); vrednuje se razumijevanje, a ne brzina čitanja ni urednost pisanja
Vjeroučitelj/ica	_____

Ishodi prema kurikulumu

Ishod (NN 10/2019)	Kako ga ostvarujemo
OŠ KV C.1.1. Poštovanje svakoga čovjeka, pomirenje i opraštanje	Riječi koje grade mir; mirni i povrjeđujući postupci; opraštanje (zad. 1–2).
OŠ KV C.1.2. Pravila dobroga ponašanja u obitelji i razredu	„Razredni savjetnik” – tri riječi prihvaćanja; osobna gesta (zad. 5–6).
OŠ KV A.1.1. Doživljaji i osjećaji, poštovanje prema drugima	„Mali scenarist” – osjećaj dječaka prije i poslije pomoći (zad. 3).
OŠ KV B.1.2. Isus kao prijatelj i njegovo djelovanje među ljudima	Mk 10,13–16 i „Isus voli djecu” – kako nasljedujem Isusa (zad. 4).
Povezano: OŠ KV A.1.2. biblijska pripovijest · **OŠ KV B.1.3.** zahvaljivanje i molitva	Prepričavanje Isusova susreta s djecom; „Minuta mira”.

Cilj i očekivanja

Cilj: učenik otkriva da mir nastaje u odnosu prema drugima – lijepim riječima, pomoći, prihvaćanjem i pomirenjem; na temelju Isusova susreta s djecom prepoznaje vrijednost svake osobe i odabire jedno svoje dobro djelo.

Učenik može: odabrati riječi koje grade mir · razvrstati postupke na one koji pomažu ili ne pomažu miru · imenovati osjećaj prije i poslije pomoći · prepričati poruku Mk 10,13–16 · napisati tri riječi prihvaćanja · odabrati jednu provedivu gestu dobrote. **Pratim** razgovorom, opažanjem i uvidom u radni list (samostalno · uz poticaj · treba podršku). Vrednujem razumijevanje, a ne brzinu čitanja ni urednost pisanja.

Što pripremam

- Dvostrani radni list za svako dijete (crno-bijelo, obostrano) – u prilogu; prezentaciju (22 slajda); Bibliju.
- Olovke, bojice; za 2. sat kodove s narukvice i ljepilo. Unaprijed provjerim upute organizatora za kod.
- Odlučim kojoj djeci treba dodatna podrška.

Važno za cijelu temu

- **Ljutnja je osjećaj** (prirodan), a vrijeđanje je postupak (neprihvatljiv). Vrednujemo postupke, a ne osobe.
- Ne tražim od djece da pričaju osobna iskustva odbacivanja; mogu govoriti o zamišljenim situacijama.
- Digitalni dio radi odrasla osoba kod kuće. Bez uređaja ili interneta – crtež zamišljene zgrade jednako je vrijedan; ne utječe na vrednovanje.

- **Samo jedan sat?** Zadatci 1–2 kraće, 3 bez crteža, 4 i 5 s jednom riječju, kod zalijepiti i objasniti; crteži se dovršavaju kod kuće.

1. SAT · 45 MIN Mir počinje mojom riječju radni list, 1. stranica · zadatci 1–3

Korak	Što radim	Što govorim
1 POKRENI 0–5 min sl. 1–3	Gradimir treba graditelje mira 1. Pokažem Gradimira i pričekam da ga djeca uoče. 2. Pitam što gradi i što se još može graditi. 3. Pokažem na riječ **MIR** i najavim cilj. **Očekujem:** mir, prijateljstvo, pomaganje, sloga.	*„Ovo je Gradimir. Izgleda kao graditelj, zar ne? No danas nećemo graditi zidove ni tornjeve. Pokušat ćemo izgraditi nešto što se ne može primiti rukom. Što mislite, što je to?"* *„Danas učimo kako malim djelima gradimo mir."*
2 OTKRIJ 5–12 min sl. 4–6	Isus prima djecu (Mk 10,13–16) 1. Otvorim Bibliju i kratko, mirno ispripovjedim prizor. 2. Postavim četiri pitanja (sl. 5): Tko je želio doći Isusu? Jesu li ih svi pustili? Kako je Isus postupio? Kako se osjeća dijete koje netko primi u igru? 3. Povežem sa životom razreda (sl. 6). **Očekujem:** djeca; ne, neki su ih zaustavljali; pozvao ih je, prigrlio i blagoslovio; sretno, prihvaćeno, voljeno.	*„Ljudi su dovodili djecu Isusu da ih blagoslovi. Neki su učenici pokušali spriječiti djecu da mu priđu. Isus ih je zaustavio i pozvao djecu k sebi. Prigrlio ih je i blagoslovio."* *„Isus je pokazao da nijedno dijete ne treba biti odbačeno. Kada nekoga pozovemo, poslušamo ili mu pomognemo, pokazujemo mu da je važan."*
3 RAZUMIJ 12–21 min sl. 7–9	Zadatak 1 – Riječi koje grade mir 1. Podijelim radne listove (1. stranica). Zajedno riješimo „hvala", ostalo sami (3–4 min); po potrebi čitam naglas. 2. Provjerimo (sl. 8); dvoje djece objasni „oprosti" i „prijateljstvo". 3. Djeca upišu jednu svoju riječ. 4. Razgovaramo o riječi „ljutnja" (sl. 9). **Rješenje:** hvala, oprosti, molim, pomoć, prijateljstvo, osmijeh. Vlastita riječ: izvoli, bravo, zajedno…	*„Zaokruži riječi koje grade mir. Zatim smisli JOŠ JEDNU riječ i napiši je na crtu."* *„Svi se katkad naljutimo. Ljutnja je osjećaj i nije sramota osjećati je. Ali kad smo ljuti, možemo izabrati hoćemo li razgovarati ili ćemo nekoga povrijediti."*
4 RAZUMIJ 21–32 min sl. 10–12	Zadatak 2 – Što pomaže miru? 1. Opišemo šest sličica. 2. U krug upisuju **P** (pomaže) ili **N** (ne pomaže); bojaju samo dobre postupke. 3. Posebno 3. sličica: tko govori, a tko sluša? Provjera (sl. 11). 4. Dovrše „Ja danas mogu…" jednom riječju (sl. 12). **Rješenje:** 1 P · 2 P · 3 P · 4 N · 5 P · 6 N. **Prilagodba:** podrška – pokažem po dvije sličice; dodatno – brži smisle ljubaznu rečenicu umjesto 4. ili 6.	*„U krug upiši P ako postupak pomaže miru, a N ako ne pomaže. Zatim oboji samo sličice s postupcima koji grade mir."* *„Nije dovoljno samo znati koje je ponašanje dobro. Važno je učiniti ga. Dovrši: Ja danas mogu…"*
5 IZGRADI 32–43 min sl. 13	Zadatak 3 – Mali scenarist 1. Djeca najprije tiho promatraju sliku „Prije" i „Poslije". 2. Pitam kako se dječak osjeća – bez nagađanja uzroka tuge. 3. Upišu po **jednu riječ**, a zatim nacrtaju što se dogodilo između. **Očekujem:** prije – tužan, usamljen; poslije – sretan, prihvaćen. Crtež: netko ga poziva, sluša, pomaže.	*„Pogledaj dječaka na prvoj slici. Kako se osjeća? A na drugoj? Napiši po jednu riječ. Zatim nacrtaj što misliš da se dogodilo."*
6 PROMISLI 43–45 min sl. 14	Moja jedna riječ 1. Svatko u sebi odabere riječ ili postupak za sutra; dobrovoljci ga izgovore. 2. Radne listove spremim ili ih djeca donesu idući sat.	*„Jedan mali čin dobrote može nekome promijeniti dan. Svatko neka u sebi odabere jednu riječ ili postupak kojim sutra može izgraditi malo mira."*

2. SAT · 45 MIN Mir gradimo zajedno radni list, 2. stranica · zadatci 4–6

Korak	Što radim	Što govorim
1 **POKRENI** **0–6 min** sl. 15	Čega se Gradimir sjeća? 1. Djeca se prisjete dviju lijepih riječi i jednoga dobrog postupka. 2. Okrenu radni list na **drugu stranu**.	*„Prošli smo put otkrili da mir počinje malim djelom. Tko će nam darovati jednu riječ mira? A jedan dobar postupak? Sjećate li se kako je Isus primio djecu?"*
2 **OTKRIJ I RAZUMIJ** **6–20 min** sl. 16–17	Zadatak 4 – Isus voli djecu 1. Djeca opišu sliku; kratko ponovim Mk 10,13–16. 2. Zajedno dovršimo prvu, a zatim drugu rečenicu – dovoljna je jedna riječ. 3. Djeci kojoj treba pomoć pokažem riječi (sl. 17). **Očekujem:** važna, voljena, prihvaćena · pomažem, prihvaćam, tješim, dijelim, slušam.	*„Isus nije rekao da su važna samo neka djeca. Kako bismo dovršili: Isus pokazuje da su sva djeca…? A kada ti možeš biti sličan ili slična Isusu?"* *„Ako prijatelj pogriješi, je li i dalje važan? Ako je netko nov u razredu, je li dobrodošao?"*
3 **IZGRADI** **20–30 min** sl. 18	Zadatak 5 – Razredni savjetnik 1. Usmeno izgovorimo 2–3 riječi koje želimo češće čuti. 2. Naglasim: na svaku crtu samo **jedna riječ**, ne cijelo pravilo. 3. Napišu tri riječi i u paru pročitaju po jednu. **Prilagodba:** podrška – ponudim 2–5 riječi za prepisivanje (dvije su dovoljne); dodatno – manje uobičajena riječ i zašto je važna.	*„Gradimir traži savjet za naš razred. Napiši TRI RIJEČI uz koje se drugi mogu osjećati prihvaćeno. Na primjer: hvala. Druge dvije smisli sam ili sama."*
4 **ZASTANI** **30–34 min** sl. 19	Minuta mira 1. Pustim video „Minuta mira" (https://youtu.be/WD3OqXbNnrc).	
5 **DJELUJ** **34–42 min** sl. 20–21	Zadatak 6 – Moja kockica dobrote 1. Pokažem polje za kod i okvir za crtež; podijelim narukvice s kodovima i ljepilo. 2. Djeca lijepe kod **na radni list**. 3. Objasnim domaći dio: s roditeljem učitaju kod → postave kockicu → nacrtaju zgradu. 4. Provjerim razumijevanje (sl. 21). **Provjera:** Gdje lijepimo kod? Tko pomaže? Što prvo? Što ako nemamo uređaj? (nacrtamo zamišljenu zgradu)	*„OVDJE na radni list zalijepite kod sa svoje narukvice. Kod kuće ćete ga učitati s roditeljima i postaviti svoju kockicu na zajedničku zgradu. Zatim u ovaj okvir nacrtajte zgradu koju ste pomogli graditi."* *„Svaka kockica podsjeća na jedno dobro djelo."*
6 **PROMISLI** **42–45 min** sl. 22	Mogu graditi mir! 1. Djeca u sebi odaberu jednu gestu dobrote; nekoliko je izgovori. 2. Podsjetim da radni list nose kući. 3. Zajedno: **„MOGU GRADITI MIR!"**	*„Danas smo otkrili da mir počinje malim stvarima: jednom lijepom riječju, jednom pomoći i jednim prihvaćanjem. Gradimir gradi kockicama, a mi gradimo mir riječima i djelima."*

Kod kuće i poruka roditeljima

Kod kuće: dijete s roditeljem učita kod prema uputi organizatora, postavi kockicu na zajedničku zgradu, nacrta zgradu u okviru 6. zadatka i dovrši „Pomogao/pomogla sam graditi…" (upisati zgradu koju grade). Radni list vrati u školu.

> *„Poštovani roditelji, na vjeronauku smo u sklopu projekta GRADiMIR razgovarali o riječima i djelima koja grade mir. Dijete je na radni list zalijepilo kod sa svoje narukvice. Molimo da kod kuće zajedno učitate kod prema priloženoj uputi i postavite djetetovu kockicu na zajedničku zgradu. Zatim neka dijete nacrta zgradu koju je pomoglo graditi. Ako nemate digitalni pristup, dijete može nacrtati zamišljenu zgradu mira. Hvala na suradnji!"*

Daruj mir i ljubav

Radni list · 1. sat: zadatci 1–3 · Mir počinje dobrotom.

Ime i prezime: _____ Datum: _____

1. Riječi koje grade mir

Pročitaj riječi. Zaokruži riječi koje grade mir. Zatim na crtu napiši još jednu svoju riječ.

hvala	oprosti	molim	pomoć	prijateljstvo
osmijeh	ljutnja	ruganje	laž	grubost

Moja riječ koja gradi mir: _____

2. Što pomaže miru?

Pogledaj sličice. U prazni krug napiši P ako postupak pomaže miru ili N ako ne pomaže. Oboji samo sličice koje grade mir.

Ja danas mogu: _____

3. Mali scenarist

Pogledaj sličice. Kako se osjeća dječak prije, a kako poslije dobroga djela? Napiši po jednu riječ i nacrtaj što se moglo dogoditi.

PRIJE…

Dječak je bio: _____

POSLIJE…

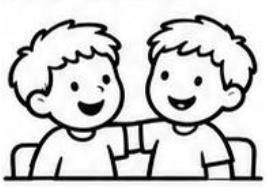

Dječak je bio: _____

MALO DOBROTE – VELIKA PROMJENA!

Daruj mir i ljubav

Radni list · 2. sat: zadatci 4–6 · nastavak

4. Isus voli djecu

Pogledaj sliku. Dovrši rečenice.

Isus pokazuje da su sva djeca _____.

Mogu biti sličan/slična Isusu kada _____.

5. Razredni savjetnik

Napiši tri riječi koje pomažu da se svi u razredu osjećaju prihvaćeno.

1. _____
2. _____
3. _____

6. Moja kockica dobrote

Zalijepi kod narukvice na radni list. Za domaću zadaću zajedno s roditeljima učitajte kod i postavite svoju kockicu na zgradu. Nacrtaj zgradu koju si pomogao/pomogla graditi.

Ovdje zalijepi kod narukvice	Nacrtaj zgradu koju si pomogao/pomogla graditi.

Pomogao/pomogla sam graditi _____.

KATOLIČKI VJERONAUK · 2. RAZRED · 2 × 45 MIN

Kad dijelim, ljubav raste

Kruh – dar koji nas povezuje.

scenarij poučavanja korak po korak

Tema / jedinica	Kruh – dar koji nas povezuje · Kad dijelim, ljubav raste · Što sve mogu dijeliti osim stvari?
Projekt	GRADiMIR – Craftaj bolji svijet! · Za 1000 radosti
Metode i oblici	razgovor, pripovijedanje, rad s Biblijom, igra, problemske situacije, zamrznuta slika, listići i izlazna kartica, molitva · frontalni, individualni, u paru i skupinama
Ključni pojmovi	dijeljenje, dar, Zlatno pravilo, suosjećanje, zajedništvo
Međupredmetne teme	Osobni i socijalni razvoj: osr B.1.1. Prepoznaje i uvažava potrebe i osjećaje drugih. · osr C.1.3. Pridonosi skupini.
Vrednovanje	za učenje: opažanje, razgovor i izlazna kartica · kao učenje: samovrednovanje na izlaznoj kartici (zad. 4, sl. 22)
Vjeroučitelj/ica	_____

Ishodi prema kurikulumu

Ishod (NN 10/2019)	Kako ga ostvarujemo
OŠ KV A.2.1. Iskustva o sebi, drugima i svijetu – svijetle i tamne strane	Posljedice pomaganja i ruganja; što kad netko nema dovoljno.
OŠ KV C.2.2. Prijateljstvo, pomaganje i opraštanje u životu	Kartice, situacije, „Stol koji raste”, „Tjedan kruha dobrote”.
OŠ KV C.2.3. Važnost pravila ponašanja; Zlatno pravilo	Mt 7,12 primijenjen na situaciju iz razreda.
Povezano: OŠ KV A.2.2. Biblija; jednostavnije biblijske pripovijesti	Sluša i prepričava Mt 14,13–21.
Povezano: OŠ KV B.2.2. Isus kao Spasitelj i dobri Učitelj	Isusova briga za gladne; kako ga nasljedujem.

Cilj i očekivanja

Cilj: učenik otkriva dijeljenje kao izraz ljubavi i odgovornosti prema bližnjemu, razumije da osim stvari može darovati vrijeme, pažnju, znanje i pomoć te u Isusovu hranjenju mnoštva prepoznaje važnost suosjećanja i zajedništva.

Učenik može: prepričati Mt 14,13–21 · navesti dva primjera dijeljenja, od kojih je barem jedan nematerijalan · razlikovati pomaganje i ruganje · svojim riječima izreći Zlatno pravilo i primijeniti ga · odabrati jedno provedivo dobro djelo.

Pratim opažanjem, razgovorom i izlaznom karticom (samostalno · uz poticaj · treba podršku); usmeni odgovor vrijedi kao pisani.

Što pripremam

- Košaricu s kruhom (za pokazivanje), Bibliju, pet papirnatih kruhova i dvije ribice, prezentaciju (25 slajdova)
- Plakat sa stolom („ZA NAŠIM STOLOM IMA MJESTA ZA SVE!”), papirnatu krišku kruha za svako dijete, ljepilo, slikovne kartice darova.
- **Prilagođeni listić** („Dijelimo i pomažemo”), **dodatni listić** („Mali postupci, velike promjene”) i **izlaznu karticu** – u prilogu. Za 2. sat četiri kartice situacija (tekst je na sl. 17) i kodove.

Važno za cijelu temu

- Tekst govori o **čudesnom hranjenju mnoštva** i to je za nas poziv na suosjećanje.
- Dijeljenje je slobodno: ne tražim osobne ili nužne stvari ni neželjeni dodir. Ne pretpostavljam da sva djeca imaju iste mogućnosti.
- Digitalni dio radi odrasla osoba kod kuće; crtež je jednako vrijedan.
- **Samo jedan sat?** Košarica (5') · Mt 14 (9') · „Mogu dijeliti” (7') · da/ne + Zlatno pravilo (7') · kriška i stol (7') · minuta mira (4') · kod i uputa (4') · završna rečenica (2').

1. SAT · 45 MIN Kruh koji dijelimo košarica · Mt 14,13–21 · darovi · Stol koji raste

Korak	Što radim	Što govorim
1 **POKRENI** **0–7 min** sl. 1–4	Što se krije u košarici? 1. Stavim zatvorenu/prekrivenu košaricu na stol i šutim; djeca pogađaju što je unutra. 2. Polako otkrijem kruh. Ne objašnjavam – ponudim problem: jedan kruh, više gladnih (sl. 3). 3. Najavim temu i pokažem Gradimira (sl. 4). **Očekujem:** hrana, voda, ljubav, dom · podijeliti, pozvati odraslu osobu · ne samo kruh – i vrijeme, osmijeh, pažnju.	*„Što bi moglo biti unutra? … Kruh. S kim obično jedemo kruh? A što bismo učinili kada bismo imali kruh, a kraj nas je netko tko je gladan?"* *„Što ako nemamo kruh ni igračku? Imamo li ipak nešto vrijedno? Danas ćemo otkriti da možemo dijeliti mnogo više od stvari."*
2 **OTKRIJ** **7–19 min** sl. 5–7	Isus hrani mnoštvo (Mt 14,13–21) 1. Otvorim Bibliju i pripovijedam, pokazujući pet kruhova i dvije ribice. 2. Šest pitanja (sl. 6): što je Isus primijetio · koliko kruhova i riba · što je učinio prije lomljenja · tko je hranu donosio · jesu li ostali gladni · što to govori o Isusu. 3. Povežem s nama (sl. 7). **Očekujem:** gladni su · 5 i 2 · zahvalio je Bogu · Isus učenicima, učenici narodu · svi su se nasitili · brine za ljude.	*„Isus je vidio njihove potrebe… Učenici su imali samo pet kruhova i dvije ribe. Isus je zahvalio Bogu, razlomio kruh i dao ga učenicima, a oni su ga podijelili ljudima. Svi su jeli i nasitili se. Ostalo je dvanaest košara ulomaka."* *„Isusovo čudo ne možemo ponoviti, ali možemo učiti od njega: primijetiti osobu kojoj treba pomoć i dati ono što možemo."*
3 **RAZUMIJ** **19–29 min** sl. 8–10	Mogu dijeliti i ono što se ne kupuje 1. Pokažem kartice: jabuka, osmijeh, vrijeme, igračka, ljubav (+ pomoć, slušanje, oprost). 2. Pitam što se kupuje, a što daruje; djeca biraju i kažu „Dijelim …". **Prilagođeni listić:** zadatak 1. 3. Razvrstamo darove (sl. 9) i postavim poticaj o dječaku koji je sam (sl. 10). **Napomena:** i materijalna pomoć može biti nužna – važni su i vidljivi i nevidljivi darovi.	*„Jabuku mogu podijeliti. Igračku mogu posuditi. A mogu li podijeliti osmijeh? Darovati vrijeme? Nekoga saslušati? Dovrši: Dijelim …"* *„Što je vrjednije dječaku koji je sam na odmoru: još jedna igračka ili prijatelj koji sjedne pokraj njega? Zašto?"*
4 **IZGRADI** **29–40 min** sl. 11–12	Stol koji raste 1. Postavim plakat s nacrtanim/nalijepljenim stolom; svako dijete dobije papirnatu krišku kruha. 2. Na krišku napiše ili nacrta **jedno** dobro djelo (podrška: izbor između dviju sličica). 3. Djeca lijepe kriške oko stola; dobrovoljci opišu ideju. Plakat ostaje za idući sat. **Pitam:** Kome bi tvoja pomoć bila važna? Kako će se osjećati? Možeš li to do kraja tjedna? Ako netko ne želi pomoć ili zagrljaj – što umjesto toga?	*„Ovaj stol je za sve nas. Nije važno koliko tko ima, nego što je spreman dati drugome. Na krišku nacrtaj ili napiši JEDNO dobro djelo."* *„Jedna kriška čini se malenom. Ali pogledajte koliko smo dobra zajedno zamislili. Kad dijelim, ljubav raste!"*
5 **RAZUMIJ** **40–43 min** sl. 13	Dobro djelo: da ili ne? 1. Pokažem pomoć prijatelju nakon pada i ruganje; djeca pokažu palcem. **Prilagođeni listić:** zadatak 2. 2. Smislimo što reći umjesto ruganja. **Očekujem:** „Trebaš li pomoć?" · „Želiš li da sjednem pokraj tebe?" Govorimo o postupcima, ne etiketiramo djecu.	*„Koji postupak pokazuje ljubav? Što bismo mogli reći dječaku koji se ruga, a da ga ne ponizimo?"*
6 **PROMISLI** **43–45 min** sl. 14	Moja jedna riječ 1. Svako dijete izgovori ili pokaže jednu riječ; ne ocjenjujem brzinu.	*„Što možeš dijeliti, a ne kupuje se u trgovini? Osmijeh, vrijeme, pažnju, pomoć, ljubav… Sutra učimo kako odluka postaje djelo."*

2. SAT · 45 MIN Od odluke do djela Zlatno pravilo · situacije · minuta mira · kockica

Korak	Što radim	Što govorim
1 **POKRENI** **0–5 min** sl. 15	Što je ostalo na našem stolu? 1. Pokažem košaricu i „Stol koji raste”; dva kratka pitanja.	*„Tko se sjeća priče o Isusu i gladnim ljudima? A što možemo dijeliti i kad nemamo mnogo stvari?”*
2 **OTKRIJ I RAZUMIJ** **5–17 min** sl. 16–18	Zlatno pravilo u našem razredu 1. Pročitam Mt 7,12; djeca ga kažu svojim riječima (sl. 16). 2. Četiri skupine, četiri situacije (sl. 17): 2 min dogovora, pa „zamrznuta slika” problema i rješenja; po potrebi sl. 18. **Rješenja:** Ana – pozvati u igru · Marko – objasniti · Lana – posuditi bojicu · Ivan – saslušati, utješiti.	*„Sve što želite da ljudi čine vama, činite i vi njima. Zamislite da ste dijete kojemu je teško. Što biste željeli od prijatelja?”* *„Ljubav nije prisila – možemo pitati što je potrebno i naći pošten način.”*
3 **IZGRADI** **17–29 min** sl. 19	Svatko prema svom izazovu 1. **Prilagođeni listić:** zadatak 3 – po jedna riječ (pomognem, nasmiješim se, podijelim); može usmeno. 2. **Ostali – izlazna kartica, zad. 2:** zaokruže jednu situaciju i napišu što bi učinili i zašto. 3. Brži učenici: dodatni listić (biraju jedan zadatak).	*„Svi gradimo istu stvar – ljubav. Zadatak može izgledati različito. Važno je da razumiješ zašto tvoje djelo pomaže.”*
4 **ZASTANI** **29–33 min** sl. 20	Minuta mira 1. Pustim video „Minuta mira” (https://youtu.be/UQ0s7t7-Eis).	
5 **DJELUJ** **33–39 min** sl. 21–22	Tjedan kruha dobrote i samovrednovanje 1. **Prilagođeni listić:** zadatak 4 – crtaju dobro djelo. 2. **Ostali – izlazna kartica:** zad. 1 (što darujem osim stvari), zad. 3 (dobro djelo i dan „Tjedna kruha dobrote”, sl. 21), zad. 4 (samovrednovanje, sl. 22). 3. Nije natjecanje; pomažem pročitati, ne biram umjesto djeteta.	*„Odaberi jedno dobro djelo i nacrtaj ga ili zapiši. Nećemo brojiti tko je bio najbolji. Važno je da ga zaista pokušamo učiniti.”*
6 **DJELUJ** **39–43 min** sl. 23–24	Moja kockica ljubavi 1. Djeca lijepe kod **u bilježnicu**; kod kuće ga s odraslom osobom učitaju, postave kockicu i nacrtaju zgradu. Podrška lijepi na radni list. 2. Provjera (sl. 24): gdje lijepimo · s kim · što postavljamo · što crtamo.	*„Zalijepi kod u bilježnicu. Kod kuće s roditeljem učitajte kod i postavite svoju kockicu na zgradu. Zatim nacrtaj zgradu koju si pomogao ili pomogla graditi.”*
7 **PROMISLI** **43–45 min** sl. 25	Kad dijelim, ljubav raste! 1. Pitam jednog-dva učenika: „Što ćeš sutra podijeliti?” i zajedno izgovorimo poruku.	*„Ne dijelimo samo ono što posjedujemo, nego i vrijeme, pažnju, pomoć i dobru riječ. Recimo zajedno: Kad dijelim, ljubav raste!”*

Kod kuće i poruka roditeljima

Kod kuće: dijete s roditeljem učita kod s narukvice prema uputi organizatora, postavi kockicu na zgradu i nacrta zgradu koju je pomoglo graditi. Ovaj tjedan pokušava učiniti dobro djelo koje je odabralo za „Tjedan kruha dobrote”.

> *„Poštovani roditelji, na vjeronauku smo u sklopu projekta GRADiMIR – Za 1000 radosti obradili temu ‚Kad dijelim, ljubav raste’. Djeca su otkrila da osim stvari možemo dijeliti vrijeme, pažnju i pomoć. Kod s narukvice zalijepljen je u bilježnicu: molimo da ga zajedno učitate prema uputi, postavite djetetovu kockicu na zgradu i da dijete nacrta zgradu. Bez digitalnog pristupa dovoljni su papirnata kockica i crtež. Hvala!”*

Izlazne kartice

2. sat · Kad dijelim, ljubav raste · izreži, svaki učenik dobiva jednu

IZLAZNA KARTICA · KAD DIJELIM, LJUBAV RASTE Ime: _____

1. Osim stvari mogu dijeliti: _____

2. Zlatno pravilo: *„Sve što želite da ljudi čine vama, činite i vi njima."*

Zaokruži jednu situaciju: Učenik nema pribor. · Netko je sam na odmoru. · Dijete ne razumije zadatak.

Ja bih _____

jer _____

3. Moje dobro djelo ovaj tjedan: _____

Zaokruži dan: Pon Uto Sri Čet Pet

4. Kako mi je danas išlo? Označi.

	Znam i mogu	Još malo vježbam	Još učim
Znam što znači **dijeliti**.	☐	☐	☐
Znam što mogu dijeliti **osim stvari**.	☐	☐	☐
Znam kako mogu **pomoći drugome**.	☐	☐	☐
Želim ovaj tjedan učiniti **jedno dobro djelo**.	☐	☐	☐

✂ ---------- izreži ----------

IZLAZNA KARTICA · KAD DIJELIM, LJUBAV RASTE Ime: _____

1. Osim stvari mogu dijeliti: _____

2. Zlatno pravilo: *„Sve što želite da ljudi čine vama, činite i vi njima."*

Zaokruži jednu situaciju: Učenik nema pribor. · Netko je sam na odmoru. · Dijete ne razumije zadatak.

Ja bih _____

jer _____

3. Moje dobro djelo ovaj tjedan: _____

Zaokruži dan: Pon Uto Sri Čet Pet

4. Kako mi je danas išlo? Označi.

	Znam i mogu	Još malo vježbam	Još učim
Znam što znači **dijeliti**.	☐	☐	☐
Znam što mogu dijeliti **osim stvari**.	☐	☐	☐
Znam kako mogu **pomoći drugome**.	☐	☐	☐
Želim ovaj tjedan učiniti **jedno dobro djelo**.	☐	☐	☐

Mali postupci, velike promjene

Radni list s dodatnim izazovom · 2. sat · odaberi jedan zadatak

Ime i prezime: _____ Datum: _____

1. Nevidljivi darovi

Nabroji pet darova koje možeš dati nekome, a koje ne možeš kupiti u trgovini. Odaberi jedan i objasni zašto bi nekome mogao najviše značiti.

PET NEVIDLJIVIH DAROVA	MOJ ODABIR
1. _____	_____
2. _____	ZAŠTO BI TO NEKOME MOGLO NAJVIŠE ZNAČITI?
3. _____	_____
4. _____	_____
5. _____	_____

2. Da imam samo jedan kruh…

„Imaš jedan kruh, a oko tebe je nekoliko gladnih ljudi. Kako bi odlučio što učiniti?" Osmisli moguće rješenje, objasni svoj izbor i razmisli o posljedicama.

MOJE RJEŠENJE I OBJAŠNJENJE

_____

_____

_____

KOJE BI MOGLE BITI POSLJEDICE MOJEG IZBORA? (za mene, za druge, za zajednicu)

_____

_____

3. Lanac ljubavi

Napiši ili nacrtaj kako jedno dobro djelo može pokrenuti druga dobra djela.

1. Moje dobro djelo	2. Netko se osjeća bolje	3. On/ona učini dobro djelo	4. Netko treći dobije pomoć	5. … i tako dalje!

Jedno dobro djelo može promijeniti puno života!

MALI POSTUPCI, VELIKE PROMJENE!

Dijelimo i pomažemo

Radni list uz podršku · 1. sat: zadatci 1 i 2

Ime i prezime: _____ Datum: _____

1. Pokaži što možemo dijeliti.

Oboji sličice onoga što možemo dijeliti.

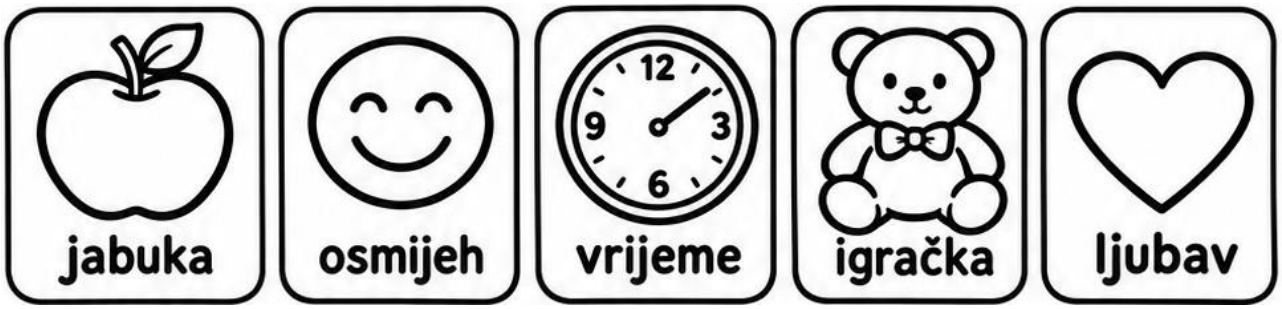

Dijelim _____.

2. Dobro djelo – DA ili NE?

Pogledaj slike. Oboji palac gore ako je to dobro djelo, a palac dolje ako nije dobro djelo.

ZAJEDNO MOŽEMO VIŠE!

Dijelimo i pomažemo

Radni list uz podršku · 2. sat: zadatci 3 i 4

3. Dovrši rečenice.

Odaberi i upiši pravu riječ.

pomognem	nasmiješim se	podijelim

Kada nekome treba pomoć, ja _____.

Kada vidim prijatelja, _____.

Kada imam nešto dobro, ja to _____.

4. Nacrtaj svoje dobro djelo.

Ovdje zalijepi kod narukvice.

Ovdje nacrtaj svoje dobro djelo.

Moje dobro djelo je _____.

ZAJEDNO MOŽEMO VIŠE!

KATOLIČKI VJERONAUK · 3. RAZRED · 2 × 45 MIN

Nitko ne gradi sam

Svatko od nas može učiniti nešto.

scenarij poučavanja korak po korak

Tema / jedinica	Nitko ne gradi sam · zajednica u kojoj svatko ima svoje mjesto
Projekt	GRADiMIR – Craftaj bolji svijet! · Za 1000 radosti
Metode i oblici	pripovijedanje, scenska igra, vođeni razgovor, stvaralački rad, igra uloga, molitva · frontalni, individualni, u paru, u skupini, zajednički razredni rad
Ključni pojmovi	zajednica, suradnja, dar, pomoć, pogreška i osoba
Međupredmetne teme	Osobni i socijalni razvoj: osr B.2.1. Opisuje i uvažava potrebe i osjećaje drugih. · osr B.2.4. Suradnički uči i radi u timu. · osr C.2.3. Pridonosi razredu i školi.
Vrednovanje	za učenje: razgovor, opažanje, cigla i kartice · kao učenje: izlazna kartica sa samovrednovanjem
Vjeroučitelj/ica	_____

Ishodi prema kurikulumu

Ishod (NN 10/2019)	Kako ga ostvarujemo
OŠ KV A.3.1. Prepoznaje i opisuje važnost zajednice za život pojedinca	Tajanstvena cigla; Zid zajedništva – nitko ne gradi sam (1. sat).
OŠ KV A.3.2. Prepričava odabrane biblijske tekstove i tumači njihovu poruku	Priča o Nehemiji, scenska igra i razgovor nakon nje (1. sat).
Povezano: OŠ KV B.3.1. Božja briga za svoj narod (Nehemija kao dodatni biblijski primjer)	Nehemija moli i gradi s narodom; „pomogao im je Bog”; Minuta mira.
OŠ KV C.3.2. Navodi primjere međusobnoga pomaganja, povjerenja i osjetljivosti	Kartice „Trebam pomoć”; Rješavatelji problema; Moj mali dio (2. sat).
Povezano: OŠ KV C.3.3. Promišljanje o pogrešci, isprici i pomirenju	Pogreška nije isto što i osoba; izlazna kartica (2. sat).

Cilj i očekivanja

Cilj: učenik prepoznaje da nitko ne može i ne treba sve učiniti sam: zajednica postaje snažna kada svatko svojim darovima, trudom i dobrotom doprinese zajedničkom dobru. Na Nehemijinu primjeru otkriva da Bog pomaže ljudima koji grade zajedno.

Učenik može: prepričati kako je obnovljen jeruzalemski zid · navesti svoj dar i način na koji njime pomaže · prepoznati kada nekome treba pomoć · razlikovati pogrešku od osobe · predložiti kako uključiti onoga tko ostaje sam · odabrati jedno malo dobro djelo za ovaj tjedan.

Pratim razgovorom, opažanjem i uvidom u ciglu, kartice i izlaznu karticu (samostalno · uz poticaj · treba podršku). Vrednujem razumijevanje, a ne glumu, crtež ni brzinu pisanja.

Što pripremam

- Prezentaciju (23 slajda) i Bibliju. Pano ili plakat s obrisom zida – više mjesta nego učenika – koji ostaje do 2. sata; ljepilo; za 2. sat narukvice s kodovima.
- Za ispis (u prilogu): scenarij, cigle, kartice „Trebam pomoć”, listiće „Rješavatelji problema”, kartice „Moj mali dio” s izlaznom karticom, radne listove uz podršku i s dodatnim izazovom.

Važno za cijelu temu

- **Pogreška nije isto što i osoba.** Vrednujemo postupke, a ne osobe.
- Prazna su mjesta na zidu unaprijed nacrtana – nikada nisu mjesta odsutnih učenika. Nitko ne ostaje bez cigle: ako dijete ne zna svoj dar, prijatelj ili ja pomažemo ga pronaći.
- Ne tražim osobna iskustva isključivanja ni imena onih kojima su djeca pomogla. Nitko ne mora glumiti.

- Fotografiju zida, bez lica, spremim kao trag rada.

1. SAT · 45 MIN Nitko ne gradi sam

Nehemija · scenska igra · Zid zajedništva

Korak	Što radim	Što govorim
1 **POKRENI** **0–5 min** sl. 1–2	Tajanstvena cigla 1. Uđem s jednom ciglom u ruci i pričekam da je djeca uoče. 2. Pitam: Može li jedna cigla sama postati kuća? Može li jedan učenik sam očistiti cijelu školu ili pripremiti priredbu? **Očekujem:** ne; trebamo jedni druge; zajedno je lakše i ljepše.	*„Što se događa kada svatko doprinese svojim dijelom?"* *„Možda ne možemo učiniti sve, ali svatko od nas može učiniti nešto."*
2 **OTKRIJ** **5–12 min** sl. 3	Nehemija i srušeni grad 1. Otvorim Bibliju i ispripovjedim: Nehemija čuje da su zidovi Jeruzalema srušeni, moli Boga, dolazi i poziva ljude na rad (Neh 2,17–18). 2. Svaka obitelj gradi komad zida pokraj svoje kuće (Neh 3); zid je gotov za 52 dana (Neh 6,15–16). 3. Podijelim uloge i scenarij (prilog). **Pitam:** Što je Nehemija najprije učinio? Je li zid gradio sam?	*„Nehemija je bio daleko od svog grada. Kad je čuo da je srušen, nije odmah počeo vikati na ljude – najprije se pomolio. Onda je došao i rekao: 'Hajde da zajedno gradimo zid!'"*
3 **RAZUMIJ** **12–25 min** sl. 4–8	Scenska igra – zid koji se gradi zajedno 1. Glumci 3 minute tiho pročitaju svoje rečenice; ostali su stanovnici Jeruzalema. 2. **Izvedba** uz ilustracije (sl. 4–8): srušeni zid · Nehemija poziva · gradimo · veliko otkriće. 3. Svi zajedno: **„NITKO NE GRADI SAM!"**	*„Nehemijini ljudi gradili su zajedno. Sada je na nama da gradimo naš zid."*
4 **RAZUMIJ** **25–31 min** sl. 9–10	Jedno tijelo, mnogo dijelova 1. Razgovor (sl. 9): Zašto jedna osoba nije mogla sama? Jesu li svi radili isti posao? Zašto je svaki doprinos bio važan? 2. Pročitam 1 Kor 12,12.21 i pokažem sliku tijela (sl. 10): može li oko reći ruci „Ne trebam te"? **Očekujem:** posla je bilo previše; netko je slagao, netko nosio, netko pomagao drugome; i u razredu trebamo jedni druge.	*„Ruke rade jedno, noge drugo, oči nešto treće. Svi su različiti, ali svi su važni. Tako je i u našem razredu."*
5 **IZGRADI** **31–42 min** sl. 11	Zadatak 1 – Zid zajedništva 1. Svako dijete ispunjava svoju ciglu: **Moj dar je…** i **Njime mogu pomoći tako da…** – riječima ili crtežom (5 min). 2. Djeca jedno po jedno lijepe cigle na zid i kažu samo: „Ovo je moj dio!" **Prilagodba:** podrška – radni list „Svatko može pomoći" (1. i 2. zadatak) i prijatelj pomagač; dodatno – radni list „Grad zajedništva", 1. zadatak.	*„Dar ne mora biti velik. 'Znam slušati' ili 'znam nasmijati druge' jednako je važna cigla kao i 'znam nacrtati'."*
6 **PROMISLI** **42–45 min** sl. 12	Naš zid 1. Djeca pogledaju zid; dvoje-troje kaže koja im se tuđa cigla svidjela. 2. Najavim: zid ostaje, idući put ga nastavljamo.	*„Nitko nije sam izgradio ovaj zid. Ali svatko je učinio nešto."*

2. SAT · 45 MIN Vidi kome treba pomoć pogreška nije osoba · rješavatelji problema · moj mali dio

Korak	Što radim	Što govorim
1 **POKRENI** **0–5 min** sl. 13	Što nedostaje našem zidu? 1. Okupim djecu uz zid i pokažem prazna mjesta. 2. Pitam: Izgleda li zid potpuno kad nedostaju cigle? Kako je onome koga drugi ne žele uključiti? **Očekujem:** zid ima rupe, nije čvrst; tužno je, usamljeno, kao da nisi važan.	*„Svaka je osoba važna. Netko možda pogriješi, ali pogreška ne znači da više nije vrijedan ljubavi.”*
2 **RAZUMIJ** **5–15 min** sl. 14–15	Zadatak 2 – Trebam pomoć, mogu pomoći 1. Svaki par dobiva jednu karticu (prilog) i dogovori kako pomoći (4 min). 2. Za svaku karticu jedan par kaže prijedlog. 3. Kod 4. kartice zastanem (sl. 15): **pogreška nije isto što i osoba**. **Očekujem:** 1 posuditi bojice · 2 prići, pozvati u igru, pomoći da se pomire · 3 ne smijati se, objasniti ili pozvati učiteljicu · 4 pogreška, ne loša osoba: isprika, zajednički popravak, oprost.	*„Možemo reći: ‘To što si učinio nije bilo dobro.’ Ali ne smijemo reći: ‘Ti nisi dobar i ne pripadaš nama.’”*
3 **IZGRADI** **15–28 min** sl. 16–17	Zadatak 3 – Rješavatelji problema 1. Pročitam situaciju (sl. 16): nekoliko učenika stalno se igra zajedno, a jednog nikada ne pozivaju. 2. Skupine od 4 na listiću (prilog): što nije dobro · tri rješenja · poruka razredu (8 min). 3. Svaka skupina pročita poruku i zalijepi je iznad zida. **Prilagodba (sl. 17):** podrška – radni list „Svatko može pomoći”, 3. i 4. zadatak; dodatno – „Grad zajedništva”, 3. zadatak (značka).	*„Kako bi se mogao osjećati učenik kojega nitko ne zove? Što bi Nehemija učinio da vidi graditelja koji stoji sam?”*
4 **ZASTANI** **28–31 min** sl. 18	Minuta mira 1. Pustim video „Minuta mira” (https://youtu.be/GSrjfbVOsUI).	
5 **DJELUJ** **31–39 min** sl. 19–21	Moja kockica dobrote i zadatak 4 – Moj mali dio 1. Podijelim narukvice i ljepilo; kod lijepe u bilježnicu (sl. 19–20). Najavim tjedan „Vidi kome treba pomoć”. 2. Svako dijete na kartici označi jedno djelo za ovaj tjedan i nosi je kući. 3. Pravilo: dobro ne činimo zbog pljeska i ne imenujemo osobu kojoj smo pomogli.	*„Ponekad mislimo da moramo učiniti nešto veliko. A i malo dobro djelo nekome može puno značiti.”*
6 **PROMISLI** **39–45 min** sl. 22–23	Nitko ne gradi sam! 1. Djeca dovršavaju izlaznu karticu riječima ili crtežom i oboje kružić za samovrednovanje (3 min). 2. Okupim ih uz zid i izgovorim završnu poruku. Zajedno: **„NITKO NE GRADI SAM!”**	*„Sve su cigle različite, ali zajedno čine nešto veće. Upravo zato što smo različiti, možemo jedni drugima dati ono što netko drugi nema.”*

Kod kuće i poruka roditeljima

Kod kuće: dijete ovaj tjedan pokušava učiniti dobro djelo koje je označilo na kartici „Moj mali dio”.

> *„Poštovani roditelji, na vjeronauku smo u sklopu projekta GRADiMIR razgovarali o tome da nitko ne gradi sam. Uz biblijsku priču o Nehemiji i obnovi Jeruzalema djeca su na zajednički zid stavila svoje cigle – svoj dar i način na koji njime mogu pomoći. Dijete je kući donijelo karticu „Moj mali dio” s jednim dobrim djelom za ovaj tjedan. Molimo vas da ga ohrabrite i primijetite kada pomogne. Kod s narukvice zalijepljen je u bilježnicu: molimo da ga zajedno učitate prema uputi, postavite djetetovu kockicu na zgradu i da dijete nacrta zgradu. Hvala na suradnji!”*

Scenarij: Nehemija i zid

Scenska igra za 3. razred, 1. sat · prema Neh 2–6

Uloge: pripovjedač, Nehemija, stanovnik 1 i 2, stanovnica 3, graditelji 1–3. Ostali su stanovnici Jeruzalema.

SCENA 1 – SRUŠENI ZID (SL. 4–5)	
Pripovjedač	„Davno, u gradu Jeruzalemu, zidovi su bili srušeni. Ljudi su bili tužni jer grad više nije bio siguran ni lijep.”
Stanovnik 1	„Pogledajte naš zid! Sve je srušeno!”
Stanovnik 2	„Posla ima previše. Tko će to popraviti?”
Stanovnica 3	„Ja to ne mogu sama!”
SCENA 2 – DOLAZI NEHEMIJA (SL. 6)	
Pripovjedač	„Nehemija je čuo za srušeni grad. Najprije se pomolio Bogu, a onda je došao k ljudima.”
Nehemija	„Hajde da zajedno gradimo zid! Ne moramo sve učiniti sami. Svatko može napraviti svoj dio.”
Stanovnik 1	„Ali ja nisam jak graditelj.”
Nehemija	„Možda možeš pomoći na drugi način.”
Stanovnik 2	„Ja znam dobro slagati cigle!”
Stanovnica 3	„Ja mogu donositi materijal!”
Graditelj 1	„Ja mogu pomoći prijatelju!”
Graditelj 2	„Ja mogu graditi svoj dio zida!”
Graditelj 3	„A ja ću graditi uz tebe!”
Nehemija	„Ne trebamo svi raditi isto. Važno je da svatko doprinese svojim dijelom!”
SCENA 3 – GRADIMO ZAJEDNO (SL. 7)	
Svi	„ZAJEDNO GRADIMO!”
SCENA 4 – VELIKO OTKRIĆE (SL. 8)	
Pripovjedač	„Svaka je obitelj gradila komad zida pokraj svoje kuće. Nitko nije sam obnovio cijeli zid, ali svatko je učinio nešto. Zid je bio gotov za 52 dana, a ljudi su shvatili da im je u tome pomogao Bog.”
Nehemija	„Što bi se dogodilo da nitko nije htio pomoći?”
Svi	„Zid ne bi bio gotov!”
Nehemija	„Kad svatko doprinese svojim dijelom, možemo učiniti velike stvari!”
Svi	„NITKO NE GRADI SAM!”

GRADiMIR · KATOLIČKI VJERONAUK · 3. RAZRED

Cigle za Zid zajedništva

1. sat · Izreži. Svaki učenik dobiva jednu ciglu.

MOJA CIGLA

Moj dar je _____

Njime mogu pomoći tako da _____

_____

Ime: _____ Možeš i nacrtati.

MOJA CIGLA

Moj dar je _____

Njime mogu pomoći tako da _____

_____

Ime: _____ Možeš i nacrtati.

MOJA CIGLA

Moj dar je _____

Njime mogu pomoći tako da _____

_____

Ime: _____ Možeš i nacrtati.

MOJA CIGLA

Moj dar je _____

Njime mogu pomoći tako da _____

_____

Ime: _____ Možeš i nacrtati.

MOJA CIGLA

Moj dar je _____

Njime mogu pomoći tako da _____

_____

Ime: _____ Možeš i nacrtati.

MOJA CIGLA

Moj dar je _____

Njime mogu pomoći tako da _____

_____

Ime: _____ Možeš i nacrtati.

MOJA CIGLA

Moj dar je _____

Njime mogu pomoći tako da _____

_____

Ime: _____ Možeš i nacrtati.

MOJA CIGLA

Moj dar je _____

Njime mogu pomoći tako da _____

_____

Ime: _____ Možeš i nacrtati.

MOJA CIGLA

Moj dar je _____

Njime mogu pomoći tako da _____

_____

Ime: _____ Možeš i nacrtati.

GRADiMIR · KATOLIČKI VJERONAUK · 3. RAZRED

Kartice „Trebam pomoć”

2. sat · Izreži. Svaki par dobiva jednu karticu.

TREBAM POMOĆ · 1 Ivan je zaboravio bojice. Kako mu možemo pomoći? MOGU POMOĆI _____ _____	TREBAM POMOĆ · 1 Ivan je zaboravio bojice. Kako mu možemo pomoći? MOGU POMOĆI _____ _____
TREBAM POMOĆ · 2 Ana sjedi sama jer se posvađala s prijateljicom. Što možemo učiniti? MOGU POMOĆI _____ _____	TREBAM POMOĆ · 2 Ana sjedi sama jer se posvađala s prijateljicom. Što možemo učiniti? MOGU POMOĆI _____ _____
TREBAM POMOĆ · 3 Učenik ne razumije zadatak. Hoćemo li se smijati ili pomoći? MOGU POMOĆI _____ _____	TREBAM POMOĆ · 3 Učenik ne razumije zadatak. Hoćemo li se smijati ili pomoći? MOGU POMOĆI _____ _____
TREBAM POMOĆ · 4 Netko je slučajno srušio prijateljev rad. Je li on loša osoba ili je napravio pogrešku? MOGU POMOĆI _____ _____	TREBAM POMOĆ · 4 Netko je slučajno srušio prijateljev rad. Je li on loša osoba ili je napravio pogrešku? MOGU POMOĆI _____ _____

Rješavatelji problema

2. sat · Izreži. Svaka skupina dobiva jedan listić.

RJEŠAVATELJI PROBLEMA · SKUPINA _____

U razredu se nekoliko učenika stalno igra zajedno, a jednog učenika nikada ne pozivaju u igru.

1. ŠTO NIJE DOBRO U OVOJ SITUACIJI?

2. TRI RJEŠENJA

1. _____

2. _____

3. _____

3. NAŠA PORUKA RAZREDU

RJEŠAVATELJI PROBLEMA · SKUPINA _____

U razredu se nekoliko učenika stalno igra zajedno, a jednog učenika nikada ne pozivaju u igru.

1. ŠTO NIJE DOBRO U OVOJ SITUACIJI?

2. TRI RJEŠENJA

1. _____

2. _____

3. _____

3. NAŠA PORUKA RAZREDU

GRADiMIR · KATOLIČKI VJERONAUK · 3. RAZRED

Moj mali dio i izlazna kartica

2. sat · Lijevu karticu učenik nosi kući, desnu predaje.

MOJ MALI DIO · OVAJ TJEDAN

Označi jedno dobro djelo:

☐ ponuditi pomoć ☐ uključiti u igru
☐ podijeliti nešto svoje ☐ saslušati nekoga
☐ pomoći kod kuće ☐ ohrabriti prijatelja
☐ reći lijepu riječ ☐ pomiriti se

Dobro činim i kad me nitko ne vidi.

IZLAZNA KARTICA

Danas sam shvatio/shvatila... (napiši ili nacrtaj)

_____

_____

Oboji kako ti je išlo:
○ Odlično razumijem ○ Želim još vježbati ○ Treba mi pomoć

MOJ MALI DIO · OVAJ TJEDAN

Označi jedno dobro djelo:

☐ ponuditi pomoć ☐ uključiti u igru
☐ podijeliti nešto svoje ☐ saslušati nekoga
☐ pomoći kod kuće ☐ ohrabriti prijatelja
☐ reći lijepu riječ ☐ pomiriti se

Dobro činim i kad me nitko ne vidi.

IZLAZNA KARTICA

Danas sam shvatio/shvatila... (napiši ili nacrtaj)

_____

_____

Oboji kako ti je išlo:
○ Odlično razumijem ○ Želim još vježbati ○ Treba mi pomoć

MOJ MALI DIO · OVAJ TJEDAN

Označi jedno dobro djelo:

☐ ponuditi pomoć ☐ uključiti u igru
☐ podijeliti nešto svoje ☐ saslušati nekoga
☐ pomoći kod kuće ☐ ohrabriti prijatelja
☐ reći lijepu riječ ☐ pomiriti se

Dobro činim i kad me nitko ne vidi.

IZLAZNA KARTICA

Danas sam shvatio/shvatila... (napiši ili nacrtaj)

_____

_____

Oboji kako ti je išlo:
○ Odlično razumijem ○ Želim još vježbati ○ Treba mi pomoć

MOJ MALI DIO · OVAJ TJEDAN

Označi jedno dobro djelo:

☐ ponuditi pomoć ☐ uključiti u igru
☐ podijeliti nešto svoje ☐ saslušati nekoga
☐ pomoći kod kuće ☐ ohrabriti prijatelja
☐ reći lijepu riječ ☐ pomiriti se

Dobro činim i kad me nitko ne vidi.

IZLAZNA KARTICA

Danas sam shvatio/shvatila... (napiši ili nacrtaj)

_____

_____

Oboji kako ti je išlo:
○ Odlično razumijem ○ Želim još vježbati ○ Treba mi pomoć

Svatko može pomoći

Radni list uz podršku · 1. sat: 1.–2. zadatak · 2. sat: 3.–4. zadatak

Ime i prezime: _____ Datum: _____

1. Zaokruži sliku koja pokazuje što dobro radiš.

Ovo dobro radim: _____ Ovako mogu pomoći: _____

2. Dovrši rečenicu.

Možeš napisati jednu riječ, nacrtati ili odgovor reći naglas.

Ja mogu _____.

Mogu pomoći kada _____.

Prijatelju je lijepo kada _____.

3. Pogledaj sličice. Ispričaj kako možeš pomoći.

4. Prijatelj pomagač primijeti kada nekome treba pomoć. Oboji što možeš učiniti.

☐ pomoći ☐ slušati ☐ ohrabriti ☐ podijeliti ☐ pitati

SVATKO MOŽE POMOĆI NA SVOJ NAČIN!

GRADiMIR · KATOLIČKI VJERONAUK · 3. RAZRED

Grad zajedništva

Radni list s dodatnim izazovom · 1. sat

Ime i prezime: _____ Datum: _____

1. Grad u kojem se svi osjećaju važnima

Zamisli grad u kojem svatko zna da je važan. Nacrtaj svoj grad i označi četiri mjesta: **mjesto gdje učimo pomagati**, **mjesto gdje slušamo jedni druge**, **mjesto gdje se mirimo** i **mjesto gdje brinemo za zajedničko dobro**.

Ovdje nacrtaj svoj grad.

MOJA ČETIRI MJESTA U GRADU

Pomažemo: _____ Slušamo: _____

Mirimo se: _____ Brinemo: _____

TRI PRAVILA PRAVEDNOGA ŽIVOTA U MOM GRADU

1. _____

2. _____

3. _____

Grad zajedništva

Radni list s dodatnim izazovom · 2. sat

2. Rješavatelji problema

Situacija: U razredu se nekoliko učenika stalno igra zajedno, a jednog učenika nikada ne pozivaju u igru.

A. ŠTO NIJE DOBRO U OVOJ SITUACIJI?

B. PREDLOŽI NAJMANJE TRI RJEŠENJA.

1. _____

2. _____

3. _____

C. OSMISLI PORUKU KOJA BI POTAKNULA RAZRED NA PROMJENU.

KAKO BI SE UČENIK KOJI JE BIO IZOSTAVLJEN MOGAO OSJEĆATI?

3. Mali graditelji mira

Osmisli svoju **značku graditelja zajedništva**. Na njoj prikaži svoju snagu, kako čuvaš prijateljstvo i što možeš učiniti kada nastane sukob.

Nacrtaj značku.

Moja snaga je _____

Prijateljstvo čuvam tako da _____

Kad nastane sukob, mogu _____

Moja poruka graditelja mira: _____

Razredu mogu doprinijeti tako da _____

KATOLIČKI VJERONAUK · 4. RAZRED · 2 × 45 MIN

Od pustinje do vrta

Mali postupak može biti veliko sjeme dobra.

scenarij poučavanja korak po korak

Tema / jedinica	Od pustinje do vrta · briga za stvoreni svijet i solidarnost s čovjekom
Projekt	GRADiMIR – Craftaj bolji svijet! · Za 1000 radosti
Metode i oblici	razgovor, rad na biblijskom tekstu, razvrstavanje, problemska metoda, igrifikacija, molitva · frontalni, u paru, u skupini, individualni
Ključni pojmovi	stvoreni svijet, briga, solidarnost, Caritas, vidim – osjećam – djelujem
Međupredmetne teme	Osobni i socijalni razvoj: osr B.2.1. Opisuje i uvažava potrebe i osjećaje drugih. · osr B.2.4. Suradnički uči i radi u timu. · osr C.2.3. Pridonosi razredu i školi.
Vrednovanje	za učenje: razgovor, opažanje rada u skupinama i radni list · kao učenje: izlazni listić i samovrednovanje „Moje sjeme za vrt”
Vjeroučitelj/ica	_____

Ishodi prema kurikulumu

Poveznica s ishodom (NN 10/2019)	Kako ga ostvarujemo
OŠ KV A.4.1. Dragocjenost života i sklad prirode kao dar; odgovornost za sebe, druge i stvoreni svijet	Post 1,31 i 2,15; igra Od pustinje do vrta.
OŠ KV B.4.1. Bog Stvoritelj i odgovornost za stvoreni svijet	Post 1,31 i 2,15; briga za stvoreni svijet u igri i osobnom izazovu.
OŠ KV B.4.2. Poveznica: Isusova poruka o Kraljevstvu Božjem	Prispodoba o gorušičinu zrnu (Mk 4,30–32) – malo zrno i velike grane.
OŠ KV B.4.3. Poveznica: djela milosrđa	Vidim – osjećam – djelujem; Mala Caritasova misija (zad. 3–4; ne obrađuje se cijela korizmena tema).

Cilj i očekivanja

Cilj: učenik prepoznaje stvoreni svijet kao Božji dar koji smo pozvani „obrađivati i čuvati” te povezuje brigu za prirodu s brigom za čovjeka. Otkriva da solidarnost nije samo sažaljenje, nego djelo: **vidim – osjećam – djelujem**.

Učenik može: razvrstati postupke koji „isušuju” i koji „ozelenjuju” zajednicu · preoblikovati postupak koji razara u postupak koji stvara život · na situaciji primijeniti vidim – osjećam – djelujem · u skupini osmisliti malu Caritasovu misiju s prvim korakom · odabrati svoj korak solidarnosti.

Pratim razgovorom, opažanjem rada u skupinama i uvidom u radni list (samostalno · uz poticaj · treba podršku). Vrednujem razumijevanje i konkretnost prijedloga, a ne crtež ni brzinu pisanja.

Što pripremam

- Prezentaciju (22 slajda), Bibliju, jedno pravo sjeme. Dva velika papira s natpisima PUSTINJA i VRT, ljepilo, papirnate sjemenke ili naljepnice i četiri značke za plakat VRT; za 2. sat narukvice s kodovima.
- Za ispis (u prilogu): radni list (obostrano), kartice ponašanja (jedna stranica za razred), listiće misije, tablicu „Naš vrt solidarnosti”, prilagodbu i izazov.

Važno za cijelu temu

- **Ne natječemo se.** Sve sjemenke i značke idu u jedan razredni vrt – skupine ga grade zajedno.
- Obitelj u misiji je zamišljena. Ne tražim od djece da govore o tuđem ni vlastitom siromaštvu i ne imenujemo onoga kome pomažemo.

1. SAT · 45 MIN Od pustinje do vrta

sjeme · Post 1–2 · Iz 2,4 · pustinja i vrt

Korak	Što radim	Što govorim
1 **POKRENI** **0–6 min** sl. 1–3	Tajna maloga sjemena 1. Pokažem jedno pravo sjeme: Što se može dogoditi ako ga posadimo i brinemo o njemu? 2. Predstavim igru **Čuvari vrta dobrote** (sl. 3): razred skuplja sjemenke solidarnosti i četiri značke – svi zajedno. **Očekujem:** biljka, cvijet, stablo, vrt.	*„Jedno malo sjeme u sebi skriva mogućnost velikoga života. A znate li da su i naši dobri postupci slični sjemenkama?"* *„Ne natječemo se jedni protiv drugih. Naš je cilj da zajedno od pustinje napravimo vrt!"*
2 **OTKRIJ** **6–15 min** sl. 4–5	Bog je stvorio dobro (Post 1–2) 1. Pročitam Post 1,31 i Post 2,15 iz Biblije. 2. Razgovor (sl. 5): Što je sve Bog stvorio? Zašto je život dragocjen? Što znači „obrađivati i čuvati"? Što se događa kad ljudi ne brinu za svijet? **Očekujem:** svijet je dar; čuvati znači ne uništavati, nego brinuti – za prirodu i za ljude.	*„Bog nije čovjeka postavio u vrt da ga potroši, nego da ga obrađuje i čuva. Svijet nije nešto što smijemo uništavati. On je dar za koji smo odgovorni."*
3 **RAZUMIJ** **15–23 min** sl. 6–7	Zadatak 1 – Pretvori razaranje u život 1. Pročitam Iz 2,4 (sl. 6) i objasnim plug: on ne uništava, nego priprema zemlju za život. 2. U paru na radnom listu preoblikuju šest postupaka (sl. 7): svađa, vrijeđanje, bacanje hrane, uništavanje prirode, sebičnost, ravnodušnost. **Rješenje:** pomirenje · lijepa riječ · dijeljenje · čuvanje prirode · solidarnost · pomaganje.	*„Bog želi da ono što razara pretvaramo u ono što stvara život."*
4 **IZGRADI** **23–38 min** sl. 8–9	Igra – Od pustinje do vrta 1. Četiri skupine dobivaju po tri kartice ponašanja i pričvrste ih na plakat **PUSTINJA** ili **VRT** uz kratko obrazloženje (6 min). 2. Svaka skupina uzme jednu karticu iz pustinje, na crtu upiše kako je pretvoriti u vrt i premjesti je (sl. 9). Pustinja se smanjuje, vrt raste. Na kraju sve kartice zalijepimo. 3. Razred dobiva prvu značku: **Čuvar stvorenoga svijeta**. **Prilagodba:** podrška – sličice „Pustinja ili vrt?" (prilog) i učenik pomagač; dodatno – na plakat dodaju jednu svoju karticu.	*„Pustinja ne nastaje samo ondje gdje nema vode. Može nastati i tamo gdje nema dobrote, pomoći i brige za druge."*
5 **PROMISLI** **38–45 min** sl. 10	Zadatak 2 – Moj vrt solidarnosti 1. Na radnom listu (zad. 2) djeca crtaju svoj vrt s barem tri sjemenke dobra: dobro djelo, briga za prirodu, pomoć drugome. Dovršavaju kod kuće. 2. Plakati ostaju do idućeg sata.	*„Svaka sjemenka koju danas nacrtate može postati nešto što stvarno učinite."*

2. SAT · 45 MIN Vidim – osjećam – djelujem gorušičino zrno · Caritasova misija · 14 dana

Korak	Što radim	Što govorim
1 POKRENI **0–6 min** sl. 11	Kviz: Od pustinje do vrta 1. Pet pitanja sa slajda, djeca pokazuju A, B ili C. **Rješenje:** 1 B · 2 C · 3 B · 4 C · 5 B.	*„Prošli put naša je pustinja postala malo manja. Provjerimo što smo zapamtili."*
2 OTKRIJ **6–14 min** sl. 12–13	Gorušičino zrno i Caritas 1. Pročitam Mk 4,30–32: gorušičino zrno naraste i potjera velike grane u čijoj se sjeni gnijezde ptice. 2. Pokažem plakat **Vidim – osjećam – djelujem** (sl. 13): tako radi Caritas, Crkva koja pomaže; spomenem Caritas naše župe.	*„Solidarnost nije samo sažaljenje. Vidim čovjeka u potrebi, nije mi svejedno – i činim nešto konkretno."*
3 RAZUMIJ **14–20 min** sl. 14	Zadatak 3 – Vidim, osjećam, djelujem 1. Djeca samostalno rješavaju situaciju na radnom listu (papir na podu, učenik sam za odmora); dvoje-troje pročita svoj „djelujem". **Očekujem:** podignem papir, pozovem ga u igru – briga za prirodu i za čovjeka idu zajedno.	*„U istoj situaciji vidimo i prirodu i čovjeka."*
4 IZGRADI **20–32 min** sl. 15–16	Zadatak 4 – Mala Caritasova misija 1. Situacija (sl. 15): obitelj u mjestu treba pomoć, a u školi se baca mnogo hrane i korisnih stvari. 2. Skupine na listiću odgovaraju na pet pitanja (7 min) i pročitaju svoj prvi mali korak. Razred dobiva značke **Prijatelj čovjeka** i **Mali Caritasov pomagač**. **Prilagodba (sl. 16):** podrška – „Ja mogu…" uz sličicu; dodatno – „Od problema do rješenja".	*„Ne trebamo riješiti sve – trebamo napraviti prvi korak."*
5 ZASTANI **32–35 min** sl. 17	Minuta mira 1. Pustim video „Minuta mira" (https://youtu.be/oT2ZIwZM3yk).	
6 DJELUJ **35–41 min** sl. 18–20	14 dana – jedan razredni vrt 1. Moja kockica dobrote (sl. 18–19): podijelim narukvice s kodovima; djeca lijepe kod u bilježnicu, a kod kuće ga s roditeljem učitaju, postave kockicu i nacrtaju zgradu. 2. Razred glasanjem bira jedan od pet izazova; objesim tablicu „Naš vrt solidarnosti". Značka **Graditelj mira** čeka nas nakon 14 dana.	*„Vrt ne naraste u jednom danu. Zalijevat ćemo ga 14 dana."*
7 PROMISLI **41–45 min** sl. 21–22	Moje sjeme za vrt 1. Djeca dovršavaju izlazni listić i samovrednovanje, izrežu sjeme i zalijepe ga na plakat VRT. 2. Poklik: **Vidim! Brinem! Djelujem! Gradim solidarnost!**	*„Mnogo malih sjemenki dobra može jednoga dana postati veliki vrt."*

Kod kuće i poruka roditeljima

Kod kuće: dijete dovršava crtež vrta (zad. 2). Po želji s roditeljima fotografira znakove brige za prirodu – bez lica – za razredni „Fotografski vrt dobrote".

> *„Poštovani roditelji, u sklopu projekta GRADiMIR razgovarali smo o tome kako briga za stvoreni svijet i briga za čovjeka idu zajedno. Razred 14 dana provodi zajednički izazov. Molimo vas da dijete ohrabrite i s njim primijetite jedno malo dobro djelo. Kod s narukvice zalijepljen je u bilježnicu: molimo da ga zajedno učitate prema uputi, postavite djetetovu kockicu na zgradu i da dijete nacrta zgradu. Hvala!"*

Od pustinje do vrta

Radni list · 1. sat: zadatci 1 i 2

Ime i prezime: _____ Datum: _____

1. Pretvori razaranje u život

„Mačeve će prekovati u plugove.” (usp. Iz 2,4) Preoblikuj svaki postupak tako da postane postupak koji stvara život, mir i dobro.

ONO ŠTO RAZARA	ONO ŠTO STVARA ŽIVOT
Svađa →	
Vrijeđanje →	
Bacanje hrane →	
Uništavanje prirode →	
Sebičnost →	
Ravnodušnost →	

2. Nacrtaj svoj vrt solidarnosti

U vrt nacrtaj barem tri „sjemenke dobra”: jedno dobro djelo, brigu za prirodu i pomoć drugome.

Moj vrt solidarnosti

Od pustinje do vrta

Radni list · 2. sat: zadatak 3 i izlazni listić

3. Vidim – osjećam – djelujem

Situacija: U razredu primjećuješ da se često baca papir i da jedan učenik ostaje sam za vrijeme odmora.

VIDIM	OSJEĆAM	DJELUJEM
Što primjećujem?	Nije mi svejedno jer...	Mogu učiniti...
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

✂ ---------- izreži i zalijepi na plakat VRT ----------

Moje sjeme za vrt

Danas sam razumio/razumjela _____

_____

Moj korak solidarnosti bit će _____

_____

ZAOKRUŽI KAKO PROCJENJUJEŠ SVOJE SUDJELOVANJE DANAS

○ **Odlično** – aktivno sam sudjelovao/la i mogu objasniti što je solidarnost.

○ **Dobro** – razumijem većinu sadržaja.

○ **Trebam još pomoći** – trebam još razgovarati i učiti.

VIDIM! BRINEM! DJELUJEM! GRADIM SOLIDARNOST!

Kartice ponašanja

1. sat · Izreži. Svaka skupina dobiva svoje tri kartice.

SKUPINA 1 Bacam papir na pod. Pretvaramo u vrt: _____	SKUPINA 1 Pomažem prijatelju koji je tužan. Pretvaramo u vrt: _____
SKUPINA 1 Bacam ostatke hrane. Pretvaramo u vrt: _____	SKUPINA 2 Zatvaram slavinu dok perem ruke. Pretvaramo u vrt: _____
SKUPINA 2 Rugam se učeniku koji je drukčiji. Pretvaramo u vrt: _____	SKUPINA 2 Čuvam školsku biljku. Pretvaramo u vrt: _____
SKUPINA 3 Uzimam sav zajednički pribor i ne dam drugima da rade. Pretvaramo u vrt: _____	SKUPINA 3 Primjećujem osobu kojoj treba pomoć. Pretvaramo u vrt: _____
SKUPINA 3 Trošim previše papira. Pretvaramo u vrt: _____	SKUPINA 4 Skupljam stvari koje mogu nekome koristiti. Pretvaramo u vrt: _____
SKUPINA 4 Okrećem glavu kad netko treba pomoć. Pretvaramo u vrt: _____	SKUPINA 4 Uzimam samo onoliko hrane koliko ću pojesti. Pretvaramo u vrt: _____

Mala Caritasova misija

2. sat · Izreži. Svaka skupina dobiva jedan listić.

MALA CARITASOVA MISIJA · SKUPINA _____

U našem mjestu živi obitelj kojoj je potrebna pomoć. U školi se svaki dan baca mnogo hrane i korisnih stvari. Kako od problema napraviti priliku za dobro?

1. Što primjećujemo? _____

2. Kome je potrebna pomoć? _____

3. Što možemo učiniti? _____

4. Tko nam može pomoći? _____

5. Naš prvi mali korak: _____

MALA CARITASOVA MISIJA · SKUPINA _____

U našem mjestu živi obitelj kojoj je potrebna pomoć. U školi se svaki dan baca mnogo hrane i korisnih stvari. Kako od problema napraviti priliku za dobro?

1. Što primjećujemo? _____

2. Kome je potrebna pomoć? _____

3. Što možemo učiniti? _____

4. Tko nam može pomoći? _____

5. Naš prvi mali korak: _____

GRADiMIR · KATOLIČKI VJERONAUK · 4. RAZRED

Naš vrt solidarnosti

14 dana – jedan razredni vrt · povećati na A3 i objesiti u razredu

Naš izazov: ☐ manje otpada ☐ čuvari vode ☐ zeleni kutak ☐ ne bacaj hranu ☐ dobra djela

DAN	NAŠ MALI KORAK	ZABILJEŽIO/LA
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		

Nakon 14 dana razred dobiva četvrtu značku: **Graditelj mira**.

Pustinja ili vrt?

Uz podršku · 1. i 2. sat

Ime i prezime: _____ Datum: _____

Pogledaj sličicu. Označi pripada li pustinji ili vrtu.

Bacam papir na pod

☐ **PUSTINJA** ☐ **VRT**

Pomažem prijatelju

☐ **PUSTINJA** ☐ **VRT**

Štedim vodu

☐ **PUSTINJA** ☐ **VRT**

Rugam se drugome

☐ **PUSTINJA** ☐ **VRT**

Dijelim s drugima

☐ **PUSTINJA** ☐ **VRT**

Brinem o biljci

☐ **PUSTINJA** ☐ **VRT**

PUSTINJA = ono što razara i šteti. VRT = ono što pomaže, čuva i gradi.

Odaberi jednu sličicu iz vrta i dovrši rečenicu.

Možeš napisati, nacrtati ili reći naglas.

Ja mogu _____.

Ovdje možeš nacrtati.

Od problema do rješenja

Dodatni izazov · 2. sat · Caritasova mala misija

Ime i prezime: _____ Datum: _____

Osmisli malu kampanju za svoju školu ili župu.

1. PROBLEM U ŠKOLI ILI ZAJEDNICI

2. KOME TAJ PROBLEM ŠTETI?

3. MOJE RJEŠENJE

4. KAKO JE TO VIDIM – OSJEĆAM – DJELUJEM?

5. SLOGAN KAMPANJE

Primjeri: „Ne okreći glavu – okreni se prema čovjeku!" · „Čuvaj život – dijeli dobrotu!" · „Malo sjeme, velika promjena!"

KAMPANJU ĆU PRIKAZATI KAO

☐ plakat ☐ strip ☐ kratku prezentaciju ☐ video poruku ☐ infografiku

Skica plakata ili stripa

KATOLIČKI VJERONAUK · 5. RAZRED · 2 × 45 MIN

Kraljevstvo koje gradimo

Koga i što pravda treba štititi?

scenarij poučavanja korak po korak

Tema / jedinica	Kraljevstvo Božje – vrijednosti koje gradimo · Kraljevstvo koje gradimo: mir, pravda i ljubav
Projekt	GRADiMIR – Craftaj bolji svijet! · Za 1000 radosti
Metode i oblici	razgovor, interpretacija biblijskog teksta, analiza slučaja, četiri kuta, kritičko vrednovanje odgovora, molitva · frontalni, u paru, u skupini, individualni
Ključni pojmovi	Kraljevstvo Božje, mir, pravda, mirotvorac, dostojanstvo, jednakost i pravednost
Međupredmetne teme	Osobni i socijalni razvoj: osr B.2.1. Opisuje i uvažava potrebe i osjećaje drugih. · osr B.2.3. Razvija strategije rješavanja sukoba. · osr C.2.2. Prihvaća i obrazlaže važnost društvenih normi i pravila.
Vrednovanje	za učenje: razgovor, opažanje rada u skupinama, štit skupine i izlazna kartica · kao učenje: samoprocjena „Moj štit”
Vjeroučitelj/ica	_____

Ishodi prema kurikulumu

Ishod (NN 10/2019)	Kako ga ostvarujemo
OŠ KV A.5.1. Važnost zajedništva; vjera potiče na prihvaćanje sebe i drugih	Strip „Nitko nije rekao ništa”; štit našeg razreda (zad. 5).
OŠ KV B.5.2. Isus u riječima i djelima	Mk 10,13–16 i Mt 5,1–12 – Isus vidi čovjeka; blago mirotvorcima.
OŠ KV C.5.1. Vrednote Božjega kraljevstva za ostvarenje mira, pravde i ljubavi	Četiri polja štita; Što štit treba štititi? (zad. 3).
OŠ KV C.5.2. Vjera potiče kvalitetne međuljudske odnose	Četiri kuta (zad. 1); mir ili prešućivanje (zad. 2); pravila uključivanja.

Cilj i očekivanja

Cilj: učenik razumije da je svaka osoba vrijedna poštovanja i da kršćansko zauzimanje za mir uključuje suprotstavljanje nepravdi, isključivanju i ponižavanju. Mir nije šutnja o nepravdi: **mirotvorac štiti čovjeka**.

Učenik može: razlikovati mir od prešućivanja · povezati Isusov odnos prema djeci s današnjim situacijama · u slučaju prepoznati čije je dostojanstvo ugroženo i predložiti nenasilan, pravedan odgovor · razlikovati „jednako” i „pravedno” · procijeniti je li ponuđeni prijedlog rješenja pravedan · predložiti pravilo uključivanja.

Pratim razgovorom, opažanjem rada u skupinama, štitom skupine i samoprocjenom „Moj štit” (samostalno · uz poticaj · treba podršku).

Što pripremam

- Prezentaciju (22 slajda), Bibliju, štit (predmet ili slika) i veliki papirnati štit za razred. Za kockicu: aktualnu uputu organizatora i kodove narukvica.
- Za ispis (u prilogu): kartice situacija, štit skupine (×4), listić Detektiv, izlazne kartice 1. sata, „Moj štit – samoprocjena”, listiće uz podršku i izazov.

Važno za cijelu temu

- Situacije su zamišljene. Ne tražim osobna iskustva ruganja ni isključivanja i ne imenujemo nikoga.
- Zaštititi drugoga ne znači sam rješavati svaki problem: kod ozbiljne nepravde ili nasilja tražimo odraslu osobu.

1. SAT · 45 MIN Je li šutnja mir? štit · strip · Mk 10 · Mt 5

Korak	Što radim	Što govorim
1 **POKRENI** **0–6 min** sl. 1–2	Što vrijedi zaštititi? 1. Pokažem štit i nekoliko trenutaka šutim. Pitam: Čemu služi? Može li zaštititi osjećaje, dostojanstvo? Može li riječ biti štit? 2. Što biste zaštitili da imate štit koji štiti samo jednu stvar? (po želji anonimno u Mentimeteru) **Očekujem:** život, prijatelj, obitelj, slabiji, istina, dostojanstvo – štit nije važan sam po sebi, važna je vrijednost koju štiti.	*„Primjećujete li da smo najčešće birali nešto što je čovjeku vrijedno?"*
2 **OTKRIJ** **6–14 min** sl. 3–4	Strip „Nitko nije rekao ništa" 1. Projiciram strip u četiri kadra: novi učenik, „nije moj problem", fotografija u razrednoj grupi, zamišljeni promatrač. 2. **Stop-kadar:** u paru 45 s – Je li šutnja u ovoj situaciji mir? Nekoliko parova obrazloži. 3. Skupimo ideje uz MIR = ? (sl. 4).	*„Može li postojati mir ako netko trpi nepravdu?"*
3 **RAZUMIJ** **14–22 min** sl. 5–6	Zadatak 1 – Četiri kuta 1. Djeca biraju postupak A, B, C ili D (ruke ili kutovi učionice) i obrazlažu. 2. Uvedem četiri riječi štita (sl. 6): **dostojanstvo, pravda, mir, ljubav**. **Očekujem:** C – prići, uključiti i, ako se nastavi, potražiti odraslu osobu. D uzvraća nepravdom, A i B ostavljaju učenika samoga.	*„Je li najpopularniji odgovor nužno i najbolji odgovor?"*
4 **OTKRIJ** **22–34 min** sl. 7–9	Isus vidi čovjeka · Blago mirotvorcima 1. Djeca čitaju Mk 10,13–16. Tko je djecu udaljavao? Kako je Isus reagirao? 2. U paru 30 s: glagoli – što mi trebamo činiti? (sl. 8) 3. Čitamo Mt 5,1–12, posebno r. 9. Je li mirotvorac osoba koja uvijek šuti? Što učini kad netko nekoga vrijeđa? **Očekujem:** vidjeti, primiti, uključiti, zaštititi, pomoći, pomiriti.	*„Isus vidi čovjeka ondje gdje ga drugi možda ne vide."* *„Mirotvorac ne gradi samo tišinu. Mirotvorac gradi odnose u kojima postoji poštovanje i pravednost."*
5 **RAZUMIJ** **34–41 min** sl. 10	Zadatak 2 – Mir ili prešućivanje? 1. Za svaku od pet tvrdnji djeca pokazuju DA, NE ili OVISI; jedan-dvoje obrazloži. **Očekujem:** 1 ne nužno · 2 da · 3 ovisi – pravedno je dati ono što je potrebno · 4 ne · 5 da.	*„Ponekad treba reći nešto neugodno kako bismo zaštitili nekoga."*
6 **PROMISLI** **41–45 min** sl. 11	Izlazna kartica 1. Djeca dovršavaju: Danas razumijem… · Danas sam shvatio/la da mir… · Koga ili što želim zaštititi? Prikupim kartice.	*„Idući put tražimo odgovor na pitanje: što štit treba štititi?"*

2. SAT · 45 MIN Što štit treba štititi? skupine · detektiv · štit razreda

Korak	Što radim	Što govorim
1 **POKRENI** **0–5 min** sl. 12	Kraljevstvo koje gradimo 1. Pokažem plakat (sl. 12) i pročitam izabrane izlazne kartice. Tko je mirotvorac? 2. Postavim ključno pitanje: **Koga i što pravda treba štititi?**	*„Kraljevstvo Božje ne počinje tek negdje u budućnosti. Počinje ondje gdje ljudi žive Božje vrijednosti."*
2 **IZGRADI** **5–20 min** sl. 13–15	Zadatak 3 – Što štit treba štititi? 1. Četiri skupine (čitač, zapisnik, čuvar vremena, izvjestitelj) dobivaju karticu situacije i papirnati štit: ruganje · novi učenik · digitalno isključivanje · nepoštena podjela. 2. Odgovaraju na pitanja s kartice i u četiri polja štita upisuju što treba zaštititi i kako postupiti (10 min). Izvješće do 1 min. **Prilagodba (sl. 15):** podrška – listić s ponuđenim odgovorima; dodatno – „Istina, ljubav, pravda i mir".	*„Predložite odgovor koji istodobno čuva sva četiri polja štita."*
3 **RAZUMIJ** **20–28 min** sl. 16–17	Zadatak 4 – Detektiv 1. Pokažem tri pripremljena odgovora za učenika koji je izostavljen. Skupine na listiću procjenjuju: pravedan? čuva dostojanstvo? gradi mir? u skladu s Isusom? može li naštetiti? 2. Tvrdnja „Pravedno je svima dati isto" (sl. 17): jednako ili pravedno? **Rješenje:** 1 da · 2 ne – krivnju prebacuje na isključenoga · 3 dobra namjera, ali ga izlaže pred svima.	
4 **ZASTANI** **28–31 min** sl. 18	Minuta mira 1. Pustim video „Minuta mira" (https://youtu.be/TWALYRkfjio).	
5 **DJELUJ** **31–39 min** sl. 19–20	Zadatak 5 – Štit našeg razreda 1. Moja kockica na gradilištu (sl. 19): pročitam pravila, tek tada mobiteli – samo službena poveznica i vlastiti kod. Bez uređaja: kockica u bilježnicu. Zatim štit razreda (sl. 20). 2. Na veliki štit upisujemo četiri vrijednosti i četiri pravila: **vidim · prilazim · uključujem · tražim pomoć**; u sredinu GRADI MIR! 3. Pravila su ovaj tjedan naša mikroakcija „Štitimo jedni druge".	*„Zaštititi drugoga ne znači sam rješavati svaki problem. Ponekad je najodgovornije potražiti pomoć odrasle osobe."*
6 **PROMISLI** **39–45 min** sl. 21–22	Moj štit 1. Djeca bojama označe četiri polja samoprocjene i dovrše: Ovaj tjedan mogu biti mirotvorac tako da… 2. Zajedno odgovorimo na ključno pitanje i izgovorimo slogan.	*„Ne gradim mir tako da šutim o nepravdi. Gradim mir tako da štitim čovjeka."*

Kod kuće i poruka roditeljima

Kod kuće: „Budi štit, a ne oružje" – dijete ovaj tjedan učini jedno malo djelo koje uključuje drugoga. Idući sat tko želi kaže što je učinio i kako se osjećao, bez imena.

GRADiMIR · KATOLIČKI VJERONAUK · 5. RAZRED

Izlazne kartice

1. sat · izreži, svaki učenik dobiva jednu

IZLAZNA KARTICA · 1. SAT

Danas razumijem _____

Danas sam shvatio/la da mir _____

_____

Koga ili što želim zaštititi? _____

IZLAZNA KARTICA · 1. SAT

Danas razumijem _____

Danas sam shvatio/la da mir _____

_____

Koga ili što želim zaštititi? _____

IZLAZNA KARTICA · 1. SAT

Danas razumijem _____

Danas sam shvatio/la da mir _____

_____

Koga ili što želim zaštititi? _____

IZLAZNA KARTICA · 1. SAT

Danas razumijem _____

Danas sam shvatio/la da mir _____

_____

Koga ili što želim zaštititi? _____

IZLAZNA KARTICA · 1. SAT

Danas razumijem _____

Danas sam shvatio/la da mir _____

_____

Koga ili što želim zaštititi? _____

IZLAZNA KARTICA · 1. SAT

Danas razumijem _____

Danas sam shvatio/la da mir _____

_____

Koga ili što želim zaštititi? _____

IZLAZNA KARTICA · 1. SAT

Danas razumijem _____

Danas sam shvatio/la da mir _____

_____

Koga ili što želim zaštititi? _____

GRADiMIR · KATOLIČKI VJERONAUK · 5. RAZRED

Što štit treba štititi?

2. sat · Kartice za grupni rad · izreži, svaka skupina dobiva jednu

SKUPINA 1 · RUGANJE

Učenik pogriješi dok odgovara pred razredom. Nekoliko učenika počinje se smijati i kasnije u razrednu grupu šalje njegovu pogrešku kao šalu.

PITANJA ZA RASPRAVU

1. Što je ovdje problem?
2. Čije je dostojanstvo ugroženo?
3. Što bi bio miran, ali pravedan odgovor?
4. Što može učiniti promatrač koji nije izravno uključen?

Na štit upišite što treba zaštititi i predložite rješenje koje čuva sva četiri polja.

SKUPINA 2 · NOVI UČENIK

U razred dolazi novi učenik. Tijekom odmora nitko ga ne poziva u igru jer „već imamo svoje društvo”.

PITANJA ZA RASPRAVU

1. Je li se dogodila nepravda?
2. Je li dovoljno reći: „Pa nitko ga nije vrijeđao”?
3. Što bi Isusov odnos prema djeci mogao značiti ovdje?
4. Kako uključiti novoga učenika?

Na štit upišite što treba zaštititi i predložite rješenje koje čuva sva četiri polja.

SKUPINA 3 · DIGITALNO ISKLJUČIVANJE

Razred ima chat grupu. Nekoliko učenika namjerno izbacuje jednog učenika iz razgovora i o njemu piše poruke koje on ne vidi.

PITANJA ZA RASPRAVU

1. Je li digitalna nepravda manje ozbiljna zato što je na internetu?
2. Tko bi trebao reagirati?
3. Kako reagirati bez dodatnog ponižavanja?
4. Što bi ovdje značilo „biti mirotvorac”?

Na štit upišite što treba zaštititi i predložite rješenje koje čuva sva četiri polja.

SKUPINA 4 · NEPOŠTENA PODJELA

U skupnom radu jedan učenik obavlja gotovo sav posao, dok drugi dobivaju zasluge.

PITANJA ZA RASPRAVU

1. Je li podjela pravedna?
2. Što bi bilo pravedno rješenje?
3. Treba li svima uvijek dati potpuno isti zadatak?
4. Koja je razlika između „jednako” i „pravedno”?

Na štit upišite što treba zaštititi i predložite rješenje koje čuva sva četiri polja.

Štit skupine

2. sat · zadatak 3 · povećati na A3 po želji

Skupina _____ Situacija: ☐ ruganje ☐ novi učenik ☐ digitalno isključivanje ☐ nepoštena podjela

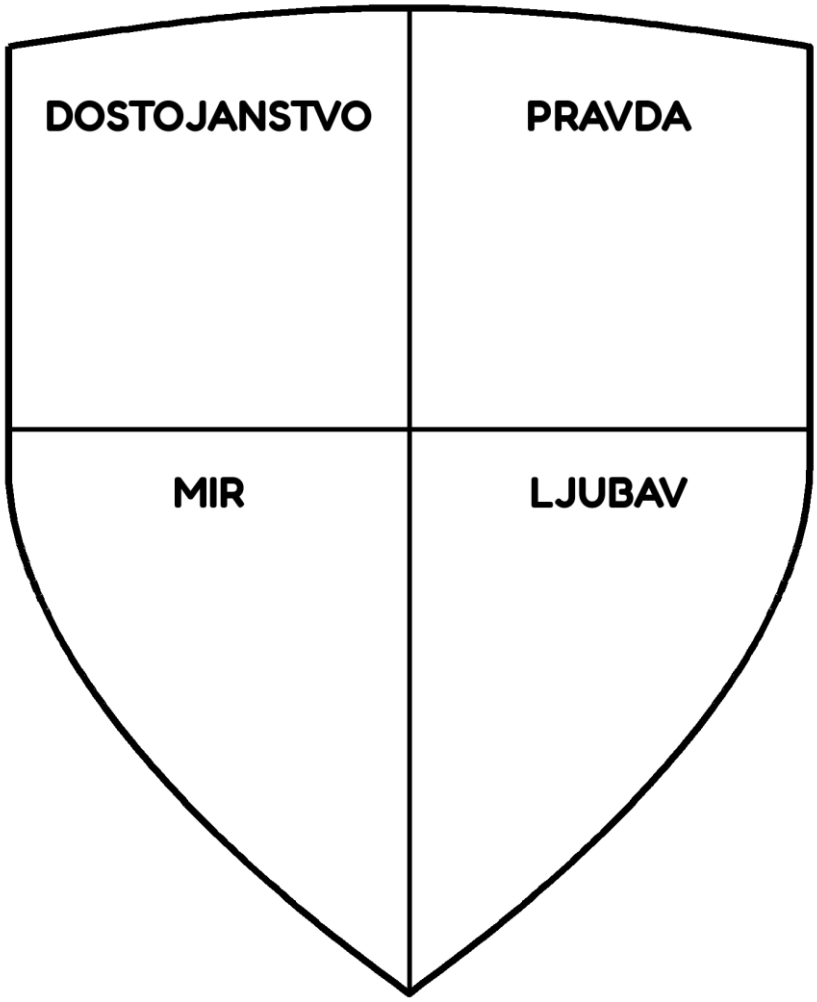

NAŠE RJEŠENJE KOJE ČUVA SVA ČETIRI POLJA

Detektiv

2. sat · zadatak 4 · izreži, jedan listić po skupini

DETEKTIV · SKUPINA _____

Slučaj: Učenik u razredu je izostavljen iz društva. Procijeni tri ponuđena prijedloga. – Zaokružite DA ili NE.

Prijedlog odgovora	Pravedan?	Čuva dostojanstvo?	Gradi mir?	Kao Isus?	Može naštetiti?
1. Pozovite ga da se pridruži vašoj igri i pitajte ga što voli raditi.	DA / NE	DA / NE	DA / NE	DA / NE	DA / NE
2. Neka se uključi u više aktivnosti – razvijat će prijateljstvo, drugi će ga onda sami pozvati.	DA / NE	DA / NE	DA / NE	DA / NE	DA / NE
3. Pred cijelim razredom reći da je taj učenik usamljen i zamoliti sve da ga odmah uključe.	DA / NE	DA / NE	DA / NE	DA / NE	DA / NE

„PRAVEDNO JE SVIMA DATI ISTO.” JE LI TO UVIJEK TOČNO? ZAŠTO?

DETEKTIV · SKUPINA _____

Slučaj: Učenik u razredu je izostavljen iz društva. Procijeni tri ponuđena prijedloga. – Zaokružite DA ili NE.

Prijedlog odgovora	Pravedan?	Čuva dostojanstvo?	Gradi mir?	Kao Isus?	Može naštetiti?
1. Pozovite ga da se pridruži vašoj igri i pitajte ga što voli raditi.	DA / NE	DA / NE	DA / NE	DA / NE	DA / NE
2. Neka se uključi u više aktivnosti – razvijat će prijateljstvo, drugi će ga onda sami pozvati.	DA / NE	DA / NE	DA / NE	DA / NE	DA / NE
3. Pred cijelim razredom reći da je taj učenik usamljen i zamoliti sve da ga odmah uključe.	DA / NE	DA / NE	DA / NE	DA / NE	DA / NE

„PRAVEDNO JE SVIMA DATI ISTO.” JE LI TO UVIJEK TOČNO? ZAŠTO?

Moj štit – samoprocjena

2. sat · na kraju sata

Ime i prezime: _____ Datum: _____

Moj štit – samoprocjena

Na četiri dijela štita označi bojama koliko dobro razumiješ i možeš primijeniti ono što smo učili.

ZNAM I MOGU OBJASNITI | JOŠ TREBAM RAZMIŠLJATI | TREBA MI POMOĆ

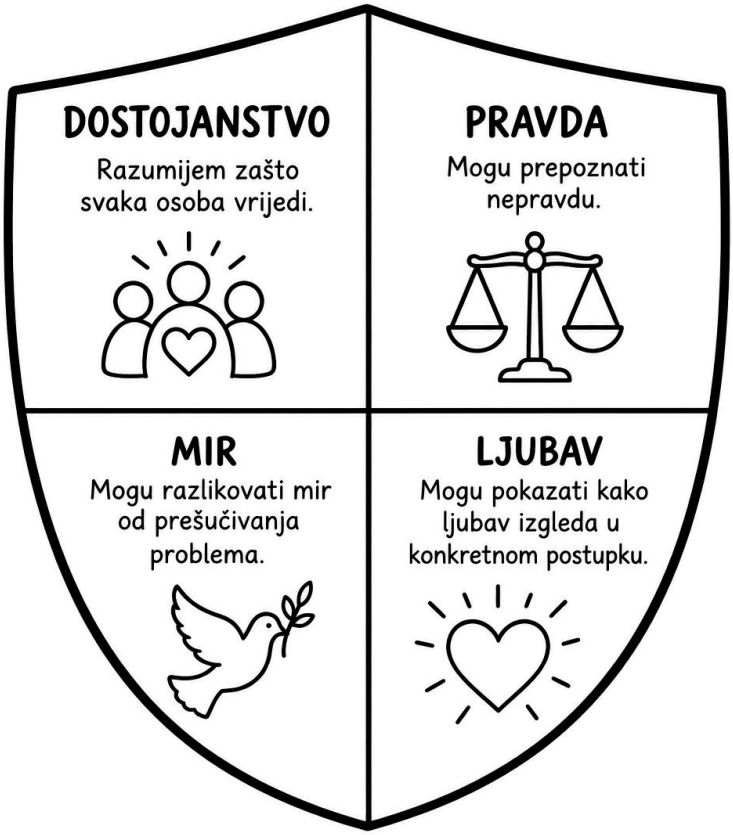

Zeleno = znam i mogu objasniti · žuto = još trebam razmišljati · crveno = treba mi pomoć

OVAJ TJEDAN MOGU BITI MIROTVORAC TAKO DA

Mirotvorac

Uz podršku · 1. i 2. sat

Ime i prezime: _____ Datum: _____

1. Mirotvorac je osoba koja:

☐ vrijeđa druge ☐ pomaže pomirenju ☐ pravi se da ne vidi problem

2. Novi učenik sjedi sam. Što je najbolje učiniti?

☐ Ne miješati se.

☐ Prići mu i pozvati ga u igru.

☐ Smijati se s ostalima.

3. Dovrši rečenicu. Možeš i reći naglas.

Svaka osoba vrijedi jer _____.

Kad netko ostane sam, ja mogu _____.

Ako netko nekoga vrijeđa, pozvat ću _____.

4. Spoji riječ i značenje.

DOSTOJANSTVO •	• brinemo jedni o drugima
PRAVDA •	• bez nasilja, uz poštovanje
MIR •	• svaki čovjek vrijedi
LJUBAV •	• svi imaju stvarnu priliku

Istina, ljubav, pravda i mir

Dodatni izazov · 2. sat

Ime i prezime: _____ Datum: _____

1. Je li uvijek dobro reći istinu ako će istina nekoga povrijediti?

Objasni kako zajedno mogu ići istina, ljubav, pravda i mir. Navedi jedan primjer iz školskog života.

2. Jednako ili pravedno?

Dva učenika trebaju sudjelovati u istoj aktivnosti, ali jedan ima prepreku zbog koje mu treba dodatna pomoć. Je li pravedno dati im potpuno iste uvjete?

JEDNAKOST ZNAČI

PRAVEDNOST ZNAČI

ŠTO BI TREBALO ISPRAVITI U REČENICI „PRAVEDNO JE SVIMA DATI ISTO”?

KAKO JE TO POVEZANO S ISUSOVIM ODNOSOM PREMA ČOVJEKU?

KATOLIČKI VJERONAUK · 6. RAZRED · 2 × 45 MIN

Sloboda koja služi

Kako pomoći tako da drugome ostane sloboda?

scenarij poučavanja korak po korak

Tema / jedinica	Sloboda koja služi · središnji pojam LJUBAV, povezana sa slobodom i odgovornošću · Gal 5,13–14
Projekt	GRADiMIR – Craftaj bolji svijet! · Za 1000 radosti
Metode i oblici	razgovor, čitanje i tumačenje biblijskog teksta, analiza slučaja, model UOČI → PITAJ → PONUDI, vršnjačka provjera, molitva · frontalni, u paru, u skupini, individualni
Ključni pojmovi	sloboda, ljubav, služenje, pristanak, privatnost, dostojanstvo
Međupredmetne teme	Osobni i socijalni razvoj: osr B.3.1. Obrazlaže i uvažava potrebe i osjećaje drugih. · osr B.3.2. Razvija komunikacijske kompetencije i uvažavajuće odnose s drugima. · osr B.3.4. Suradnički uči i radi u timu.
Vrednovanje	za učenje: poruka Marku, opažanje rada u skupini i radni list „Rad u skupini" · kao učenje: izlazni zadatak sa samovrednovanjem
Vjeroučitelj/ica	_____

Ishodi prema kurikulumu

Ishod (NN 10/2019)	Kako ga ostvarujemo
OŠ KV A.6.1. Iskustva unutrašnjega ropstva i slobode; kako nas vjera vodi do slobode i mira	Razlikuje pomoć koja čuva slobodu od nametanja (zadatak 1).
OŠ KV C.6.2. Kako vrednote slobode, ljubavi i odgovornosti utječu na osobnu izgradnju i zajednicu	Predlaže pomoć uz pristanak i privatnost te brani izvediv plan (zadatci 2 i 3).
Povezano: OŠ KV A.6.2. Analiza odabranoga biblijskog teksta i njegove poruke	Prepričava Pavlovu poruku o slobodi i služenju i povezuje je s postupkom.

Cilj i očekivanja

Cilj: učenik otkriva da sloboda nije nametanje vlastite volje, nego mogućnost odgovornog izbora u ljubavi. Uči jedan model pomaganja – **UOČI → PITAJ → PONUDI** – najprije zajedno na jednom slučaju, a zatim ga samostalno primjenjuje u skupini.

Učenik može: razlikovati pomoć koja čuva slobodu od nametanja · prepričati Pavlovu poruku o slobodi i služenju (Gal 5,13–14) · na slučaju primijeniti korake uoči – pitaj – ponudi · napisati poruku pomoći koja nudi, a ostavlja pravo da se kaže „ne" · u skupini predložiti i obrazložiti izvediv plan pomoći uz pristanak i privatnost.

Pratim razgovorom, porukom Marku, opažanjem rada u skupini, radnim listom „Rad u skupini" i izlaznim zadatkom (samostalno · uz poticaj · treba podršku).

Što pripremam

- Bibliju s označenim Gal 5,13–14 · prezentaciju (17 slajdova) · bilježnice.
- Za 2. sat: radni list „Rad u skupini" (2 str.) za svaku skupinu od 3–4 učenika; uloge: čita zadatak · zapisuje · izvještava.
- Za kockicu: aktualnu uputu organizatora i kodove narukvica.

Važno za cijelu temu

- Ne tražim stvarne primjere bolesti ili obiteljskih teškoća – radimo samo na izmišljenim slučajevima.
- Pristanak je važan u svakodnevnim situacijama; u **neposrednoj opasnosti** odmah se zove odgovorna odrasla osoba.
- „Služiti" nije poniženje ni ropstvo. Gal 5,13–14 dio je Pavlove poslanice, a ne Isusova prispodoba.
- **Samo jedan sat?** Uvod i Biblija (12') · Zadatak 1 (18') · provjera poruka (5') · minuta mira (2') · izlazni zadatak (3') · kockica (5').

1. SAT · 45 MIN Što je dobra pomoć? Zadatak 1: Poruka Marku · u paru

Korak	Što radim	Što govorim
1 POKRENI **0–7 min** sl. 1–2	Markova priča 1. Pročitam Markovu priču (sl. 2) i dam 30 sekundi tišine. 2. Tri pitanja: Je li namjera prijatelja bila dobra? Što je pošlo krivo? Smije li Marko reći „Ne, hvala”? **Očekujem:** htjeli su pomoći · odlučili su umjesto njega i otkrili privatno · da, smije – to nije nezahvalnost.	*„Prijatelji su htjeli pomoći. Je li to dovoljno? Danas tražimo odgovor na pitanje: kako pomoći tako da drugome ostane sloboda?”*
2 OTKRIJ **7–17 min** sl. 3–4	Slobodni za služenje (Gal 5,13–14) 1. Učenici pronađu Gal 5,13–14; čitam polako, drugi put čita dobrovoljac (sl. 3). 2. U paru dovrše dvije rečenice: „Sloboda nije…” i „Sloboda jest…” (sl. 4); dva para pročitaju. **Očekujem:** sloboda nije „radim što hoću” ni odlučivanje umjesto drugoga · sloboda jest odgovorno birati i ljubavlju služiti.	*„Apostol Pavao piše kršćanima koji uče što znači biti slobodan. Je li sloboda samo to da mogu učiniti što god poželim? Ili uključuje odnos prema drugima?”*
3 IZGRADI **17–37 min** sl. 5–6	Zadatak 1 – Poruka Marku (u paru) 1. **UOČI (5'):** u bilježnicu dva stupca – što o Marku **znamo**, a što samo **pretpostavljamo**. 2. **PITAJ (5'):** jedno pitanje kojim provjeravaju što Marko želi. 3. **PONUDI (10'):** napišu Marku poruku od 2–3 rečenice – s ponudom i mogućnošću da odbije. **Rješenje:** znamo – izostao je, nedostaju mu bilješke, ne želi razgovor o bolesti · pretpostavka – da želi pomoć cijeloga razreda · pitanje – „Želiš li moje bilješke?” **Prilagodba (sl. 6):** podrška – odabere dobru pomoć (ponuditi bilješke / napisati u razrednu grupu / odlučiti bez pitanja) i dovrši „Vidim da ti treba ___. Želiš li da ___?” (može usmeno); dodatno – Marko odgovori „Ne, hvala.”, a učenik napiše odgovor koji poštuje njegovu odluku i ostavlja otvorena vrata.	*„Pomoć ima tri koraka. Uoči – što stvarno znaš. Pitaj – što Marko želi. Ponudi – nešto izvedivo, uz pravo da kaže ne. Na kraju trebate imati poruku koju biste mu stvarno mogli poslati.”*
4 PROMISLI **37–45 min** sl. 7–8	Provjera poruka i izlazna rečenica 1. Dva para pročitaju poruku; razred provjerava: **jasnoća · pristanak · privatnost** (sl. 7). 2. U bilježnicu (90 s): „Prije nego što nekome pomognem, trebam…” (sl. 8). **Primjer:** „Ako želiš, mogu ti dati svoje bilješke ili objasniti gradivo. Nikome ne moramo ništa govoriti.”	*„Ljubav ne znači odlučivati umjesto drugoga. Pomoć koja čuva dostojanstvo najprije sluša i pita.”*

2. SAT · 45 MIN Naš plan pomoći Zadatak 2: plan u skupini · Zadatak 3: provjera druge skupine

Korak	Što radim	Što govorim
1 POKRENI **0–5 min** sl. 9	Uoči – pitaj – ponudi 1. Dva učenika na Markovu primjeru objasne tri koraka. 2. Najavim: danas isti model primjenjujete sami, u skupini, na novom slučaju.	*„Prošli put smo Marku napisali poruku. Danas ste vi tim koji sam osmišljava plan pomoći – za nekoga drugoga.”*
2 IZGRADI **5–25 min** sl. 10–12	Zadatak 2 – Naš plan pomoći (u skupini) 1. Skupine od 3–4, uloge (sl. 10); dodijelim slučaj B ili C (sl. 11), otprilike pola skupina svaki; skupini s učenikom kojem treba predložak dodijelim B. Svaka skupina dobiva radni list. 2. **5'** Što znamo? Što trebamo provjeriti? · **8'** tri moguća rješenja (barem jedno bez novca) i zajednička odluka · **5'** priprema predstavljanja od 40 s. **Prva provjera:** B – želi li Hana društvo i što joj odgovara · C – što mlađim učenicima stvarno treba i što stignemo u 20 minuta. **Prilagodba (sl. 12):** podrška – samo slučaj B; odabere dobar postupak i dovrši „Prvo ću pitati Hanu ___. Mogu ponuditi ___.”; dodatno – Hana kaže „Radije bih sada gledala.” · što se mijenja u stvarnoj opasnosti? · odgovor na „Pitanja samo usporavaju.”	*„Vaš posao nije pronaći najljepšu riječ nego korisnu i poštenu odluku. Zapisničar piše, ali svi moraju moći objasniti zašto ste tako odlučili.”*
3 RAZUMIJ **25–33 min** sl. 13	Zadatak 3 – Provjera druge skupine 1. Spojim skupinu B sa skupinom C; ostane li jedna bez para, pridružuje se najbližem paru. Svaka u 40 s predstavi plan. 2. Druga skupina postavi **jedno** pitanje (činjenice · pristanak · korist · izvedivost). 3. 2' dorade – upišu u „Provjera druge skupine” na radnom listu.	*„Nitko ne mora braniti prvu ideju pod svaku cijenu. Promjena odluke nakon nove informacije znak je odgovornosti.”*
4 ZASTANI **33–36 min** sl. 14	Minuta mira 1. Pustim video „Minuta mira” (https://youtu.be/2D2mDfayB2Y).	
5 PROMISLI **36–40 min** sl. 15	Moj stvarni korak 1. U bilježnicu: „Pomoć je odgovorna kada…” i „Moj mali, dobrovoljni korak može biti…” 2. Samovrednovanje: mogu objasniti · mogu uz podsjetnik · trebam još jedan primjer. Zatim bilježnice spremaju.	*„Odaberi nešto malo i izvedivo. Ništa od toga nije natjecanje.”*
6 DJELUJ **40–45 min** sl. 16–17	Moja kockica na gradilištu 1. Izgovorim pravila, tek tada mobiteli; otvara se samo službena poveznica ili vlastiti kod. 2. Bez uređaja: demonstracija ili u bilježnicu „Moja kockica označava ovaj korak: ___”. Na „Spremi” mobiteli se zaključavaju.	*„Ne otvaramo druge aplikacije, ne fotografiramo, ne dijelimo kod. Vrijednost pomoći vidi se u životu.”*

Kod kuće i poruka roditeljima

Kod kuće: učenik ovaj tjedan pokuša ostvariti svoj mali, dobrovoljni korak iz izlaznog zadatka – najprije uoči, zatim pita, pa ponudi. Ne zapisuje imena i ne izvještava o drugima.

Rad u skupini – Sloboda koja služi

2. sat · zadatak 2 · jedan list po skupini · 1. stranica

U skupini pročitajte jedan slučaj. Razgovarajte, dogovorite se i pripremite zajedničko rješenje.	**ULOGE U SKUPINI** 1. čita zadatak 2. zapisuje 3. izvještava

ODABERITE JEDAN SLUČAJ

A	**Bilješke nakon izostanka** Učenik Marko vratio se u školu nakon duljeg izostanka. Nedostaju mu bilješke iz nekoliko predmeta i ne zna odakle krenuti. Nekoliko učenika želi mu pomoći, ali netko predlaže da u razrednu grupu napišu zašto je bio odsutan. Marko je rekao da ne želi da se govori o njegovoj bolesti i privatnim obiteljskim stvarima. Smislite kako mu pomoći tako da dobije potrebnu podršku, a da mu pritom ostane privatnost i sloboda odlučivanja.

B	**Nova učenica** U razred je došla nova učenica Hana. Na svakom odmoru sjedi sama i promatra druge kako se igraju i razgovaraju. Nekoliko učenika želi joj odmah odrediti s kim će sjediti, koje će igre igrati i u koju će se skupinu uključiti. Jedni misle da je tako lakše pomoći, a drugi kažu da je najprije treba nešto pitati. Osmislite način kako je uključiti u razred tako da se osjeća prihvaćeno, ali da joj ostane pravo izbora.

C	**Kutak za čitanje** Školska knjižničarka zamolila je 6. razred za pomoć u uređenju maloga kutka za čitanje za mlađe učenike. Razred ima samo 20 minuta, nekoliko starih jastuka, papir, flomastere i nekoliko kutija. Neki učenici žele odmah sve posložiti po svome, a da ne pitaju nikoga što je mlađim učenicima zapravo potrebno. Drugi smatraju da prvo treba saznati što bi bilo korisno i izvedivo. Predložite prvi korak i plan pomoći koji je kratak, jasan i stvarno ostvariv.

PONUĐENI NAČINI POMOĆI

☐ vrijeme	☐ znanje	☐ slušanje
☐ zajednički rad	☐ potrepštine	☐ pomoć odrasle osobe

Rad u skupini – Naše zajedničko rješenje

2. sat · zadatci 2 i 3 · 2. stranica

ODABRANI SLUČAJ	ULOGE U NAŠOJ SKUPINI
○ **A** ○ **B** ○ **C**	Čita zadatak: _____ Zapisuje: _____ Izvještava: _____

ŠTO ZNAMO?

ŠTO TREBAMO PROVJERITI?

TRI MOGUĆA RJEŠENJA

1. _____

2. _____

3. _____

NAŠA ZAJEDNIČKA ODLUKA

ZAŠTO JE OVO NAJBOLJE RJEŠENJE?

KAKO ĆEMO PREDSTAVITI SVOJE RJEŠENJE?

PROVJERA DRUGE SKUPINE

NJIHOVO PITANJE ILI PRIJEDLOG	ŠTO ĆEMO DORADITI?

DOBRA POMOĆ PITA, SLUŠA I POŠTUJE SLOBODU OSOBE.

KATOLIČKI VJERONAUK · 7. RAZRED · 2 × 45 MIN

Razoružaj riječ

Kako reći istinu bez ponižavanja osobe?

scenarij poučavanja korak po korak

Tema / jedinica	Razoružaj riječ · istina bez ponižavanja osobe, osma Božja zapovijed · Iv 8,1–11
Projekt	GRADiMIR – Craftaj bolji svijet! · Za 1000 radosti
Metode i oblici	igra „Pokvareni telefon”, čitanje i tumačenje biblijskog teksta, zamrznuti prizor, forum-prizor, razvrstavanje rečenica, model ČINJENICA → GRANICA → RJEŠENJE, molitva · frontalni, u paru, u skupini, individualni
Ključni pojmovi	istina, činjenica, pretpostavka, glasina, uvreda, dostojanstvo, odgovornost, oproštenje
Međupredmetne teme	Osobni i socijalni razvoj: osr B.3.2. Razvija komunikacijske kompetencije i uvažavajuće odnose s drugima. · osr B.3.3. Razvija strategije rješavanja sukoba. · osr C.3.2. Prepoznaje važnost odgovornosti pojedinca u društvu.
Vrednovanje	za učenje: zamrznuti prizori, sudnica riječi i opažanje rada u skupini · kao učenje: „Moja provjera” sa samovrednovanjem
Vjeroučitelj/ica	_____

Ishodi prema kurikulumu

Ishod (NN 10/2019)	Kako ga ostvarujemo
OŠ KV A.7.1. U svjetlu vjere otkriva vlastito dostojanstvo, vrijednost i ulogu te objašnjava ulogu vjere u rješavanju napetosti i sukoba	Tumači kako Isus u Iv 8,1–11 ne izjednačuje dostojanstvo osobe s prosudbom postupka; u zamrznutom prizoru prepoznaje odnos koji se treba promijeniti (zadatak 1).
OŠ KV C.7.1. Analizira i prosuđuje čovjekovo ponašanje u svjetlu Deset Božjih zapovijedi, i u digitalnoj komunikaciji	Razlikuje činjenicu, pretpostavku i uvredu; u prizoru predlaže sigurniji odgovor i piše poruku činjenica – granica – rješenje (zadatci 2–4).

Cilj i očekivanja

Cilj: učenik povezuje Isusov odnos prema čovjeku s poštovanjem osobe i osmom zapovijedi. Uči jedan model odgovorne poruke – **ČINJENICA → GRANICA → RJEŠENJE** – najprije na izmišljenoj poruci, a zatim ga isprobava u prizoru i zapisuje.

Učenik može: razlikovati činjenicu, pretpostavku i uvredu · objasniti kako Isus u Iv 8,1–11 čuva dostojanstvo osobe, a ne odobrava svaki postupak · povezati osmu zapovijed sa svakodnevnom i digitalnom komunikacijom · u prizoru predložiti rečenicu koja zaustavlja ponižavanje · napisati poruku činjenica – granica – rješenje.

Pratim razgovorom, opažanjem zamrznutih prizora i rada u skupini, sudnicom riječi i završnom provjerom (samostalno · uz poticaj · treba podršku).

Što pripremam

- Bibliju s označenim Iv 8,1–11 · prezentaciju (25 slajdova) · stolce u polukrug ili 2 × 2 m slobodnog prostora.
- Za 2. sat: radni list „Rad u skupini – prizor” za svaku skupinu, papir A4, znak „STOP”.
- Za kockicu: aktualnu uputu organizatora, kodove narukvica i papirnatu zamjenu.

Važno za cijelu temu

- Primjeri su izmišljeni; neglumljenje nije neuspjeh. Bez dodira i prijetećih gesti – uvrede se nikome ne izgovaraju, nego čitaju s papira ili prepričavaju.
- Iv 8,1–11 ne uprizorujem: nema nasilja ni prikaza prijestupa, a biblijski događaj ne izjednačujem s razrednom svađom.
- Nakon glume uvijek izlazak iz uloge. Kod digitalnog uznemiravanja učenik se ne suočava sam – traži pomoć odrasle osobe.
- **Samo jedan sat?** Telefon (5') · Iv 8 (8') · jedan zamrznuti prizor (9') · jedan forum-prizor A ili C (14') · minuta mira i poruka (4') · kockica (5').

1. SAT · 45 MIN Kako riječ putuje i kako sudimo

Zadatak 1: zamrznuti prizor · Zadatak 2: sudnica riječi

Korak	Što radim	Što govorim
1 POKRENI **0–7 min** sl. 2–3	Pokvareni telefon 1. Pozovem nekoliko učenika u lanac (broj po izboru). Prvome jednom šapnem: „Nisam vidio što se dogodilo pa ću prvo pitati.” Posljednji izgovori naglas što je čuo. 2. Otkrijem izvornu poruku (sl. 3) i usporedimo. Ako je ostala ista: „Što da netko zamijeni ‚nisam’ s ‚jesam’?” 3. Tri pitanja sa sl. 3. **Očekujem:** ponavljanje nije dokaz · učinak može povrijediti i bez namjere · prije prosljeđivanja zastati i provjeriti izvor.	*„U igri nismo imali lošu namjeru, a poruka se ipak mogla promijeniti. Što se može dogoditi ako o nekoj osobi počnemo govoriti prije nego što provjerimo?”*
2 OTKRIJ **7–17 min** sl. 4–5	Isus i mnoštvo koje osuđuje (Iv 8,1–11) 1. Učenik čita iz Biblije; ostali prate s tri pitanja (sl. 4): Tko govori? Tko je izložen osudi? Što Isus mijenja? 2. Razgovor (sl. 5): poštovati osobu ne znači odobriti postupak. Osma zapovijed: istina i tuđi dobar glas. **Očekujem:** Isus optužitelje poziva da pogledaju sebe, a ženi pristupa kao osobi · osoba ima dostojanstvo, postupak se može prosuditi.	*„Ljudi su pred Isusa doveli ženu i htjeli čuti osudu. Isus ne prihvaća igru javnog ponižavanja. Pritom ne kaže da je svaki postupak ispravan.”*
3 RAZUMIJ **17–30 min** sl. 6–8	Zadatak 1 – Zamrznuti prizor (cijeli razred) 1. 4–5 dobrovoljaca; ostali su promatrači. Slika 1 „Osoba pred osudom” – „Zamrzni!” (sl. 6). 2. Promatrači najprije opisuju što vide (udaljenost, pogled, položaj), tek onda tumače (sl. 7). 3. Slika 2 „Mogućnost novoga početka”; jedan promatrač kaže rečenicu u ime lika. 4. Izlazak iz uloge (sl. 8): protresu dlanove; tko želi: „Čuo sam… / Primijetio sam… / Pitam se…” **Očekujem:** „ona se osjeća bezvrijedno” je tumačenje, ne činjenica · postupak možemo nazvati pogrešnim bez ponižavanja osobe.	*„Ne glumimo tko je u pravu, nego slikom pokazujemo odnos. Najprije kažemo što doista vidimo. Na kraju: uloga završava, sada smo opet mi.”*
4 IZGRADI **30–41 min** sl. 9–12	Zadatak 2 – Sudnica riječi (u paru) 1. Pročitam Ivanovu poruku (sl. 9). Parovi razvrstaju rečenice: činjenica · pretpostavka · uvreda. 2. Provjera (sl. 11); dvoje-troje naglas izgovore verziju o postupku. Pokažem model (sl. 12). **Rješenje:** Č – rok je bio petak, Ivan nije poslao dio · P – sigurno ga nije briga · U – on je beskoristan. **Prilagodba (sl. 10):** podrška – uz tri rečenice stavi Č, P ili U i dovrši „Znamo da ___. Još ne znamo ___. Molim te ___.” (može usmeno); dodatno – Ivan se javi: „Cijeli tjedan bio sam bolestan.” Što se mijenja u poruci, a što i dalje treba riješiti?	*„Ono što znamo ne smijemo prešutjeti samo da nekome bude ugodno. Ali ono što ne znamo ne smijemo prikazati kao dokaz.”*
5 PROMISLI **41–45 min** sl. 13	Dovrši u bilježnicu 1. „Jedna razlika između činjenice i uvrede jest…” i „Prije nego što prenesem glasinu, mogu…”; jedan ili dva pročitaju.	*„Danas smo čuli kako riječi putuju i razlikovali dokaz od etikete. Idući sat postajemo redatelji.”*

2. SAT · 45 MIN Riječ koja mijenja prizor Zadatak 3: STOP! Promijeni prizor · Zadatak 4: odgovorna poruka

Korak	Što radim	Što govorim
1 POKRENI **0–5 min** sl. 14–15	Isti problem, druga rečenica 1. „Ti uvijek sve uništiš!" ili „Dogovoreni dio nije gotov. Kako ćemo to riješiti?" – pokažu 1 ili 2 prsta i kažu zašto. 2. Ponovimo model: činjenica – granica – rješenje.	*„Danas riječi ne samo biramo. Isprobat ćemo ih u izmišljenom prizoru i vidjeti mijenja li se ishod."*
2 RAZUMIJ **5–12 min** sl. 16–17	Zadatak 3 – Pripremite prizor (u skupini) 1. Tri skupine, svaka sa slučajem A, B ili C (sl. 17). U velikom razredu šest manjih: izvode tri, ostale su promatrači-redatelji. 2. Uloge: čita zadatak · zapisuje · izvještava; 2–3 glumca dobrovoljno, ostali redatelji i promatrači. 3. 2' uloge · 3' osmišljavanje · 2' proba. Prizor do 1 minute, zaustavljen prije ponižavanja.	*„Vi ste redatelji. Ne glumite nikoga iz razreda. Pokažite izmišljeni problem i zaustavite ga kad se vidi gdje nastaje šteta."*
3 IZGRADI **12–27 min** sl. 18–19	Zadatak 3 – STOP! Promijeni prizor 1. Tri prizora po ~5': prikaz do 60 s → STOP → prijedlog → igramo ponovno (sl. 18). 2. Pitam: Što se promijenilo? Koja je granica jasna? Što još treba provjeriti? 3. Nema glumaca? Nijemi kadar. **STOP:** A – prije etikete „lijen si" · B – prije prosljeđivanja optužbe · C – kad netko kaže „samo se šalimo". **Prilagodba (sl. 19):** podrška – promatrač ili nijemi kadar, okvir „Znamo da ___. Molim te ___."; dodatno – slučaj C: privatna i javna poruka bez nove štete, kada odmah odrasla osoba, što ako se slika već širi.	*„STOP! Vraćamo se korak prije pogrešne riječi. Ne biramo najljepšu rečenicu, nego onu koja zaustavlja štetu."*
4 IZGRADI **27–34 min** sl. 20–21	Zadatak 4 – Iz prizora u poruku 1. Skupina piše poruku do 3 rečenice: što znamo – granica – sljedeći korak. Zapisničar na A4, izvjestitelj čita. 2. Svakoj skupini postavim samo jedno pitanje: „Što još ne znate?" Prihvatimo razredno pravilo (sl. 21). **Primjer C:** „Fotografija je objavljena bez dopuštenja i osoba traži uklanjanje. Nemojmo je dalje dijeliti. Ako se dijeljenje nastavi, uključit ćemo odraslu osobu."	*„Scena je završila, ali odgovorna riječ ostaje. Napišite što biste stvarno mogli reći – bez prozivanja i bez opravdavanja štete."*
5 ZASTANI **34–37 min** sl. 22	Minuta mira 1. Pustim video „Minuta mira" (https://youtu.be/38nBKQ-pwMI).	
6 PROMISLI **37–40 min** sl. 23	Moja provjera 1. „Opet kasniš, s tobom se ne može raditi." – izdvoje postupak i nepoznanicu, napišu novu poruku; označe samovrednovanje. Prikupim. **Očekujem:** „Zadatak nije stigao na vrijeme. Ne znamo zašto. Kada možemo očekivati tvoj dio?"	*„Svatko sam pokazuje što je naučio. Ovo nije natjecanje."*
7 DJELUJ **40–45 min** sl. 24–25	Gradimirova digitalna kockica 1. Izgovorim pravila, tek tada mobiteli; samo vlastiti kod s narukvice. Bez uređaja: nacrtaju kockicu i rečenicu.	*„Samo za ovaj zadatak i samo sada. Ne fotografiramo, ne snimamo, ne dijelimo kodove."*

Kod kuće i poruka roditeljima

Kod kuće: prije nego što proslijedi poruku ili fotografiju, učenik ovaj tjedan zastane i pita se: činjenica, pretpostavka ili uvreda?

Rad u skupini – prizor

2. sat · zadatci 3 i 4 · uloge u skupini: čita zadatak · zapisuje · izvještava

SLUČAJ A	Učenici u skupini trebali su zajedno pripremiti kratko izlaganje. Jedan učenik nije na vrijeme poslao svoj dio pa su ostali postali ljuti. U razrednoj grupi počele su stizati poruke poput: „Opet zbog tebe kasnimo!” i „S tobom se ništa ne može dogovoriti.” Nitko nije pitao što se zapravo dogodilo, iako učenik kod kuće ima poteškoća o kojima drugi ne znaju. Napetost raste i skupina više ne razgovara mirno.
Zadatak:	Prikažite prizor najnapetijega trenutka. Dogovorite tko je u kojoj ulozi. Nakon prizora izgovorite jednu rečenicu koja može razoružati sukob i otvoriti razgovor.

SLUČAJ B	U razredu se proširila glasina da je netko uzeo tuđu stvar bez dopuštenja. Nekoliko učenika odmah počinje šaptati ime jednoga učenika i gledati ga s nepovjerenjem. Jedan učenik glasno kaže: „Svi znaju da si to ti!” i time ga dodatno posrami pred drugima. Nitko još nije provjerio činjenice, ali se glasina brzo širi i postaje sve teža. Učenik koji je optužen osjeća se povrijeđeno i ostaje sam.
Zadatak:	Prikažite prizor trenutka kada riječ postaje oružje. Zatim osmislite jednu rečenicu koja zaustavlja optuživanje i vraća razgovor na istinu i poštovanje.

SLUČAJ C	Tijekom odmora jedan učenik fotografira drugoga bez dopuštenja. Fotografija završava u razrednoj grupi, a neki počinju slati podrugljive komentare i emojije. Učenik s fotografije moli da se slika izbriše, ali netko odgovara: „Ma to je samo šala.” Nekolicina se smije, dok drugi šute i ne znaju trebaju li reagirati. Situacija postaje neugodna i učenik se osjeća poniženo.
Zadatak:	Prikažite prizor u trenutku kada netko treba reagirati. Nakon prizora izgovorite jednu rečenicu koja štiti dostojanstvo osobe i usmjerava skupinu prema odgovornom ponašanju.

NAŠA REČENICA KOJA RAZORUŽAVA

RAZORUŽAJ RIJEČ – GOVORI ISTINU, ALI ČUVAJ DOSTOJANSTVO OSOBE.

KATOLIČKI VJERONAUK · 8. RAZRED · 2 × 45 MIN

Talent koji postaje odgovornost

Kako svoju sposobnost pretvoriti u koristan doprinos?

scenarij poučavanja korak po korak

Tema / jedinica	Talent koji postaje odgovornost · različiti darovi, zajednička korist, odgovornost · 1 Kor 12,4–7.12–26
Projekt	GRADiMIR – Craftaj bolji svijet! · Za 1000 radosti
Metode i oblici	igra „Kula zajedništva”, razgovor, čitanje i tumačenje biblijskog teksta, model POTREBA → SPOSOBNOSTI → KORAK, analiza slučaja, izrada plakata, mini sajam ideja, molitva · frontalni, u skupini, individualni
Ključni pojmovi	dar, talent, sposobnost, odgovornost, zajednička korist
Međupredmetne teme	Osobni i socijalni razvoj: osr A.3.3. Razvija osobne potencijale. · osr B.3.4. Suradnički uči i radi u timu. · osr C.3.3. Aktivno sudjeluje i pridonosi školi i lokalnoj zajednici.
Vrednovanje	za učenje: list „Naš plakat rješenja”, mini sajam ideja i opažanje rada u skupini · kao učenje: izlazna kartica sa samovrednovanjem
Vjeroučitelj/ica	_____

Ishodi prema kurikulumu

Poveznica s ishodom (NN 10/2019)	Kako ga ostvarujemo
OŠ KV C.8.2. Poveznica: predlaže oblike suodgovornoga angažmana za pravedan i miran suživot (dio ishoda).	Za stvarnu školsku potrebu izrađuje izvediv plan s podjelom poslova, prvim korakom i načinom provjere koristi (zadatci 1–3).
Povezano: OŠ KV A.8.1. U svjetlu vjere upoznaje sebe, prepoznaje svoje talente i predlaže načine promicanja dobra u okolini	Na 1 Kor 12 objašnjava zašto zajednici trebaju različiti doprinosi i zašto vrijednost osobe ne ovisi o vidljivosti rada.

Cilj i očekivanja

Cilj: učenik uočava vrijednost različitih darova i osmišljava mali, provjerljiv doprinos školskoj zajednici. Cijela se jedinica oslanja na jedan model: **POTREBA → SPOSOBNOSTI → KORAK** – najprije pitamo što je doista potrebno, zatim povezujemo sposobnosti i dogovaramo izvediv prvi korak.

Učenik može: objasniti Pavlovu sliku tijela (1 Kor 12) i zašto zajednici trebaju različiti doprinosi · razlikovati vrijednost osobe od vidljivosti njezina rada · na slučaju primijeniti model potreba – sposobnosti – korak · sa skupinom izraditi izvediv plan i A3 plakat · predstaviti plan i doraditi ga nakon pitanja.

Pratim razgovorom, opažanjem rada u skupini, listom „Naš plakat rješenja”, predstavljanjem na mini sajmu ideja i izlaznom karticom (samostalno · uz poticaj · treba podršku).

Što pripremam

- Za svaku skupinu od 4: tri lista A4 i 30 cm unaprijed odrezane pik trake (škare ne trebaju) · Bibliju s označenim 1 Kor 12 · prezentaciju (19 slajdova).
- Radne listove „Rad u skupini” (slučajevi) i „Naš plakat rješenja” za svaku skupinu; za 2. sat A3 papir i flomastere.
- Za kockicu: aktualnu uputu organizatora, kodove narukvica i papirnatu zamjenu.

Važno za cijelu temu

- Kula nije natjecanje ni tema – samo iskustvo. Ne ocjenjuju se visina kule, donacije ni učenikova osobnost.
- Darovi Duha iz 1 Kor 12 nisu isto što i školske vještine; iz Pavlove slike preuzimamo načelo različitosti i zajedničke koristi.
- Slučajevi su izmišljeni; nitko ne iznosi osobne teškoće. Stvarna provedba traži dopuštenje škole i provjeru potrebe.
- **Samo jedan sat?** Kula (7') · 1 Kor 12 (8') · slučaj B, sažeti plakat s četiri polja (16') · dva predstavljanja (6') · minuta mira (3') · kockica (5').

1. SAT · 45 MIN Različiti darovi, jedno tijelo Zadatak 1: naš plan pomoći · u skupini

Korak	Što radim	Što govorim
1 POKRENI **0–9 min** sl. 2–3	Kula zajedništva 1. Skupine po 4 dobiju 3 lista A4 i 30 cm trake (sl. 2). **1'** dogovor bez dodirivanja · **3'** gradnja · **10 s** stoji li sama. 2. Ne uspoređujem skupine. Razgovor (sl. 3): tko je predlagao, radio rukama, provjeravao, pazio na vrijeme? Što da je jedna uloga izostala? **Očekujem:** dogovor i provjera pomogli su više od brzine · i nevidljiv posao je doprinos · pad traži prilagodbu, ne osudu.	*„Ne pobjeđuje najviša kula. Važno je što će u gradnji moći doprinijeti svatko iz vaše skupine."*
2 OTKRIJ **9–19 min** sl. 4–5	Jedno tijelo, mnogo udova (1 Kor 12) 1. Čitam 1 Kor 12,4–7, zatim 12–14 i 18–22 (sl. 4). 20 s tišine; učenici izdvoje dvije riječi koje opisuju zajednicu. 2. Razgovor (sl. 5): različiti darovi – jedno tijelo – na korist svima; vrijednost osobe ne ovisi o tome koliko je rad vidljiv. **Pazim:** darovi Duha nisu isto što i crtanje ili spretne ruke. **Ako netko kaže** „neki su sposobniji": „Za koji zadatak? Znači li to da je osoba vrjednija?"	*„Pavao ne govori da su svi isti niti da jedan član tijela može zamijeniti sve druge. Svaki je član potreban."*
3 RAZUMIJ **19–24 min** sl. 6–7	Od sposobnosti do korisnog djela 1. Pokažem model **POTREBA → SPOSOBNOSTI → KORAK** (sl. 6). 2. Zajedno prođemo riješeni primjer „kutak za čitanje" (sl. 7) – istim redom kao polja na listu „Naš plakat rješenja".	*„Dobra namjera bez pitanja može stvoriti nešto što nikomu ne treba. Najprije saznajmo što je doista problem."*
4 IZGRADI **24–40 min** sl. 8–10	Zadatak 1 – Naš plan pomoći (u skupini) 1. Uloge: čita zadatak · zapisuje · izvještava; četvrti član ravnopravno smišlja. Dodijelim slučajeve A, B, C tako da su svi zastupljeni (sl. 9). 2. Skupine rade korake 1–3 s radnog lista i ispunjavaju „Naš plakat rješenja" (sl. 8); skica ako stignu. **Pitam:** Komu koristi? Jeste li ga pitali? Može li prvi korak bez novca? Tko smije dopustiti? **Prilagodba (sl. 10):** podrška – slučaj B; bira posao NACRTAJ, PITAJ ili PROVJERI i dovrši „Moj doprinos je ___. Pitat ćemo ___. Uspjelo je kada ___." (usmeno ili skicom); dodatno – „Što ako?": korisnici kažu da im to ne treba ili je jedan član odsutan. Kako mijenjate plan i zašto?	*„Vaš zadatak nije najljepši plakat, nego pomoć koja se može provesti. Napišite što će konkretno raditi barem dvije različite osobe."*
5 PROMISLI **40–45 min** sl. 11	Provjerite svoj plan 1. Skupine provjere plan prema četiri pitanja i dopune; izvjestitelj preda list. Najavim A3 plakat.	*„Danas ste od dobre ideje napravili plan. Idući put pokazat ćemo ga drugima."*

2. SAT · 45 MIN Od plana do plakata Zadatak 2: A3 plakat · Zadatak 3: mini sajam ideja

Korak	Što radim	Što govorim
1 POKRENI **0–3 min** sl. 12	Od plana do plakata 1. Vratim listove, podijelim A3 i flomastere; ponovimo model.	*„Plakat je gotov kad se iz njega vidi tko što radi, kome koristi i kako ćemo prepoznati rezultat."*
2 IZGRADI **3–20 min** sl. 13–14	Zadatak 2 – Naš A3 plakat 1. Plan prenose na A3: naslov · problem i kome · tko što radi · tri koraka i tko pomaže · kako ćemo znati. 2. **3'** podjela poslova · **10'** izrada · **4'** proba predstavljanja (dno lista: tko govori, što poručujemo, prvo djelo). **Prilagodba (sl. 14):** podrška – okvir za predstavljanje „Naš projekt zove se ___. Želimo pomoći ___. Prvo ćemo pitati ___. Prvi korak je ___. Pomogli smo kada ___."; dodatno – skeptik kaže „Plakat nije pomoć, to je samo papir.", a skupina navodi prigovor svojoj ideji i odgovor na njega.	*„„Napravit ćemo bolju školu' nije plan. Napišite komu, što, kada, uz čiju pomoć i po čemu ćemo znati da smo pomogli."*
3 RAZUMIJ **20–34 min** sl. 15	Zadatak 3 – Mini sajam ideja 1. Svaka skupina do 90 s: 20 s problem · 30 s rješenje · 20 s prvi korak · 20 s kako znamo. 2. Sljedeća skupina postavi jedno pitanje; zapisničar upiše jednu doradu na rub plakata. Više od 6 skupina: galerijski hod. **Očekujem:** „Što ako ne žele?" – ne namećemo; pitamo, prilagođavamo ili odustajemo. Plakat je nacrt, korist se provjerava u stvarnosti.	*„Ne pokušavajte impresionirati velikim obećanjima. Recite što mijenjate, tko što radi, koji je prvi korak i kako ćete znati da je pomoglo."*
4 ZASTANI **34–37 min** sl. 16	Minuta mira 1. Pustim video „Minuta mira" (https://youtu.be/7khXnLKp6YM).	
5 PROMISLI **37–40 min** sl. 17	Tri rečenice 1. Na pola papira dovrše tri rečenice i zaokruže samovrednovanje. Prikupim. **Očekujem:** svatko je potreban · konkretna sposobnost za konkretan zadatak · potreba, dopuštenje ili sigurnost.	*„Vrednuje se tvoj odgovor, ne osobno obećanje."*
6 DJELUJ **40–45 min** sl. 18–19	Gradimirova digitalna kockica 1. Izgovorim pravila, tek tada mobiteli; samo poveznica vlastite narukvice. Bez uređaja: „Moj doprinos zajednici bit će ___."	*„Ne fotografiramo, ne snimamo, ne dijelimo kodove. Pravi rezultat vidjet će se u onome što učinimo."*

Kod kuće i poruka roditeljima

Kod kuće: učenik razmisli koju svoju sposobnost može staviti u službu zajednice i s roditeljima porazgovara o prvom koraku plana svoje skupine. Stvarna provedba samo uz dopuštenje škole.

GRADiMIR · KATOLIČKI VJERONAUK · 8. RAZRED

Rad u skupini – Talent koji postaje odgovornost

1. sat · zadatak 1 · uloge u skupini: čita zadatak · zapisuje · izvještava

Kako svoju sposobnost pretvoriti u koristan doprinos?

Zadatak skupine	**1.** Pročitajte svoj slučaj. **2.** Uočite koji je problem i kome treba pomoć. **3.** Dogovorite koje sposobnosti imate u skupini. **4.** Izradite A3 plakat s prijedlogom rješenja. **5.** Pripremite kratko predstavljanje plakata (do 90 sekundi).

SLUČAJ A	U školu je tijekom polugodišta došlo nekoliko novih učenika. Snalaze se s rasporedom, ali često ne znaju kome se obratiti kad nešto ne razumiju. Na hodniku i odmoru uglavnom stoje po strani jer još nikoga dobro ne poznaju. Nekolicina učenika kaže da će se „već snaći", ali razrednica primjećuje da se novi učenici još ne osjećaju sigurno. Vaš razred želi učiniti nešto korisno, ali tako da pomoć bude stvarna i nenametljiva.
Zadatak:	Osmislite A3 plakat s planom kako novim učenicima olakšati prve tjedne u školi.

SLUČAJ B	U učionici i kabinetu često se gomilaju različiti materijali za rad. Neke su stvari još korisne, a neke su potrgane, nepotpune ili zaboravljene u ladicama. Kad nešto zatreba, učenici gube vrijeme jer ne mogu brzo pronaći ono što im treba. Svatko primjećuje nered, ali nitko još nije predložio jasan i izvediv plan. Vaša skupina treba osmisliti rješenje koje će pomoći cijelom razredu.
Zadatak:	Osmislite A3 plakat s prijedlogom kako urediti i bolje koristiti zajedničke materijale.

SLUČAJ C	Razred priprema školsku akciju ili mali događaj, ali se uvijek uključuju isti učenici. Oni koji dobro govore u javnosti odmah preuzmu glavnu riječ, dok drugi misle da nemaju što ponuditi. Ipak, u razredu postoje učenici koji znaju crtati, organizirati, popravljati, fotografirati, pisati ili dogovarati. Zbog toga neki talenti ostaju neiskorišteni, a dio učenika se povlači. Potrebno je pronaći način da svatko može doprinijeti prema svojim sposobnostima.
Zadatak:	Osmislite A3 plakat s planom kako uključiti različite talente u zajednički razredni projekt.

SVAKI DOPRINOS MOŽE BITI VAŽAN AKO SLUŽI DRUGIMA.

Naš plakat rješenja

Rad u skupini – plan, plakat i predstavljanje · 1. i 2. sat

Naš slučaj: ○ **A** ○ **B** ○ **C**

Problem koji rješavamo	_____
Kome naš prijedlog pomaže?	_____
Koje sposobnosti imamo u skupini?	_____
Naše rješenje	_____
Tri koraka našega plana	1. _____ 2. _____ 3. _____
Tko nam još može pomoći?	_____
Kako ćemo znati da je naš prijedlog koristan?	_____ _____
Naslov ili slogan našega plakata	_____

SKICA ILI RASPORED PLAKATA

Ovdje skicirajte raspored plakata.

PRIPREMA ZA PREDSTAVLJANJE

Tko govori? _____

Što želimo poručiti? _____

Koje je naše prvo konkretno djelo? _____

PLAKAT TREBA BITI JASAN, IZVEDIV I KORISTAN ZA ZAJEDNICU.

KATOLIČKI VJERONAUK · 1. RAZRED SŠ · 45 MIN

Čovjek je više od profila

Što smijem zaključiti o osobi na temelju onoga što vidim na ekranu?

scenarij poučavanja korak po korak

Tema	Dostojanstvo osobe i odgovorna procjena tuđih postupaka
Izvori	Post 1,26–27 · Mk 2,13–17
Projekt	GRADiMIR – Craftaj bolji svijet! · Za 1000 radosti
Metode i oblici	igra „Pokvareni film”, rad s biblijskim izvorima, analiza slučaja, igra uloga (uredništvo razredne grupe), prizor i obrazloženje, rasprava, izlazna kartica, molitva · frontalni, u skupini, individualni
Ključni pojmovi	dostojanstvo osobe, činjenica i pretpostavka, digitalni profil, etiketa, odgovornost
Međupredmetne teme	Osobni i socijalni razvoj: osr B.4.1. Uviđa posljedice svojih i tuđih stavova/postupaka/izbora. · osr B.4.2. Suradnički uči i radi u timu. · osr B.4.3. Preuzima odgovornost za svoje ponašanje.
Vjeroučitelj/ica	_____

Kurikulumske poveznice

Škola	Poveznica
Gimnazije	**SŠ KV C.1.1.** – Isusov pristup ljudima i usporedba s društvenim vrednovanjem čovjeka.
Četverogodišnje strukovne škole	**SSŠ KV C.1.1.** – Isusov odnos prema čovjeku i usporedba sa suvremenim vrednovanjem čovjeka.

Ishodi sata i dokazi

Na kraju sata učenik	Dokaz ostvarenosti
Razlikuje podatak, pretpostavku i sud o vrijednosti osobe te to povezuje s biblijskim izvorom.	Zajednički list skupine i 1. pitanje izlazne kartice.
Predlaže odgovor koji istodobno štiti dostojanstvo i traži odgovornost za postupak.	Prizor s obrazloženjem i 2. pitanje izlazne kartice.

Cilj

Učenik uviđa da čovjekova vrijednost ne ovisi o profilu, popularnosti ni pogrešci, a postupke procjenjuje prema činjenicama. Cijeli se sat oslanja na jedan model: **PODATAK → PROVJERA → ODLUKA**.

Tijek sata

Minute	Aktivnost	Rezultat
0–6	Pokvareni film	iskustvo koje otvara problem
6–12	Dva biblijska izvora i model	odabrana misao za prosuđivanje
12–24	**Zadatak – uredništvo razredne grupe**	skupna odluka i priprema prizora
24–34	Četiri predstavljanja	prizor i obrazloženje odluke
34–38	Vođena rasprava	odgovor na prigovor, provjera razloga
38–45	Zaključak, minuta mira, izlazna kartica, kockica	samostalna provjera učenja; kockica na gradilištu

Što pripremam

- Četiri stalne skupine od početka do kraja sata · prezentaciju (15 slajdova) · mjerač vremena vidljiv meni. Za kockicu: aktualnu uputu organizatora i kodove narukvica.

- Zajednički list ×4, kartice slučajeva 1–4 (izrezane), listići s rečenicom za igru ×4 i papirić za svakog učenika – sve je na kraju ove pripreme.

1 SAT · 45 MIN Čovjek je više od profila

Zadatak: uredništvo razredne grupe · u skupini

Korak	Što radim	Što govorim
1 UVOD 0–6 min sl. 2–3	Pokvareni film 1. Skupine stanu u niz. Prvome pokažem listić s rečenicom „Pronašao si narukvicu, tražiš vlasnika i vraćaš mu je.”; ostali su okrenuti. Radnja se predaje **bez riječi**, najviše 10 s; posljednji kaže što je vidio (sl. 2). 2. Do 4. minute otkrijem rečenicu (sl. 3) i pitam: Što smo vidjeli, a što dodali? Ako je ostala točna – što je pomoglo? **Povežem:** u kratkom videu ili profilu vidimo isječak, a brzo dodajemo namjere i sud o cijeloj osobi.	*„Ako tako lako dodamo ono što nismo vidjeli, na čemu onda temeljimo sud o čovjeku?”*
2 IZVORI 6–12 min sl. 4–5	Post 1,26–27 i Mk 2,13–17 1. Podijelim zajednički list; pročitaju dva sažetka (sl. 4). Pitam: Što o čovjeku govori Post 1,27? Što Isus čini u susretu s Levijem? 2. Razjasnim razliku (sl. 5): dostojanstvo ima svaki čovjek; postupke procjenjujemo prema činjenicama. Model **PODATAK → PROVJERA → ODLUKA**. 3. Svaka skupina na listu zaokruži jednu misao.	*„Poštovanje osobe ne znači da je svaki njezin postupak dobar. Odvojite ono što pouzdano znate od onoga što pretpostavljate.”*
3 ZADATAK 12–24 min sl. 6–9	Uredništvo razredne grupe – u skupini 1. Svaka skupina dobiva svoju karticu 1–4 (sl. 7–8) i odgovara na četiri pitanja zajedničkog lista. 2. **2'** svatko sam predloži · **4'** usporedba razloga · **3'** odluka na listu · **3'** proba prizora do 60 s (sl. 6). 3. Sl. 9 ostaje projiciran: **podrška** i **dodatni izazov** (3. str.). **Pazim:** svaki učenik daje barem jedan prijedlog; prizor ima problem i konkretan odgovor; ponižavajuća izjava se prepričava.	*„Vi ste urednici razredne grupe. Ne tražimo krivca, nego odluku koju možete obrazložiti činjenicama.”*
4 IZVEDBA 24–34 min sl. 10	Četiri predstavljanja 1. Svaka skupina: **60 s** prizor + **60 s** obrazloženje. Prijelazi ukupno 2 min. 2. Publika zapisuje jednu odluku koju smatra dobro obrazloženom. Pratim tri kriterija (3. str.) i prikupim listove.	*„Dvije minute po skupini – mjerač je uključen. Slušajte razloge, ne glumu.”*
5 RASPRAVA 34–38 min sl. 11	Gdje je granica? 1. Dva pitanja: kada je broj pratitelja koristan podatak, a kada nepravedna mjera čovjeka? Možemo li nekoga isključiti iz zadaće, a poštovati njegovo dostojanstvo? 2. Skeptik: „Ako svi imaju jednako dostojanstvo, zašto bismo nagrađivali trud?” Ako ostane vremena: koja bi nova činjenica promijenila odluku skupine? **Očekujem:** jednaka ljudska vrijednost nije isto što i zaslužena pohvala, kompetencija i odgovornost; nijedna činjenica ne mijenja dostojanstvo osobe.	*„Trud i uspjeh smijemo pohvaliti. Iz njih ne smijemo zaključivati tko vrijedi, a tko ne.”*

Korak	Što radim	Što govorim
6 ZAKLJUČAK 38–45 min sl. 12–14	Zaključak, minuta mira i izlazna kartica 1. Izgovorim zaključak (sl. 12), zatim pustim video „Minuta mira” (https://youtu.be/sb7Z4Am09tY). 2. Učenici 2 min na papiriću odgovaraju na projicirana pitanja (sl. 13) – samo broj i odgovor. Prikupim. 3. Na kraju (42–45 min): Gradimirova digitalna kockica (sl. 14) – izgovorim pravila, tek tada mobiteli; samo poveznica vlastite narukvice. Bez uređaja: učenik nacrta kockicu u bilježnicu i dovrši „Moja kockica označava ovaj korak: ___.”	*„Čovjekovu vrijednost ne određuje profil. Postupke smijemo procjenjivati, ali na temelju činjenica i uz poštovanje osobe.”*

Važno

- Slučajevi su izmišljeni. Ponižavajuća izjava u prizoru se prepričava, a ne izgovara. Nitko ne iznosi stvarne razredne sukobe.
- Ne vrednuju se glumačka nadarenost, osobna pobožnost ni novčani doprinos. Učenik može biti bilježnik ili narator umjesto glumca.
- Ako se rad uspori: prizor se izvodi čitanjem iz uloga; obrazloženje i izlazna kartica ostaju.

Podrška i dodatni izazov (sl. 9)

Zadatak	Uz podršku	Dodatni izazov
Uredništvo razredne grupe	Bilježnik ili narator umjesto glumca. Okvir: „Znamo ___. Ne znamo ___. Zato predlažemo ___.”	Sastavite pošten kriterij odabira za školsku zadaću koji gleda vještine i doprinos, a ne rangira ljudsko dostojanstvo.

Moguća rješenja

Skupina	Smjer dobre odluke
1 · Snimka	Snimka nije dostatna za zaključak o autoru ni o cijeloj osobi. Zaustaviti dijeljenje i tražiti uklanjanje štetne objave (to štiti oštećenog i ne traži da znamo autora), provjeriti izvor, uključiti odgovornu odraslu osobu. Ako se povreda utvrdi – odgovornost bez javnog ponižavanja.
2 · Pratitelji	Doseg profila može biti jedan kriterij za promidžbu, ali ne mjera vrijednosti učenika. Zadaće prema vještinama (Leo – objava, Nika – montaža) i smisleno sudjelovanje drugih.
3 · Obilježen	Uklanjanje objave, isprika i primjerena posljedica spojivi su s Filipovim dostojanstvom; „smeće” je novo ponižavanje. Mia ne mora odmah oprostiti ni vratiti povjerenje.
4 · Oni koji vrijede	Pohvala postignuća je opravdana; naslov koji druge proglašava manje vrijednima treba promijeniti. Uspjeh nije jedini oblik doprinosa zajednici.

Vrednovanje za učenje

Kriterij (vidljivo / treba doraditi)	Izlazna kartica – što tražim
Razlikuje činjenicu i pretpostavku.	1. Broj dijeljenja nije dokaz: popularnost ≠ provjera.
Primjenjuje biblijsku poruku na odluku.	2. Rečenica imenuje štetan postupak i popravak, bez ponižavanja – npr. „Ukloni objavu i ispravi uvredu; o osobi nećemo govoriti ponižavajuće.”
Štiti dostojanstvo uz konkretnu odgovornost.	3. Samovrednovanje „Moj doprinos skupini bio je ___” – nije dodatno usmeno predstavljanje.

GRADiMIR · KATOLIČKI VJERONAUK · 1. RAZRED SŠ

Zajednički list skupine

Čovjek je više od profila

Skupina _____ Članovi (imena) _____

Post 1,26–27	Mk 2,13–17
Biblijski tekst prikazuje čovjeka kao Božju sliku. Muškarac i žena imaju to dostojanstvo prije društvenoga položaja, priznanja i uspjeha. *„Na svoju sliku stvori Bog čovjeka.”*	Isus poziva Levija i sjeda za stol s carinicima i grešnicima. Na prigovor zbog takva društva odgovara slikom liječnika koji dolazi bolesnima. Susret otvara mogućnost promjene. *„Ne dođoh zvati pravednike, nego grešnike.”*

Za primjenu: poštovanje osobe ne znači da je svaki njezin postupak dobar. Pri odluci odvojite ono što pouzdano znate od onoga što pretpostavljate. Zaokružite jednu misao iz izvora koju ćete upotrijebiti.

Zadatak (12 minuta): pročitajte svoju karticu. Svatko predloži jedan odgovor. Dogovorite rješenje i upišite kratke odgovore. Pripremite prizor do 60 sekundi.

1. KOJA JE TVRDNJA U NAŠEM SLUČAJU PROVJERENA ČINJENICA, A KOJA PRETPOSTAVKA?

2. KOJI POSTUPAK TREBA ISPRAVITI ILI KOJU INFORMACIJU JOŠ TREBA PROVJERITI?

3. KOJA MISAO IZ IZVORA PODUPIRE NAŠ PRIJEDLOG I KAKO?

4. ODGOVOR OD TRI DO ČETIRI REČENICE KOJI BISTE DOISTA POSLALI ILI IZGOVORILI

Prije izvedbe provjerite: ☐ imamo konkretnu odluku ☐ čuli smo prijedloge svih članova

Kartice za skupine 1 i 2

Izreži. Svakoj skupini pripada jedna kartica i jedan zajednički list.

SKUPINA 1

Snimka koja je sve odlučila

Razrednom grupom kruži glasovna poruka u kojoj se čuje uvreda učeniku. Uz nju piše da ju je snimio Toni. Izvorne datoteke nema. Jedan učenik tvrdi da je glas možda umjetno napravljen, drugi kaže da je to samo izgovor. Već se predlaže da se Tonija ukloni iz zajedničkog projekta.

VAŠ ZADATAK

Uloge: učenik koji dijeli poruku, učenik koji traži provjeru i osoba koja vodi grupu. Prikažite kako zaustaviti moguću štetu i donijeti odluku bez preuranjene osude.

PITANJE KOJE MORATE RAZMOTRITI

Možemo li tražiti da se štetna objava ukloni prije nego što znamo tko ju je izradio?

Predajte ispunjeni zajednički list. U dvije minute prikažite prizor i obrazložite odluku.

✂ – – – – – – – – – – – – izreži – – – – – – – – – – – –

SKUPINA 2

Tisuće pratitelja

Za promidžbu školskoga humanitarnog događaja bira se tim. Leo ima 8 000 pratitelja, a Nika nema javni profil, ali zna montirati video. Netko predlaže da u timu budu samo popularni učenici: „Ostali nam nemaju vrijednost.” Rok za objavu je sutra.

VAŠ ZADATAK

Uloge: voditelj promidžbe, Leo i Nika. Dogovorite pravednu podjelu posla. U prizoru promijenite rečenicu koja sposobnost ili doseg pretvara u sud o osobi.

PITANJE KOJE MORATE RAZMOTRITI

Koji je podatak važan za ovu zadaću, a što iz njega ipak ne smijemo zaključiti?

Predajte ispunjeni zajednički list. U dvije minute prikažite prizor i obrazložite odluku.

Kartice za skupine 3 i 4

Izreži. Svakoj skupini pripada jedna kartica i jedan zajednički list.

SKUPINA 3

Pogriješio je i sada je obilježen

Filip je objavio ponižavajući meme o Miji. Priznao je da ga je napravio. Mia traži da se objava ukloni i da prestanu komentari. Drugi učenici sada Filipa nazivaju „smećem" i žele ga izbaciti iz svih razrednih aktivnosti. Netko Miji govori da mu mora odmah oprostiti jer se ispričao.

VAŠ ZADATAK

Uloge: Mia, Filip i učenik koji pokušava pomoći. Zaustavite povredu, tražite odgovornost i ostavite Miji pravo na vrijeme i granice.

PITANJE KOJE MORATE RAZMOTRITI

Kako izgleda posljedica za loš postupak koja ne ponižava osobu?

Predajte ispunjeni zajednički list. U dvije minute prikažite prizor i obrazložite odluku.

✂ – – – – – – – – – – – – izreži – – – – – – – – – – – –

SKUPINA 4

Oni koji vrijede

Učenici montiraju video o uspjesima škole. U njemu su samo dobitnici nagrada, a radni naslov je „Ovo su oni koji vrijede". Sara se protivi jer u školi ima mnogo učenika koji pomažu drugima, a nemaju nagradu. Montažer odgovara: „Zar više ne smijemo pohvaliti najbolje?"

VAŠ ZADATAK

Uloge: montažer, Sara i nagrađeni učenik. Zadržite opravdanu pohvalu uspjeha i promijenite poruku koja vrijednost čovjeka veže uz nagradu. Predložite završnu rečenicu videa.

PITANJE KOJE MORATE RAZMOTRITI

Što biste u ovom videu promijenili, a što biste zadržali?

Predajte ispunjeni zajednički list. U dvije minute prikažite prizor i obrazložite odluku.

GRADiMIR · KATOLIČKI VJERONAUK · 1. RAZRED SŠ

Pokvareni film

Listići za igru · samo za prvoga u nizu · izreži, svaka skupina dobiva jedan

POKVARENI FILM · SAMO ZA PRVOGA Pronašao si narukvicu, tražiš vlasnika i vraćaš mu je. Pokaži samo radnju. Ne govori i ne piši.	POKVARENI FILM · SAMO ZA PRVOGA Pronašao si narukvicu, tražiš vlasnika i vraćaš mu je. Pokaži samo radnju. Ne govori i ne piši.
POKVARENI FILM · SAMO ZA PRVOGA Pronašao si narukvicu, tražiš vlasnika i vraćaš mu je. Pokaži samo radnju. Ne govori i ne piši.	POKVARENI FILM · SAMO ZA PRVOGA Pronašao si narukvicu, tražiš vlasnika i vraćaš mu je. Pokaži samo radnju. Ne govori i ne piši.

KATOLIČKI VJERONAUK · 2. RAZRED SŠ · 45 MIN

Sloboda, savjest i služenje

Kako pomoći tako da poštujem slobodu drugoga i preuzmem svoj dio odgovornosti?

scenarij poučavanja korak po korak

Tema	Ljubav kao slobodno i odgovorno služenje
Izvori	Gal 5,13–14 · Iv 13,1–15 · Benedikt XVI., Deus caritas est, br. 31
Projekt	GRADiMIR – Craftaj bolji svijet! · Za 1000 radosti
Metode i oblici	igra „Zajednička dostava”, rad s biblijskim i crkvenim izvorima, analiza slučaja, igra uloga, prizor i dogovor, rasprava, izlazna kartica, molitva · frontalni, u skupini, individualni
Ključni pojmovi	sloboda, savjest, služenje, ljubav, pristanak, odgovornost
Međupredmetne teme	Osobni i socijalni razvoj: osr B.4.1. Uviđa posljedice svojih i tuđih stavova/postupaka/izbora. · osr B.4.2. Suradnički uči i radi u timu. · osr C.4.3. Prihvaća društvenu odgovornost i aktivno pridonosi društvu.
Vjeroučitelj/ica	_____

Kurikulumske poveznice

Škola	Poveznica
Gimnazije	**SŠ KV C.2.2.** – sloboda, odgovornost, služenje i razlozi donošenja odluka.
Četverogodišnje strukovne škole	**SSŠ KV C.2.2.** – sloboda, odgovornost, služenje i izvori osobnih odluka.

Ishodi sata i dokazi

Na kraju sata učenik	Dokaz ostvarenosti
Prosuđuje konkretan oblik pomaganja s obzirom na slobodu, stvarnu potrebu i dostojanstvo.	Tri provjere na zajedničkom listu i obrazložena odluka.
Povezuje služenje s Isusovim primjerom i predlaže izvediv način pomoći.	Prizor dogovora, navođenje izvora i izlazna kartica.

Cilj

Učenik uviđa da ljubav nije samo dobra namjera, nego slobodno i odgovorno služenje. Svaki prijedlog pomoći prolazi kroz **tri provjere: je li pomoć potrebna? · poštuje li slobodu i dostojanstvo? · tko može preuzeti odgovornost?**

Tijek sata

Minute	Aktivnost	Rezultat
0–6	Zajednička dostava	iskustvo koje otvara problem
6–12	Tri izvora i tri provjere pomoći	odabrana misao za prosuđivanje
12–24	**Zadatak – pomoć pod kojim uvjetima?**	dogovor u tri točke i priprema prizora
24–34	Četiri predstavljanja	prizor i obrazloženje odluke
34–38	Vođena rasprava	odgovor na prigovor, provjera razloga
38–45	Zaključak, minuta mira, izlazna kartica, kockica	samostalna provjera učenja; kockica na gradilištu

Što pripremam

- Četiri stalne skupine · prezentaciju (15 slajdova) · mjerač vremena vidljiv meni. Za kockicu: aktualnu uputu organizatora i kodove narukvica.

- Za igru po skupini: dva lista rabljenog papira i tri male papirnate kuglice (ukupno 8 listova, 12 kuglica).
- Zajednički list ×4, kartice slučajeva 1–4 (izrezane) i papirić za svakog učenika – na kraju ove pripreme.

1 SAT · 45 MIN Sloboda, savjest i služenje Zadatak: pomoć – pod kojim uvjetima? · u skupini

Korak	Što radim	Što govorim
1 UVOD **0–6 min** sl. 2–3	Zajednička dostava 1. Skupina dobiva 2 lista i 3 kuglice. Kuglice prenose s ruba na rub klupe kroz kanale od presavijenog papira – bez dodira rukama i bez bacanja (sl. 2). 2. **30 s** dogovor · **60 s** pokušaj · kratki dogovor i **60 s** drugi pokušaj. Uloge biraju sami. 3. Pitam (sl. 3): Što je stvarno pomoglo zajedničkom cilju? Što se događa kad pomažem bez slušanja drugih?	*„Pomoć nije samo dobra namjera. Pogledajmo što o služenju govore Pavao i Isus – i na što nas upozorava Crkva."*
2 IZVORI **6–12 min** sl. 4–5	Gal 5 · Iv 13 · Deus caritas est 31 1. Učenici čitaju zajednički list; jedan prepriča pranje nogu (sl. 4). Pitam: Što Učitelj čini sa svojom moći? Zašto Pavao povezuje slobodu i služenje? 2. Pokažem tri provjere pomoći (sl. 5). Skupine zaokruže jednu misao iz izvora. **Razjasnim:** slobodan čin može biti zahtjevan; dobro služenje odgovara na stvarnu potrebu i poštuje osobu; pomoć se ne smije uvjetovati ni koristiti za pritisak.	*„Savjest traži da provjerimo i vlastite motive i posljedice onoga što činimo."*
3 ZADATAK **12–24 min** sl. 6–9	Pomoć – pod kojim uvjetima? – u skupini 1. Svaka skupina dobiva karticu 1–4 (sl. 7–8) i odgovara na četiri pitanja zajedničkog lista. 2. **2'** svatko predloži · **4'** provjera potrebe, slobode i dostojanstva · **3'** dogovor u tri točke · **3'** proba prizora (sl. 6). 3. Sl. 9 ostaje projiciran: **podrška** i **dodatni izazov** (3. str.). **Pazim:** prizor ima stvaran prigovor i odgovor na njega; poniženje primatelja se ne glumi; svaki učenik daje barem jedan prijedlog.	*„Ne tražimo najljepšu gestu, nego dogovor koji je potreban, slobodan i izvediv – i koji možete obrazložiti izvorom."*
4 IZVEDBA **24–34 min** sl. 10	Četiri predstavljanja 1. Svaka skupina: **60 s** prizor + **60 s** dogovor i jedan izvor. Prijelazi ukupno 2 min. 2. Publika bilježi koji je prijedlog poštovao obje strane. Prikupim zajedničke listove.	*„Dvije minute po skupini – mjerač je uključen. Slušajte razloge, ne glumu."*
5 RASPRAVA **34–38 min** sl. 11	Gdje je granica? 1. Kada poziv na dobro postaje pritisak? Mora li osoba prihvatiti sve što joj nudimo? 2. Skeptik: „Ako me pohvala ili nagrada potakne na pomaganje, zar je pomoć manje vrijedna?" Ako ostane vremena: koja bi nova informacija promijenila vaš dogovor? **Očekujem:** motivi mogu biti pomiješani; važno je prepoznati stvarnu korist i postupno pročišćavati motive; dobar osjećaj ne opravdava iskorištavanje osobe.	*„Osoba ima pravo odbiti ili reći što joj stvarno treba – a naša ponuda ostaje otvorena."*

Korak	Što radim	Što govorim
6 ZAKLJUČAK 38–45 min sl. 12–14	Zaključak, minuta mira i izlazna kartica 1. Izgovorim zaključak (sl. 12), zatim pustim video „Minuta mira” (https://youtu.be/WtOFeDBQpes). 2. Učenici 2 min na papiriću odgovaraju na projicirana pitanja (sl. 13). Prikupim. 3. Na kraju (42–45 min): Gradimirova digitalna kockica (sl. 14) – izgovorim pravila, tek tada mobiteli; samo poveznica vlastite narukvice. Bez uređaja: učenik nacrta kockicu u bilježnicu i dovrši „Moja kockica označava ovaj korak: ___.”	*„Ljubav traži da učinim dobro i da čujem osobu kojoj pomažem. Sloboda uključuje odgovornost, a služenje traži razuman dogovor.”*

Važno

- Slučajevi su izmišljeni. Poniženje primatelja pomoći se ne glumi. Nitko ne iznosi osobne ni obiteljske okolnosti.
- Ne vrednuju se glumačka nadarenost, osobna pobožnost ni novčani doprinos. Učenik može biti bilježnik ili narator umjesto glumca.
- Ako se rad uspori: prizor se izvodi čitanjem iz uloga; obrazloženje i izlazna kartica ostaju.

Podrška i dodatni izazov (sl. 9)

Zadatak	Uz podršku	Dodatni izazov
Pomoć – pod kojim uvjetima?	Bilježnik ili narator umjesto glumca. Okvir za dogovor: „Nudimo ___. Obvezu preuzima ___. Poštujemo granicu ___.”	Osoba kaže: „Hvala, ali ne treba.” Kako mijenjate dogovor? Kada biste ipak morali reagirati – i tko bi to trebao učiniti?

Moguća rješenja

Skupina	Smjer dobre odluke
1 · Donacija uz kameru	Pomoć ne ovisi o pristanku na snimanje – obitelj dobiva paket. Rezultat se pokazuje bez lica: broj paketa, snimka pakiranja, zahvala organizacije, izjave samo onih koji to slobodno žele.
2 · Paket koji nitko nije tražio	Najprije poslušati susjeda: treba mu pomoć s uputama i prijevozom. Za tumačenje terapije i zdravstvene odluke – stručna osoba. Zahvalnost nije uvjet pomoći.
3 · Tko je dao dovoljno	Obvezan iznos i javni popis pretvaraju pomoć u pritisak i posramljuju. Bolje: dobrovoljan i anoniman prilog uz jednako vrijedne oblike sudjelovanja (priprema, organizacija, promidžba).
4 · Prijateljska usluga	Predati tuđi rad kao svoj nije pomoć, nego nepoštenje – Iva smije odbiti, a da ne bude sebična. Prava pomoć odgovara na Lukinu stvarnu potrebu: zajedno napraviti plan i početi pisati, pitati profesora kojemu predaje rad za savjet ili produljenje roka.

Vrednovanje za učenje

Kriterij (vidljivo / treba doraditi)	Izlazna kartica – što tražim
Provjerava stvarnu potrebu prije pomoći.	1. Jedna od tri provjere pomoći, točno objašnjena na primjeru.
Poštuje slobodu i dostojanstvo osobe.	2. Ponuda pomoći koja ostavlja slobodu da se odbije – npr. „Ako želiš, mogu ti pomoći pročitati upute. Reci mi što ti najviše treba.”
Jasno određuje tko preuzima obvezu.	3. Samovrednovanje „Moj doprinos skupini bio je ___”.

GRADiMIR · KATOLIČKI VJERONAUK · 2. RAZRED SŠ

Zajednički list skupine

Sloboda, savjest i služenje

Skupina _____ Članovi (imena) _____

Gal 5,13–14	Iv 13,1–15	Deus caritas est, br. 31
Pavao povezuje slobodu s ljubavlju prema bližnjemu. Sloboda se može zloupotrijebiti za sebičnost, a može se upotrijebiti za služenje. *„ljubavlju služite jedni drugima"*	Isus za vrijeme večere pere noge učenicima. Kao Učitelj i Gospodin daje im primjer služenja koji trebaju nastaviti. *„Primjer sam vam dao da i vi činite kao što ja vama učinih."*	Benedikt XVI. opisuje karitativnu pomoć kao odgovor na konkretnu potrebu. Uz znanje traži osobnu pažnju prema čovjeku. Pomoć ne smije služiti pritisku radi pridobivanja za vjeru – ni drugim oblicima uvjetovanja.

Zadatak (12 minuta): pročitajte svoju karticu. Svatko predloži jedan odgovor. Dogovorite rješenje i upišite kratke odgovore. Pripremite prizor do 60 sekundi; nakon prizora imate do 60 sekundi za razlog i poveznicu s izvorom.

1. ŠTO OSOBI U NAŠEM SLUČAJU STVARNO TREBA I ŠTO JOŠ MORAMO PITATI?

2. TKO JE POD PRITISKOM I O ČEMU TREBA MOĆI SLOBODNO ODLUČITI?

3. KOJA MISAO IZ IZVORA PODUPIRE NAŠE RJEŠENJE I KAKO?

4. DOGOVOR U TRI TOČKE

Što nudimo: _____

Tko preuzima obvezu: _____

Koju granicu poštujemo: _____

Prije izvedbe provjerite: ☐ imamo konkretnu odluku ☐ naveli smo izvor ☐ čuli smo prijedloge svih članova

GRADiMIR · KATOLIČKI VJERONAUK · 2. RAZRED SŠ

Kartice za skupine 1 i 2

Izreži. Svakoj skupini pripada jedna kartica i jedan zajednički list.

SKUPINA 1

Donacija uz kameru

Tvrtka nudi pakete hrane za obitelji kojima treba pomoć. Želi video u kojem se vide lica primatelja i čuje njihova zahvalnost. Jedna obitelj ne želi snimanje. Predstavnik tvrtke kaže: „Moramo pokazati da je pomoć stigla. Bez videa će teško biti nove donacije." Učenici trebaju predložiti rješenje.

VAŠ ZADATAK

Uloge: predstavnik tvrtke, organizator pomoći i osoba koja ne želi snimanje. Sačuvajte mogućnost pomoći i predložite drugi način prikaza rezultata. Ne glumite poniženje primatelja.

PITANJE KOJE MORATE RAZMOTRITI

Kako dokazati da smo odgovorno postupili, a ne pretvoriti osobu u sredstvo promidžbe?

Predajte ispunjeni zajednički list. U dvije minute prikažite prizor i obrazložite odluku uz jedan izvor.

✂ ---------- izreži ----------

SKUPINA 2

Paket koji nitko nije tražio

Volonteri su starijem susjedu pripremili paket konzervi. On kaže da hrane ima, ali teško čita upute koje je dobio i ne zna kako dogovoriti prijevoz do ambulante. Jedan volonter se ljuti: „Mi smo se trudili, mogao bi barem biti zahvalan." Drugi predlaže da najprije poslušaju što susjed traži.

VAŠ ZADATAK

Uloge: susjed i dva volontera. Odigrajte dogovor o pomoći koju možete stvarno preuzeti. Za zdravstvene odluke i tumačenje terapije uključuje se stručna osoba.

PITANJE KOJE MORATE RAZMOTRITI

Može li se dobra namjera pretvoriti u nametanje vlastite ideje pomoći?

Predajte ispunjeni zajednički list. U dvije minute prikažite prizor i obrazložite odluku uz jedan izvor.

Kartice za skupine 3 i 4

Izreži. Svakoj skupini pripada jedna kartica i jedan zajednički list.

SKUPINA 3

Tko je dao dovoljno

Razred organizira humanitarnu akciju. Predlaže se da svaki učenik donese deset eura i da se na ploči objavi tko još nije dao. Nekoliko učenika radije bi pomagalo u pripremi. Organizator govori da će obvezan iznos ubrzati prikupljanje i svima pokazati da su jednako sudjelovali.

VAŠ ZADATAK

Uloge: organizator akcije, učenik koji ne može donijeti novac i učenik koji želi pomagati u pripremi. Predložite način sudjelovanja koji nikoga ne prisiljava ni ne posramljuje.

PITANJE KOJE MORATE RAZMOTRITI

Kako uključiti sve, a nikoga ne prisiliti ni posramiti?

Predajte ispunjeni zajednički list. U dvije minute prikažite prizor i obrazložite odluku uz jedan izvor.

✂ ---------- izreži ----------

SKUPINA 4

Prijateljska usluga

Luka nije stigao napisati seminarski rad koji sutra predaje. Moli Ivu da mu pošalje svoj gotov rad: „Samo ću promijeniti nekoliko rečenica. Prijatelji si pomažu.” Iva ne želi ispasti sebična, ali joj je nelagodno. Marta predlaže da Luki večeras zajedno pomognu napraviti plan i početi pisati.

VAŠ ZADATAK

Uloge: Luka koji traži uslugu, Iva od koje se traži rad i Marta koja predlaže drugi način. Predložite pomoć koja odgovara na Lukinu stvarnu potrebu, a nikoga ne tjera da djeluje protiv savjesti.

PITANJE KOJE MORATE RAZMOTRITI

Je li svaka usluga ujedno i pomoć? Kako pomoći prijatelju, a ne djelovati protiv savjesti?

Predajte ispunjeni zajednički list. U dvije minute prikažite prizor i obrazložite odluku uz jedan izvor.

KATOLIČKI VJERONAUK · 3. RAZRED SŠ · 45 MIN

Savjest, rad i pomirenje

Što učiniti kada pritisak na poslu traži nepoštenu odluku?

scenarij poučavanja korak po korak · etičko vijeće radionice

Tema	Savjest, pravedan dogovor i popravljanje štete
Izvori	Lk 19,1–10 · KKC 1776, 1783–1785 (savjest) · KKC 2434 (pravedna naknada)
Projekt	GRADiMIR – Craftaj bolji svijet! · Za 1000 radosti
Metode i oblici	analiza dokumenta, studija slučaja, rad s biblijskim i crkvenim izvorima, simulacija etičkoga vijeća, zastupanje stajališta, rasprava, izlazna kartica, molitva · frontalni, u skupini, individualni
Ključni pojmovi	savjest, poštenje, pravedna naknada, isprika, popravak štete, pomirenje
Međupredmetne teme	Osobni i socijalni razvoj: osr B.5.1. Uviđa posljedice svojih i tuđih stavova/postupaka/izbora. · osr B.5.3. Preuzima odgovornost za svoje ponašanje. · osr C.5.2. Preuzima odgovornost za pridržavanje zakonskih propisa te društvenih pravila i normi.
Vjeroučitelj/ica	_____

Kurikulumske poveznice

Škola	Poveznica
Gimnazije	**SŠ KV C.3.3.** – moralno prosuđivanje, savjest, obraćenje, opraštanje i pomirenje.
Četverogodišnje strukovne škole	**SSŠ KV C.3.3.** – savjest, dobro i zlo, obraćenje, opraštanje i pomirenje.

Ishodi sata i dokazi

Na kraju sata učenik	Dokaz ostvarenosti
Obrazlaže odluku prema istini, dostojanstvu i odgovornosti, uz pozivanje na izvor.	Stav skupine na zajedničkom listu i izjava zastupnika pred vijećem.
Razlikuje ispriku, popravak štete i obnovu povjerenja te predlaže konkretan postupak.	Odluka vijeća s nositeljem obveze i rokom te izlazna kartica.

Cilj

Razred je **etičko vijeće** izmišljene radionice: četiri skupine zastupaju četiri strane istoga slučaja, a vijeće donosi jednu odluku. Učenik uviđa da savjest nije trenutni osjećaj, nego prosudba konkretnog čina, i da isprika ne zamjenjuje popravak. Vijeće odlučuje po pravilu **ČINJENICE → MORALNA PROSUDBA → ODGOVORAN KORAK**, a kad je šteta nastala: **priznati – popraviti – povjerenje obnavljati djelima**.

Tijek sata

Minute	Aktivnost	Rezultat
0–5	„Biste li potpisali?” – potvrda na 120 €	prvi dojam, otvoren problem
5–12	Slučaj, izvori i pravila vijeća	činjenice i mjerila prosudbe
12–22	**Zadatak 1 – četiri strane pripremaju stav**	stav skupine i izjava zastupnika
22–35	**Zadatak 2 – sjednica vijeća**	zajednička odluka u tri točke
35–38	Nove činjenice i skeptik	provjera odluke
38–45	Zaključak, minuta mira, izlazna kartica, kockica	samostalna provjera učenja; kockica na gradilištu

Što pripremam

- Prezentaciju (16 slajdova), mjerač vremena, zajednički list ×4, kartice strana i list „Odluka vijeća” (na kraju pripreme). Za uvod ne trebaju predmeti. Za kockicu: aktualnu uputu organizatora i kodove narukvica.

1 SAT · 45 MIN **Savjest, rad i pomirenje** Etičko vijeće radionice · stav strane i sjednica

Korak	Što radim	Što govorim
1 **UVOD** **0–5 min** sl. 2	Biste li ovo potpisali? 1. Projiciram potvrdu „primio/la sam 120 €”. Učenici dignu ruku: da / ne / ovisi – bez obrazloženja. 2. Na klik otkrijem: „U kuverti je 80 €, ostatak usmeno obećan.” Mijenja li to odluku? Pitanje ostavim otvorenim.	*„Danas niste publika, nego etičko vijeće jedne radionice. Na ovo ćemo pitanje odgovoriti do kraja sata.”*
2 **SLUČAJ I IZVORI** **5–12 min** sl. 3–5	Lara, Filip i 40 eura 1. Pročitamo slučaj (sl. 3). Pitam: Što znamo o dogovoru? Koji zahtjev traži neistinu? 2. Izvori (sl. 4): savjest nije trenutni osjećaj – prosuđuje konkretan čin i treba je oblikovati; Zakej ne ostaje na riječima, nego vraća; pristanak na iznos ne dokazuje da je pravedan. 3. Pravila vijeća (sl. 5) – zamjenjuju zapis na ploči.	*„Vijeće ne pita samo kako se tko osjeća, nego što se stvarno dogodilo, što je pravedno i koji je sljedeći odgovoran korak.”*
3 **ZADATAK 1** **12–22 min** sl. 6–8	Četiri strane pripremaju stav 1. Svaka skupina dobiva karticu svoje strane: **Lara · Filip · voditelj · mentor** (sl. 6) i zajednički list. 2. **2'** svatko predloži · **5'** rasprava i stav · **3'** izjava zastupnika do 1 min (sl. 7). Uloge: zastupnik, bilježnik, čuvar izvora. 3. Sl. 8 ostaje projiciran: **podrška** i **dodatni izazov** (3. str.). **Pazim:** skupina „Voditelj” brani njegove opravdane interese, ali ne i neistinit potpis – dajem je skupini koja voli izazov.	*„Zastupajte svoju stranu pošteno: smijete braniti interes, ali ne i neistinu.”*
4 **ZADATAK 2** **22–35 min** sl. 9–10	Sjednica vijeća 1. **Runda 1 (5'):** izjave zastupnika do 1 min – Lara, Filip, voditelj, mentor. 2. **Runda 2 (4'):** svaka strana postavi jedno pitanje drugoj strani. 3. **Runda 3 (4'):** vijeće dovršava odluku u tri točke (sl. 10): što potpisujemo · ostatak i rok · kome se obraćamo. Razredni bilježnik zapisuje na list „Odluka vijeća”. **Slušamo:** je li prijedlog istinit i tko točno treba što učiniti.	*„Vodim sjednicu – mjerač je uključen. U svakoj izjavi neka se čuje razuman prigovor i odgovor na njega.”*
5 **PROVJERA** **35–38 min** sl. 11–12	Nove činjenice i skeptik 1. Dvije nove činjenice (sl. 11): Filip želi objaviti uvrede o voditelju i njegovoj obitelji; voditelj se ispričao i traži da se odustane od 40 €. Mijenja li to odluku? 2. Skeptik (sl. 12): „Lako je biti pošten na satu.” Kako smanjiti štetu: zabilježiti činjenice, istinit zapis, odgovorna osoba. **Očekujem:** istinita kritika imenuje provjerenu nepravdu, a izmišljanje i uvrede ne popravljaju štetu; isprika ne isplaćuje ostatak; oprost nije prisila na trenutačno povjerenje.	*„Isprika je početak, ne kraj. Što bi pokazalo promjenu, osim izjave da mu je žao?”*

Korak	Što radim	Što govorim
6 ZAKLJUČAK **38–45 min** sl. 13–15	Zaključak, minuta mira i izlazna kartica 1. Izgovorim zaključak (sl. 13), zatim pustim video „Minuta mira” (https://youtu.be/dhFc7wU9qWo). 2. Učenici 2 min na papiriću odgovaraju na projicirana pitanja (sl. 14) – samo broj i odgovor. Prikupim. 3. Na kraju (42–45 min): Gradimirova digitalna kockica (sl. 15) – izgovorim pravila, tek tada mobiteli; samo poveznica vlastite narukvice. Bez uređaja: učenik nacrta kockicu u bilježnicu i dovrši „Moja kockica označava ovaj korak: ___.”	*„Savjest traži istinitu procjenu i odgovoran postupak. Isprika treba biti praćena popravljanjem. Povjerenje se obnavlja postupcima i vremenom.”*

Važno

- Slučaj je izmišljen; iznosi služe samo zadatku. Ne tražim osobne primjere učenika ni iskustva s poslodavcima.
- Ne vrednuju se govornička nadarenost, osobna pobožnost ni novčani doprinos. Učenik može biti bilježnik umjesto zastupnika.
- Ako se rad uspori: zastupnik čita izjavu s lista; odluka vijeća i izlazna kartica ostaju.

Podrška i dodatni izazov (sl. 8)

Zadatak	Uz podršku	Dodatni izazov
Stav strane	Tri pitanja redom: Što je dogovoreno? Što je stvarno učinjeno? Tko treba što ispraviti? Može biti bilježnik.	Lara kaže: „Odričem se onih 40 €.” Po čemu se slobodno darivanje razlikuje od odricanja iz straha ili pritiska?

Moguća rješenja

Točka	Smjer dobre odluke
Potpis	Ne potpisati da je isplaćeno 120 € ako je isplaćeno 80 €. Ponuditi istinit zapis o djelomičnoj isplati.
Ostatak i rok	Teškoća radionice može objasniti odgodu, ali ne mijenja dogovor. 80 € odmah, 40 € na jasno dogovoren datum, uz slobodan pristanak suradnika i istinit zapis. Odricanje nije obvezan dokaz dobrote.
Ako pritisak ne prestane	Zabilježiti činjenice i uključiti odgovornu osobu (npr. školskog mentora ako je riječ o praksi).
Filipova objava	Kritika smije imenovati provjerenu nepravdu; izmišljanje optužbi, uvrede i napadi na obitelj ne popravljaju štetu. Pošten odgovor ne mora biti pasivan.
Nakon isprike	Isprika ne isplaćuje ostatak. Dogovor: priznanje, podmirenje obveze, sprečavanje ponavljanja. Oprost nije prisila na trenutačno povjerenje.

Vrednovanje za učenje

Kriterij (vidljivo / treba doraditi)	Izlazna kartica – što tražim
Prepoznaje neistinu i moralno relevantne činjenice.	1. Isprika ne poništava preostalu obvezu – zaključak voditelja nije opravdan.
Odluku potkrepljuje izvorom i razlogom.	2. Izvediv korak: istinit zapis, podmirenje ostatka ili dogovoren rok. Ne mora obećati trenutačno povjerenje.
Razlikuje ispriku, popravak i povjerenje.	3. Samovrednovanje „Moj doprinos vijeću bio je ___”.

GRADiMIR · KATOLIČKI VJERONAUK · 3. RAZRED SŠ

Zajednički list skupine

Savjest, rad i pomirenje · etičko vijeće radionice

Skupina _____ Naša strana: ☐ Lara ☐ Filip ☐ Voditelj ☐ Mentor Članovi _____

Zajednički slučaj

Lara i Filip u izmišljenoj radionici izrađuju promotivni video. Za uredno dovršen posao unaprijed je dogovorena ukupna naknada od 120 eura. Posao je prihvaćen bez primjedbi. Voditelj sada može dati 80 eura jer mu kasni uplata drugoga klijenta. Traži da potpišu kako su primili svih 120 eura, a ostatak im usmeno obećava poslije. Filip bi pristao jer želi preporuku. Lara želi pošten dogovor i predlaže da zapišu što je stvarno isplaćeno.

Lk 19,1–10	KKC 1776, 1783–1785	KKC 2434
Zakej najavljuje dijeljenje imanja siromašnima i povrat oštećenima. Promjena se pokazuje postupcima. *„I ako sam koga u čemu prevario, vraćam četverostruko.”*	Savjest poziva čovjeka da čini dobro i izbjegava zlo. Treba je oblikovati traženjem istine, razumnim prosuđivanjem, Božjom riječju i poukom Crkve.	Pravedna naknada pripada moralnom vrednovanju rada. Sam pristanak na neki iznos ne dokazuje da je pravedan; važni su doprinos, potrebe osobe i okolnosti rada.

Zadatak (10 minuta): pročitajte karticu svoje strane. Svatko predloži jedan odgovor. Dogovorite stav i upišite kratke odgovore. Zastupnik zatim pripremi izjavu za vijeće do jedne minute.

1. ŠTO NAŠA STRANA OPRAVDANO ŽELI?

_____

_____

2. ŠTO JE U SLUČAJU ISTINA, A ŠTO BI BILA NEISTINA?

_____

_____

3. KOJI PRIGOVOR OČEKUJEMO I KAKO ODGOVARAMO?

_____

_____

4. IZJAVA ZASTUPNIKA (DO 1 MINUTE)

Mi zastupamo _____. Istina je da _____

Predlažemo _____

jer _____ (izvor: _____).

Prije sjednice provjerite: ☐ prijedlog je istinit ☐ naveli smo izvor ☐ čuli smo prijedloge svih članova

GRADiMIR · KATOLIČKI VJERONAUK · 3. RAZRED SŠ

Kartice strana · Lara i Filip

Izreži. Svaka skupina zastupa jednu stranu istoga slučaja.

STRANA 1 · LARA

Lara: istina bez prekida razgovora

Voditelj govori: „Potpišite puni iznos, svi to tako rade. Znate da vam mogu napisati dobru preporuku.” Lara želi odbiti neistinit zapis, ali ne želi prekinuti svaki razgovor s voditeljem. Želi da se nepravda riješi, a protivi se izmišljanju dodatnih optužbi.

VAŠ ZADATAK

Pripremite Larin stav za vijeće: kako odbiti neistinu, ponuditi istinit zapis i predvidjeti kome se obratiti ako pritisak ne prestane.

PITANJE KOJE MORATE RAZMOTRITI

Kako ostati jasan bez vrijeđanja i bez preuzimanja neistine?

Predajte ispunjeni zajednički list. U dvije minute prikažite prizor i obrazložite odluku uz jedan izvor.

✂ ---------- izreži ----------

STRANA 2 · FILIP

Filip: preporuka i strah od sukoba

Filip misli da je pametnije ne ulaziti u sukob – potpis je „samo formalnost”, a preporuka mu je važna za buduće poslove. Kasnije se ljuti i želi javno progovoriti. Ima dokaz samo o svojoj djelomičnoj isplati.

VAŠ ZADATAK

Zastupajte Filipov strah i njegovu želju za preporukom pošteno – ali ne branite neistinit potpis. Što Filip može učiniti, a da ne izgubi ni istinu ni priliku?

PITANJE KOJE MORATE RAZMOTRITI

Je li strah od sukoba razlog za neistinit potpis?

Predajte ispunjeni zajednički list. U dvije minute prikažite prizor i obrazložite odluku uz jedan izvor.

Kartice strana · voditelj i mentor

Izreži. Svaka skupina zastupa jednu stranu istoga slučaja.

STRANA 3 · VODITELJ

Voditelj: teškoća bez neistine

Voditelj ne osporava da duguje 120 eura. Radionici kasni uplata drugoga klijenta pa sada može dati 80 eura, a 40 eura „kad stigne uplata” – ali ne želi navesti datum. Želi nastaviti suradnju i sačuvati ugled radionice.

VAŠ ZADATAK

Branite opravdane interese radionice (teškoća s uplatom, nastavak suradnje), ali ne branite neistinit potpis. Predložite pošten način kako podmiriti ostatak.

PITANJE KOJE MORATE RAZMOTRITI

Kako pokazati poštenje kad trenutačno ne možeš platiti sve?

Predajte ispunjeni zajednički list. U dvije minute prikažite prizor i obrazložite odluku uz jedan izvor.

izreži

STRANA 4 · MENTOR

Mentor: odgovorna osoba izvan sukoba

Mentor nije strana u sukobu, ali ga Lara i Filip mogu pozvati u pomoć (npr. školski mentor ako je riječ o praksi). On želi da posao bude pošteno zaključen i da nitko ne bude ponižen.

VAŠ ZADATAK

Predložite pravedan i provediv dogovor: što se zapisuje, do kada se podmiruje ostatak i što ako se ne podmiri. Odricanje od naknade ne prikazujte kao obvezan dokaz dobrote.

PITANJE KOJE MORATE RAZMOTRITI

Kada razumijevanje tuđe teškoće postaje prihvaćanje trajne nepravde?

Predajte ispunjeni zajednički list. U dvije minute prikažite prizor i obrazložite odluku uz jedan izvor.

Odluka vijeća

Za razrednog bilježnika – upisuje se u 3. rundi sjednice.

POTPISUJEMO

OSTATAK: KOLIKO I DO KADA

AKO PRITISAK NE PRESTANE, OBRAĆAMO SE

KATOLIČKI VJERONAUK · 4. RAZRED SŠ · 45 MIN

Vjera, solidarnost i opće dobro

Kako pomoći danas – i promijeniti ono što ljude isključuje?

scenarij poučavanja korak po korak · akcijski plan skupine

Tema	Solidarnost, pravda i opće dobro – od uočenog problema do plana za provedbu
Izvori	Jak 2,14–17 (čitati iz Biblije) · Ivan Pavao II., Sollicitudo rei socialis 38 · Benedikt XVI., Deus caritas est 28
Projekt	GRADiMIR – Craftaj bolji svijet! · Za 1000 radosti
Metode i oblici	igra „Složite riječ”, rad s biblijskim i crkvenim izvorima, mapa problema, akcijski plan, galerijska šetnja, izlazna kartica, molitva · frontalni, u skupini, individualni
Ključni pojmovi	solidarnost, opće dobro, vjera i djela, pomoć sada i promjena za ubuduće
Međupredmetne teme	Osobni i socijalni razvoj: osr B.5.2. Suradnički uči i radi u timu. · osr C.5.3. Ponaša se društveno odgovorno.
Vjeroučitelj/ica	_____

Kurikulumske poveznice

Škola	Poveznica
Gimnazije	**SŠ KV C.4.1.** – pravda, mir i solidarnost (dio ishoda); **C.4.2.** – načela socijalnog nauka Crkve.
Četverogodišnje strukovne škole	**SSŠ KV C.4.1.** – pravda, mir i solidarnost (dio ishoda); **C.4.2.** – načela socijalnog nauka Crkve.

Ishodi sata i dokazi

Na kraju sata učenik	Dokaz ostvarenosti
Razlikuje neposrednu pomoć i promjenu pravila ili načina rada koji uzrokuju ili održavaju isključenost.	Akcijski plan skupine: jedna mjera za sada i jedna promjena za ubuduće.
Obrazlaže izvediv prijedlog solidarnog djelovanja prema izvoru i predlaže provjeru koristi.	Akcijski plan (nositelj, rok, provjera, izvor), listići iz galerije i izlazna kartica.

Cilj

Učenici ne dobivaju gotove slučajeve. Sami imenuju što u školi i okolini nekoga isključuje, odaberu jedan problem i izrade **akcijski plan za provedbu** – to je glavna aktivnost sata (27 minuta). Učenik uviđa da solidarnost ima dvije razine, pomoć sada i promjenu za ubuduće, i da se odluke donose uz ljude na koje se odnose: **POTREBA → POMOĆ SADA → PROMJENA → PROVJERA**.

Tijek sata

Minute	Aktivnost	Rezultat
0–5	Igra „Složite riječ ZAJEDNO”	iskustvo koje otvara problem
5–10	Izvori i dvije razine solidarnosti	mjerilo za plan
10–17	**Zadatak 1 – mapa problema**	jedan problem u jednoj rečenici
17–33	**Zadatak 2 – akcijski plan za provedbu**	plan: što, tko, do kada, provjera
33–37	**Zadatak 3 – galerija planova i dorada**	povratna informacija, dorađen plan
37–45	Zaključak, minuta mira, izlazna kartica, kockica	samostalna provjera učenja; kockica na gradilištu

Što pripremam

- Prezentaciju (15 slajdova) i mjerač vremena. Četiri stalne skupine; svakoj omotnicu sa slovima, list „Akcijski plan” i stranicu papirića za mapu problema. Listiće za galeriju i papiriće za izlaznu karticu. Sve je na kraju pripreme. Za kockicu: aktualnu uputu organizatora i kodove narukvica.

1 SAT · 45 MIN **Vjera, solidarnost i opće dobro** Mapa problema · akcijski plan · galerija

Korak	Što radim	Što govorim
1 **UVOD** **0–5 min** sl. 2–3	Riječ koju ne možemo složiti sami 1. Svaka skupina dobiva omotnicu sa sedam slova: treba složiti riječ **ZAJEDNO**. Prvih 20 s razmjena nije dopuštena. 2. Objavim novo pravilo: jedan predstavnik po skupini smije razmjenjivati – 60 s da uspiju sve četiri skupine. 3. Pitam (sl. 3): Jesu li trud i isti broj slova bili dovoljni? Što se promijenilo s novim pravilom? **Rješenje:** skupine razmjenjuju viškove slova	*„U igri je prepreku zadalo pravilo. U životu najprije treba otkriti što nekoga isključuje – a onda pomoći i promijeniti ono što stvara prepreku."*
2 **IZVORI** **5–10 min** sl. 4–5	Vjera koja djeluje 1. Pročitamo tri izvora (Jak 2,14–17 iz Biblije). Pitam: Što nedostaje dobrim željama bez pomoći? Gdje je u SRS 38 ideja trajne odgovornosti za druge? 2. Pojasnim: opće dobro su uvjeti u kojima ljudi mogu živjeti dostojanstveno i sudjelovati u zajednici. 3. Sl. 5 zamjenjuje zapis na ploči: dvije razine i put plana.	*„Danas ne dobivate gotove slučajeve. Sami ćete imenovati probleme oko sebe i napraviti akcijski plan – kao da ga sutra predajete ravnatelju."*
3 **ZADATAK 1** **10–17 min** sl. 6–8	Mapa problema 1. **2'** svatko sam napiše dva problema, svaki na svoj papirić · **3'** skupina na klupi slaže mapu i spaja slične · **2'** prema četirima kriterijima (sl. 7) bira jedan i upisuje ga na list: „Problem: ___ pogađa ___, jer ___." 2. Uloge: bilježnik, pratitelj vremena, čuvar izvora, zastupnik. Svatko daje barem jedan prijedlog. 3. Skupini koja zapne pokažem sl. 8 – četiri situacije kao poticaj. **Pazim:** bez imena i privatnih okolnosti stvarnih osoba; pišemo o prepreci, ne o osobi. Ne tražim da učenici govore o vlastitim teškoćama.	*„Ne 'siromaštvo u svijetu', nego nešto što vidite ovdje: u razredu, školi, mjestu ili na platformi koju koristimo."*
4 **ZADATAK 2** **17–33 min** sl. 9–10	Akcijski plan za provedbu 1. Skupina ispunjava tablicu na listu: **prvi razgovor · pomoć sada · promjena za ubuduće · tko nam još pomaže** – u svakom redu što konkretno, tko i do kada. 2. **4'** prvi razgovor i pomoć sada · **5'** promjena i pomagači · **4'** provjera koristi, rizik, izvor · **3'** pročistiti plan. 3. Sl. 10 ostaje projiciran: **podrška** i **dodatni izazov** (3. str.). **Pitam pri obilasku:** Odlučujete s ljudima ili umjesto njih? Je li pomoć samo jednokratna? Je li nositelj stvarna uloga, a rok realan? Može li prvi korak bez novca?	*„Dobar plan ne kaže samo što ćemo dati, nego i što ćemo promijeniti da se prepreka ne ponovi."*
5 **ZADATAK 3** **33–37 min** sl. 11	Galerija planova 1. Planovi ostaju na klupama. Na moj znak skupine se pomiču u krug: **2 × 1,5 min za dva tuđa plana**. Na svakom ostave listić s jednim pitanjem ili prijedlogom. 2. **1' vrate se** svom planu, pročitaju listiće i dopune jednu stvar. Prikupim listove. **Skeptik:** „Humanitarna pomoć samo održava nepravdu. Zašto ne mijenjamo sustav?" Priznam da pomoć može ostati površna; odgovor je povezati skrb s radom na uzrocima – zato plan ima dvije razine.	*„Čitajte tuđi plan pitanjem: rješava li stvarnu prepreku ili samo ublažava posljedicu? Jesu li ljudi na koje se odnosi uključeni?"*

Korak	Što radim	Što govorim
6 ZAKLJUČAK 37–45 min sl. 12–14	Zaključak, minuta mira i izlazna kartica 1. Izgovorim zaključak (sl. 12), zatim pustim video „Minuta mira” (https://youtu.be/R9ZhwtpWVD4). 2. Učenici 2 min na papiriću odgovaraju na projicirana pitanja (sl. 13) – samo broj i odgovor. Posljednju minutu prikupim. 3. Želi li razred provesti neki plan, zabilježim samo prvi korak i odgovornu osobu. 4. Na kraju (42–45 min): Gradimirova digitalna kockica (sl. 14) – izgovorim pravila, tek tada mobiteli; samo poveznica vlastite narukvice. Bez uređaja: učenik nacrta kockicu u bilježnicu i dovrši „Moja kockica označava ovaj korak: ___.”	*„Civilizaciju ljubavi gradimo konkretnom brigom i odgovornim pravilima. Dobar prijedlog provjerava što ljudima treba i jesu li doista mogli sudjelovati.”*

Važno

- Problemi se opisuju kao prepreke, ne kao osobe. Ako skupina ipak upiše nešto što nekoga izlaže, mirno preoblikujem rečenicu sa skupinom.
- U ovom se satu dovršava prijedlog; stvarna provedba nije uvjet ostvarenosti ishoda. Ne vrednuju se govornička nadarenost, osobna pobožnost ni novčani doprinos.
- Ako se rad uspori: galerija se skraćuje na jedan plan; dorada plana i izlazna kartica ostaju.

Podrška i dodatni izazov (sl. 10)

Zadatak	Uz podršku	Dodatni izazov
Akcijski plan	Predložak: „Sada možemo ___. Da se prepreka ne ponavlja, predlažemo ___. Prvo razgovaramo s ___. Korist provjeravamo tako da ___.” Učenik može biti bilježnik.	Navedite jednu neželjenu posljedicu svojega plana i način da je spriječite. Što ako vam osoba kaže da joj rješenje ne koristi?

Moguća rješenja

Poticaj (sl. 8)	Pomoć sada · promjena za ubuduće
Materijali samo na mreži	Tiskani primjerak ili školsko računalo odmah · dogovorena dostupna inačica materijala i pristup bez javnog dokazivanja siromaštva.
Predavanje na katu	Pristupačna prizemna učionica, dogovorena s učenicom · provjera pristupačnosti prostora za sve buduće događaje. Nošenje po stubama nije zadano rješenje.
Događaj koji se plaća	Dostupna aktivnost ili diskretan, dogovoren način potpore · planiranje događaja koji ne isključuju zbog troška. Javno prepoznavanje stvara novu prepreku.
Paket i Caritas	Dobrovoljna pomoć uz usklađen popis stvarnih potreba · trajnija suradnja škole i Caritasa s praćenjem potreba, uz privatnost.

Vrednovanje za učenje

Kriterij (vidljivo / treba doraditi)	Izlazna kartica – što tražim
Razlikuje pomoć sada i promjenu za ubuduće.	1. Dvije različite razine, npr. tiskani materijal danas; ubuduće unaprijed dostupan izbor formata.
Plan povezuje s izvorom i stvarnom potrebom.	2. Provjera s osobom: pitati je li materijal mogao samostalno koristiti.
Određuje prvi korak, nositelja i provjeru koristi.	3. Samovrednovanje „Moj doprinos akcijskom planu bio je ___”.

GRADiMIR · KATOLIČKI VJERONAUK · 4. RAZRED SŠ

Akcijski plan

Vjera, solidarnost i opće dobro · plan skupine za provedbu

Skupina _____ Članovi _____

Jak 2,14–17	Sollicitudo rei socialis 38	Deus caritas est 28
Dobre želje bez pomoći ostavljaju potrebu neriješenom. „Tako i vjera: ako nema djelâ, mrtva je u sebi.”	Solidarnost je postojana zauzetost za dobro svih i svakoga; traži preuzimanje odgovornosti za druge.	Pravedno uređeno društvo i osobna blizina čovjeku – jedno ne zamjenjuje drugo.

1 · NAŠ PROBLEM (IZ MAPE PROBLEMA)

Problem: _____ pogađa _____,

jer _____.

2 · PLAN ZA PROVEDBU

KORAK	ŠTO KONKRETNO?	TKO?	DO KADA?
Prvi razgovor s onima na koje se problem odnosi – što im stvarno treba?			
Pomoć sada konkretna briga – danas, ovaj tjedan			
Promjena za ubuduće pravilo ili način rada koji više ne isključuje			
Tko nam još pomaže razrednik, ravnatelj, knjižnica, udruga, Caritas …			

Provjera koristi	Rizik	Izvor
Po čemu ćemo znati da je pomoglo? Koga pitamo?	Koga bi plan mogao nehotice izdvojiti? Kako to spriječiti?	Koja misao iz Jak 2, SRS 38 ili DCE 28 obrazlaže naš plan?

3 · NAKON GALERIJE DOPUNILI SMO

Prije galerije provjerite: ☐ odlučujemo uz ljude na koje se odnosi ☐ imamo pomoć sada i promjenu ☐ svaki korak ima nositelja i rok ☐ čuli smo prijedloge svih

Papirići za mapu problema

Izreži. Svaki učenik ispunjava dva papirića – po jedan problem na svaki.

Dobar problem je **stvaran**, **blizu nas**, **izvediv** i **siguran**. Bez imena i privatnih okolnosti stvarnih osoba – pišemo o prepreci, ne o osobi.

MAPA PROBLEMA
Problem: _____
pogađa _____,
jer _____.
☐ razred ☐ škola ☐ mjesto ☐ mreža

MAPA PROBLEMA
Problem: _____
pogađa _____,
jer _____.
☐ razred ☐ škola ☐ mjesto ☐ mreža

MAPA PROBLEMA
Problem: _____
pogađa _____,
jer _____.
☐ razred ☐ škola ☐ mjesto ☐ mreža

MAPA PROBLEMA
Problem: _____
pogađa _____,
jer _____.
☐ razred ☐ škola ☐ mjesto ☐ mreža

MAPA PROBLEMA
Problem: _____
pogađa _____,
jer _____.
☐ razred ☐ škola ☐ mjesto ☐ mreža

MAPA PROBLEMA
Problem: _____
pogađa _____,
jer _____.
☐ razred ☐ škola ☐ mjesto ☐ mreža

MAPA PROBLEMA
Problem: _____
pogađa _____,
jer _____.
☐ razred ☐ škola ☐ mjesto ☐ mreža

MAPA PROBLEMA
Problem: _____
pogađa _____,
jer _____.
☐ razred ☐ škola ☐ mjesto ☐ mreža

MAPA PROBLEMA
Problem: _____
pogađa _____,
jer _____.
☐ razred ☐ škola ☐ mjesto ☐ mreža

MAPA PROBLEMA
Problem: _____
pogađa _____,
jer _____.
☐ razred ☐ škola ☐ mjesto ☐ mreža

Listići za galeriju planova

Izreži. Svaka skupina dobiva dva listića – po jedan za svaki plan koji obilazi. Ostali su rezervni.

Kad čitate tuđi plan, pitajte: **Rješava li stvarnu prepreku – ili samo ublažava posljedicu? Jesu li ljudi na koje se odnosi uključeni u odluku?** Ostavite jedno pitanje ili jedan prijedlog.

GALERIJA PLANOVA
Za plan skupine _____ Piše skupina _____
☐ pitanje ☐ prijedlog
_____
_____

GALERIJA PLANOVA
Za plan skupine _____ Piše skupina _____
☐ pitanje ☐ prijedlog
_____
_____

GALERIJA PLANOVA
Za plan skupine _____ Piše skupina _____
☐ pitanje ☐ prijedlog
_____
_____

GALERIJA PLANOVA
Za plan skupine _____ Piše skupina _____
☐ pitanje ☐ prijedlog
_____
_____

GALERIJA PLANOVA
Za plan skupine _____ Piše skupina _____
☐ pitanje ☐ prijedlog
_____
_____

GALERIJA PLANOVA
Za plan skupine _____ Piše skupina _____
☐ pitanje ☐ prijedlog
_____
_____

GALERIJA PLANOVA
Za plan skupine _____ Piše skupina _____
☐ pitanje ☐ prijedlog
_____
_____

GALERIJA PLANOVA
Za plan skupine _____ Piše skupina _____
☐ pitanje ☐ prijedlog
_____
_____

GALERIJA PLANOVA
Za plan skupine _____ Piše skupina _____
☐ pitanje ☐ prijedlog
_____
_____

GALERIJA PLANOVA
Za plan skupine _____ Piše skupina _____
☐ pitanje ☐ prijedlog
_____
_____

GALERIJA PLANOVA
Za plan skupine _____ Piše skupina _____
☐ pitanje ☐ prijedlog
_____
_____

Slova za igru „ZAJEDNO”

Izreži i spremi svaki red u zasebnu omotnicu.

Svakoj skupini daj točno njezinu omotnicu. Mali broj ispod slova pomaže da se slova nakon sata vrate u pravu omotnicu.

OMOTNICA 1	Z 1	A 1	J 1	E 1	D 1	N 1	N 1
OMOTNICA 2	A 2	A 2	J 2	N 2	D 2	O 2	O 2
OMOTNICA 3	Z 3	Z 3	A 3	E 3	E 3	D 3	O 3
OMOTNICA 4	Z 4	J 4	J 4	E 4	D 4	O 4	N 4

RJEŠENJE – ZA VJEROUČITELJA

Tek razmjenom slova sve četiri skupine mogu složiti riječ ZAJEDNO. Prvih 20 sekundi razmjena nije dopuštena; zatim jedan predstavnik po skupini smije razmjenjivati 60 sekundi.

Zajedno gradimo grad, kockicu po kockicu.

Svaka kockica predstavlja donaciju koja pomaže obiteljima u potrebi.

Virtualno gradilište: gradimir.caritas.hr

Prezentacije: bit.ly/GRADiMIR

Minuta mira: bit.ly/za1000radosti

Donacijski telefon 060 9010 · IBAN HR4023400091510126452, svrha „Za 1000 radosti”

Hrvatski Caritas

GRADiMIR – Craftaj bolji svijet! · Za 1000 radosti

Pripremile: Marica Celjak i Nataša Čurić